

Dokument na rokovanie

A9-0179/2021

31.5.2021

SPRÁVA

o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov
(2020/2273(INI))

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

Spravodajca: César Luena

Spravodajcovia výborov požiadaných o stanovisko (*):

Saskia Bricmont, Výbor pre medzinárodný obchod

Isabel Carvalhais, Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

(*) Postup pridružených výborov – článok 57 rokovacieho poriadku

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	44
STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD	49
STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA	58
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI	71
STANOVISKO VÝBORU PRE RYBÁRSTVO	78
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	90
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	91

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov (2020/2273(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov (COM(2020)0380);
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode (COM(2019)0640) a na uznesenie Parlamentu z 15. januára 2020 na rovnakú tému¹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (COM(2020)0381),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2016 o akčnom pláne EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín (COM(2016)0087),
- so zreteľom na správu Komisie z 2. októbra 2015 o hodnotení v polovici trvania stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (COM(2015)0478),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. júla 2019 s názvom Posilnenie opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov (COM(2019)0352) a na uznesenie Parlamentu zo 16. septembra 2020 o úlohe EÚ pri ochrane a obnove svetových lesov²;
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrá život v rámci možností našej planéty“³ a návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady zo 14. októbra 2020 o novom všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030 (COM(2020)0652),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii)⁴,
- so zreteľom na globálnu hodnotiacu správu medzivládnej vedeckej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) o biodiverzite a ekosystémových službách z 31. mája 2019,
- so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (DBD) a nadchádzajúce pätnáste

¹ Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.

² Prijaté texty, P9_TA(2020)0212.

³ Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171.

⁴ Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.

zasadnutie konferencie zmluvných strán (COP 15),

- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj a na ciele udržateľného rozvoja OSN,
- so zreteľom na 5. globálny výhľad v oblasti biodiverzity sekretariátu DBD z 15. septembra 2020,
- so zreteľom na správy Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), najmä na osobitnú správu z 24. septembra 2019 o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme, osobitnú správu z 8. augusta 2019 o zmene klímy a pôde a osobitnú správu z 8. októbra 2018 o globálnom otepľovaní o 1,5 °C,
- so zreteľom na Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES),
- so zreteľom na Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve,
- so zreteľom na Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora, Dohovor o ochrane Čierneho mora pred znečistením, Dohovor o ochrane morského prostredia oblasti Baltského mora a Dohovor o ochrane morského prostredia severovýchodného Atlantiku,
- so zreteľom na správy osobitného spravodajcu OSN z 24. januára 2018 a 15. júla 2020 o povinnostiach v oblasti ľudských práv v súvislosti s bezpečným, čistým, zdravým a udržateľným životným prostredím,
- so zreteľom na Prísľub lídrov OSN pre prírodu („UN Leaders’ Pledge for Nature“) z 28. septembra 2020 s názvom United to Reverse Biodiversity Loss by 2030 for Sustainable Development (Spoločne zvráťme stratu biodiverzity do roku 2030 v záujme udržateľného rozvoja),
- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu,
- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) z 19. októbra 2020 s názvom Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018,
- so zreteľom na správu o Globálnom výhľade v oblasti zdrojov na rok 2019 vypracovanú Medzinárodným panelom o zdrojoch Programu OSN pre životné prostredie,
- so zreteľom na správu zo seminára IPBES z 29. októbra 2020 o biodiverzite a pandémii,
- so zreteľom na správu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) z roku 2020 o stave svetového rybolovu a akvakultúry,
- so zreteľom na vedeckú správu Spoločného výskumného centra Komisie na podporu

politiky z 13. októbra 2020 s názvom Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment (Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb: hodnotenie ekosystému EÚ),

- so zreteľom na osobitné správy Európskeho dvora audítorov z 5. februára 2020 s názvom Udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín: obmedzený pokrok v meraní a znižovaní rizík, z 5. júna 2020 s názvom Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy: príspevok SPP nezastavil pokles, z 9. júla 2020 s názvom Ochrana voľne žijúcich opelovačov v EÚ: iniciatívy Komisie nepriniesli ovocie a z 26. novembra 2020 s názvom Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky,
- so zreteľom na brífing Európskej environmentálnej agentúry (EEA) zo 6. októbra 2020 s názvom Management effectiveness in the EU's Natura 2000 network of protected areas (Účinnosť riadenia v sústave chránených území EÚ Natura 2000),
- so zreteľom na brífing EEA z 11. januára 2021 s názvom Growth without economic growth (Rast bez ekonomického rastu),
- so zreteľom na výsledky ad hoc technickej odbornej skupiny DBD týkajúce sa posúdenia rizika z 15. apríla 2020,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2020 so zreteľom na pätnáste zasadnutie konferencie zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biodiverzite⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2019 o výročnej strategickej správe o implementácii a plnení cieľov udržateľného rozvoja⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 22. októbra 2020 s odporúčaniami Komisii o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2017 o Akčnom pláne pre ľudí, prírodu a hospodárstvo⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 6. júla 2016 o rozhodnutí Japonska obnoviť lov veľrýb v sezóne 2015 – 2016¹⁰ a z 12. septembra 2017 o love veľrýb v Nórsku¹¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2020 o stratégii pre chemické látky v záujme udržateľnosti¹²,

⁵ Prijaté texty, P9_TA(2020)0015.

⁶ Prijaté texty, P9_TA(2019)0078.

⁷ Ú. v. EÚ C 23, 21.1.2021, s. 130.

⁸ Prijaté texty, P9_TA(2020)0285.

⁹ Ú. v. EÚ C 356, 4.10.2018, s. 38.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 101, 16.3.2018, s. 123.

¹¹ Ú. v. EÚ C 337, 20.9.2018, s. 30.

¹² Prijaté texty, P9_TA(2020)0201.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. septembra 2020 o Európskom roku zelenších miest 2022¹³,
 - so zreteľom na článok 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanoviská Výboru pre medzinárodný obchod, Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre rybárstvo,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A9-0179/2021),
- A. keďže Európsky parlament vyhlásil stav núdze v oblasti klímy a životného prostredia a zaviazal sa urýchlene prijať konkrétne opatrenia potrebné na boj proti tejto hrozbe a jej potlačenie, kým nebude príliš neskoro¹⁴; keďže strata biodiverzity a zmena klímy spolu súvisia, navzájom sa posilňujú¹⁵ a predstavujú rovnaké ohrozenie života na našej planéte a ako také by sa mali spoločne bezodkladne riešiť;
 - B. keďže tempo a miera zhoršovania sa stavu prírody sú v histórii ľudstva nebývalé; keďže sa odhaduje, že jednému miliónu druhov na svete hrozí vyhynutie¹⁶; keďže len 23 % druhov a 16 % biotopov podľa smerníc EÚ o prírode je v priaznivom stave¹⁷;
 - C. keďže cieľom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a nadchádzajúcej medzinárodnej dohody v rámci dohovoru DBD je ustanoviť rámec EÚ a globálny rámec pre biodiverzitu do roku 2030;
 - D. keďže rok 2021 je rozhodujúci rok z hľadiska biodiverzity a konferencia COP 15 by mala byť pre biodiverzitu príležitosťou podobnou Parížskej dohode; keďže konferencie COP 15 a COP 26 Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) poskytujú jedinečnú príležitosť prejsť z reaktívneho modelu na aktívny a preventívny model a priniesť potrebnú transformačnú zmenu;
 - E. keďže stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 je jednou z kľúčových iniciatív Európskej zelenej dohody; keďže stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a stratégia „z farmy na stôl“ spolu s ďalšími politikami budú tvoriť zmeny s cieľom chrániť prírodu a zachovávať biotopy a druhy;
 - F. keďže dostupné dôkazy naznačujú, že nie je neskoro zastaviť a zvrátiť súčasné trendy

¹³ Prijaté texty, P9_TA(2020)0241.

¹⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia (Prijaté texty, P9_TA(2019)0078).

¹⁵ Karlsruher Institut für Technologie, Climate change exacerbates biodiversity loss: Post-2020 biodiversity targets will have to consider global warming (Zmena klímy zhoršuje stratu biodiverzity: ciele v oblasti biodiverzity po roku 2020 budú musieť zohľadňovať globálne otepľovanie), ScienceDaily, Rockville, 2020.

¹⁶ Zhrnutie celosvetovej hodnotiacej správy IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách určené tvorcom politik.

¹⁷ Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018.

- poklesu biodiverzity¹⁸; keďže si to bude vyžadovať podstatné zmeny;
- G. keďže ľudia sú súčasťou prírody a keďže príroda má hodnotu sama osebe; keďže biodiverzita je neoddeliteľnou súčasťou svetového dedičstva;
 - H. keďže vyhynutie druhov je trvalé, ohrozuje ekosystémy a poskytovanie ekosystémových služieb a predstavuje hrozbu pre dobré životné podmienky a prežitie ľudí; keďže Medzinárodná únia na ochranu prírody (IUCN) vyhlásila, že len za posledné desaťročie vyhynulo 160 druhov;
 - I. keďže podľa IPBES sa má 90 % pôdy do roku 2050 výrazne zmeniť a 75 % pôdy sa už výrazne zmenilo; keďže 85 % mokradí už zaniklo;
 - J. keďže biodiverzita má zásadný význam pre potravinovú bezpečnosť, dobré životné podmienky ľudí a rozvoj na celom svete;
 - K. keďže EÚ musí využiť príležitosti a začleniť ponaučenie z pandémie ochorenia COVID-19 do svojich politík a cieľov;
 - L. keďže 70 % objavujúcich sa ochorení a pandémieí má živočíšny pôvod¹⁹; keďže pandémia ochorenia COVID-19 ukázala, že postupy, ktoré vyvíjajú tlak na biodiverzitu, môžu viesť k zvýšeniu rizík pre zdravie ľudí a zvierat;
 - M. keďže ničenie prirodzených biotopov a obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi rozširuje kontakty medzi ľuďmi a voľne žijúcimi druhmi a bude významným faktorom budúceho vzniku a šírenia vírusových ochorení²⁰;
 - N. keďže biodiverzita pozitívne prispieva k ľudskému zdraviu; keďže až 80 % liekov užívaných človekom je prírodného pôvodu²¹;
 - O. keďže EÚ má viac chránených území ako ktorýkoľvek iný región sveta²²; keďže súčasná sústava zákonom chránených území vrátane území pod prísnou ochranou však nie je dostatočná na ochranu biodiverzity²³;
 - P. keďže EÚ stále čelí veľkým nedostatkom, pokiaľ ide o účinné riadenie sústavy Natura 2000;
 - Q. keďže sústava Natura 2000 prispieva k ochrane druhov, ale mnoho ohrozených druhov nie je touto sústavou chránených²⁴;

¹⁸ Piaty globálny výhľad v oblasti biodiverzity.

¹⁹ Daszak, P. a kol., *Workshop Report on Biodiversity and Pandemics* (Správa zo seminára o biodiverzite a pandémii), Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby, Bonn, 2020.

²⁰ Tamže.

²¹ Durant, O., *Natural Medicine: Past to Present* (Prírodná medicína: od minulosti do prítomnosti), University College of London, Londýn, 2018.

²² Správa EEA z 23. novembra 2020 s názvom *An introduction to Europe's Protected Areas* (Úvod do chránených území Európy).

²³ *Management effectiveness in the EU's Natura 2000 network of protected areas* (Účinnosť riadenia v sústave chránených území EÚ Natura 2000).

²⁴ ten Brink, P. a kol., *Natura 2000 – Jobs Scoping Study (Executive summary)* (Natura 2000 – štúdia rozsahu

- R. keďže sa odhaduje, že sústava Natura 2000 vytvára 52 000 priamych a nepriamych pracovných miest v oblasti riadenia ochrany, a keďže 3,1 milióna (štvrtina) pracovných miest v oblasti cestovného ruchu súvisí s chránenými územiami²⁵; keďže cieľom rozširovania chránených území je chrániť biodiverzitu, ale aj prispieť k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu a vytvoriť značnú návratnosť investícií a pracovné príležitosti;
- S. keďže Európsky dvor audítorov poukázal na závažné nedostatky v politikách EÚ o ochrane alebo obnove biodiverzity, okrem iného na neprimerané opatrenia na ochranu alebo obnovu biodiverzity, nedostatočné vykonávanie a financovanie a nevhodné ukazovatele na meranie pokroku²⁶; keďže budúce politiky EÚ by mali napraviť tieto nedostatky a riešiť ich;
- T. keďže približne 75 % svetových potravinových plodín závisí od hmyzích opel'ovačov²⁷ a keďže počty opel'ovačov sa za posledné desaťročia dramaticky znižujú; keďže ochrana biodiverzity a ochrana hmyzu sú neoddeliteľne prepojené;
- U. keďže usmerňovací dokument o včelách Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) nebol formálne prijatý a jeho preskúmanie nebolo úspešne dokončené;
- V. keďže Európsky parlament prijal 18. decembra 2019 uznesenie o iniciatíve EÚ zameranej na opel'ovače²⁸, v ktorom potvrdzuje svoje pevné stanovisko k dôležitosti ochrany opel'ovačov;
- W. keďže rámec a činnosti súčasnej iniciatívy EÚ zameranej na opel'ovače si vyžadujú posilnenie a zapojenie všetkých odvetvových politík EÚ;
- X. keďže monitorovanie, výskum a iné činnosti súvisiace s ochranou hmyzu sú roztrieštené, často neprimerané a nedostatočne financované alebo na vnútroštátnej úrovni neexistujúce;
- Y. keďže strata biodiverzity súvisí s hospodárskymi činnosťami; keďže hospodárske činnosti by mali rešpektovať planetárne medze;
- Z. keďže ochrana biodiverzity a ekosystémov má priamy a nepriamy hospodársky prínos pre väčšinu hospodárskych odvetví a podporuje fungovanie našich hospodárstiev a spoločností; keďže všetky podniky sú priamo alebo nepriamo závislé od ekosystémových služieb; keďže lepšia politika v oblasti biodiverzity s účinnými opatreniami má potenciál posilniť hospodárstvo a poskytnúť pracovné príležitosti;
- AA. keďže hlavnými priamymi príčinami straty biodiverzity sú zmeny vo využívaní pôdy a morí, ťažba prírodných zdrojov, zmena klímy, znečistenie a invázia nepôvodných

pracovných miest (zhrnutie)), Inštitút pre európsku environmentálnu politiku, Brusel, 2017.

²⁵ Tamže.

²⁶ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov z 21. februára 2017 s názvom More efforts needed to implement the Natura 2000 network to its full potential (Treba vynaložiť väčšie úsilie na využitie plného potenciálu sústavy Natura 2000).

²⁷ Správa FAO z 20. mája 2018 s názvom Why Bees Matter (Prečo sú včely dôležité).

²⁸ Prijaté texty, P9_TA(2019)0104.

druhov²⁹; keďže okrem ochrany a obnovy prírody sú opatrenia týkajúce sa príčin straty biodiverzity, najmä v odvetviach využívania pôdy a transformácie potravinového systému, kľúčové pre účinnú stratégiu biodiverzity po roku 2020³⁰;

- AB. keďže pôda je spoločným zdrojom³¹ a biodiverzita pôdy je pod rastúcim tlakom; keďže monitorovanie biodiverzity pôdy vrátane trendov jej rozsahu a objemu na úrovni celej EÚ by z dlhodobého hľadiska mali dopĺňať pravidelné prieskumy fyzikálno-chemických parametrov;
- AC. keďže poľnohospodárska biodiverzita zahŕňa všetky zložky biologickej diverzity, ktoré sú relevantné pre potraviny a poľnohospodárstvo, a všetky zložky biologickej diverzity, ktoré tvoria poľnohospodárske ekosystémy, označované aj ako poľnohospodárske ekosystémy, vrátane rozmanitosti a variability zvierat, rastlín a mikroorganizmov na genetickej úrovni a na úrovni druhov a ekosystémov, ktoré sú potrebné na zachovanie kľúčových funkcií poľnohospodárskeho ekosystému, jeho štruktúry a procesov;
- AD. keďže dlhodobé trendy týkajúce sa populácií vtákov žijúcich na poľnohospodárskej pôde a v lesoch, bežných druhov vtákov, ako aj motýľov žijúcich v oblastiach trávnatých porastov ukazujú, že EÚ zažila veľký pokles biodiverzity poľnohospodárskej pôdy³²; keďže dôvodom je najmä strata, fragmentácia a degradácia prírodných ekosystémov, najmä v dôsledku zintenzívňovania poľnohospodárstva, intenzívneho obhospodarovania lesov, opúšťania pôdy a rozrastania miest³³;
- AE. keďže udržateľné hospodárenie s poľnohospodárskou pôdou môže prispieť k širším ekosystémovým funkciám, ako je ochrana biodiverzity, sekvestrácia uhlíka, zachovanie kvality vody a ovzdušia, udržiavanie vlhky v pôde znížením odtoku, umožnenie infiltrácie vody a kontrola erózie;
- AF. keďže sa na základe biomasy predpokladá, že väčšinu všetkých cicavcov na Zemi tvoria hospodárske zvieratá a len malé percento z nich tvoria voľne žijúce živočíchy; keďže znepokojivá je aj nízka genetická rozmanitosť vtákov³⁴;
- AG. keďže odvetvia rybolovu, akvakultúry a spracovania môžu prispieť k plneniu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja;
- AH. keďže vedecké štúdie upozorňujú na značný dlhodobý negatívny vplyv, ktorý môže mať používanie určitých rybolovných techník na biodiverzitu oceánov a morské prostredie;
- AI. keďže rybári môžu prispieť k zabráneniu zhoršovania životného prostredia a k zachovaniu morského prostredia uplatňovaním udržateľných metód a techník;

²⁹ Globálna hodnotiaci správa IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách z 31. mája 2019.

³⁰ Leclère, D. a kol., Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy (Zmena krivky suchozemskej biodiverzity si vyžaduje integrovanú stratégiu), *Nature*, zv. 585, Nature Research, Londýn, 2020, s. 551–556.

³¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. apríla 2021 o ochrane pôdy (Priaté texty, P9_TA(2021)0143).

³² Osobitná správa EDA s názvom Biodiverzita na poľnohospodárskej pôde: príspevok SPP nezastavil pokles.

³³ Správa EEA s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu.

³⁴ Bar-On, Y.M., Phillips, R. a Milo, R., The biomass distribution on Earth (Rozloženie biomasy na Zemi), *Zborník Národnej akadémie vied USA*, zv. 115, č. 25, Národná akadémia vied, Washington, D.C., 2018.

- AJ. keďže degradácia biotopov, narušenie migračných koridorov a nadmerné využívanie spôsobené rybolovom a inými faktormi priviedli niektoré druhy rýb, ako je jeseter, na pokraj vyhynutia;
- AK. keďže napriek niektorým overeným zlepšeniam v oblasti udržateľnosti pri využívaní morských zdrojov v niektorých morských oblastiach stále existujú oblasti, v ktorých je situácia znepokojujúca, najmä v Stredozemnom mori;
- AL. keďže EÚ stanovila ciele podľa rámcovej smernice o morskej stratégii; keďže sú stále potrebné opatrenia na dosiahnutie cieľa dobrého environmentálneho stavu vodných útvarov;
- AM. keďže Európsky dvor audítorov uviedol³⁵, že hoci existuje rámec na ochranu morského prostredia, opatrenia EÚ nevedli k dostatočnej ochrane ekosystémov a biotopov a že súčasne chránené morské oblasti poskytujú len obmedzenú ochranu;
- AN. keďže lesy pokrývajú 43 % pevniny EÚ a nachádza sa v nich 80 % jej suchozemskej biodiverzity³⁶; keďže lesnícke činnosti predstavujú druhú najväčšiu kategóriu záťaže pre druhy³⁷, pričom tieto činnosti postihujú najmä článkonožce, cicavce a necievnaté rastliny; keďže mnohé druhy závislé od lesa sú negatívne ovplyvnené odstraňovaním odumretých, odumierajúcich a starých stromov³⁸, znižovaním počtu pralesovitých porastov a niektorými metódami obhospodarovania lesov;
- AO. keďže v lesoch sa nachádza viac ako 75 % suchozemskej biodiverzity na svete³⁹; keďže Parlament predložil Komisii odporúčania o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania a degradácie lesov a ekosystému, za ktoré je zodpovedná EÚ⁴⁰;
- AP. keďže dobrý stav životného prostredia a zdravé ekosystémy sú nevyhnutné v boji proti zmene klímy, pričom ekosystémy zohrávajú zásadnú úlohu pri zmiernení zmeny klímy a adaptácii na ňu; keďže zmena klímy ovplyvňuje biodiverzitu, lebo klimatické premenné vo veľkej miere určujú geografické rozloženie druhov; keďže v oblastiach, kde už klíma nie je vhodná, niektoré druhy menia svoje geografické rozmedzia výskytu a iné vyhynú na miestnej úrovni;
- AQ. keďže riešenia blízke prírode a prístupy založené na ekosystémoch majú potenciál vytvoriť silné politické prepojenie troch dohovorov z Ria a integrovane riešiť zmenu klímy a stratu biodiverzity;

³⁵ Osobitná správa EDA s názvom Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky.

³⁶ Článok Európskeho parlamentu z 9. decembra 2020 s názvom Udržateľné lesné hospodárstvo: činnosť Parlamentu v boji proti odlesňovaniu.

³⁷ Správa Komisie z 15. októbra 2020 s názvom Stav prírody v Európskej únii – správa o stave a trendoch druhov a typov biotopov, ktoré sú chránené smernicou o vtákoch a smernicou o biotopoch, za obdobie 2013 – 2018 (COM(2020)0635).

³⁸ Tamže.

³⁹ Správa FAO a Programu OSN pre životné prostredie z 22. mája 2020 s názvom Stav svetových lesov – lesy, biodiverzita a ľudia.

⁴⁰ Uznesenie Európskeho parlamentu s odporúčaniami Komisie o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ.

- AR. keďže podľa IPBES je znečistenie jednou z piatich príčin straty biodiverzity; keďže podľa odhadov existujú spoľahlivé informácie približne o 500 chemických látkach a keďže do apríla 2019 Európska chemická agentúra považovala 450 látok za dostatočne regulované; keďže ďalších 10 000 látok sa považuje za látky s pomerne dobre charakterizovanými rizikami, kým v prípade približne 20 000 látok sú k dispozícii len obmedzené informácie o riziku; keďže v prípade väčšiny, teda približne 70 000 látok, nie sú k dispozícii takmer žiadne informácie o ich nebezpečnosti alebo rizikách spojených s expozíciou; keďže je naliehavo potrebné odstrániť značné medzery vo vedomostiach o všetkých vplyvoch chemických látok na biodiverzitu a životné prostredie;
- AS. keďže svetelné znečistenie mení úroveň prirodzeného nočného svetla pre ľudí, zvieratá a rastliny, čím negatívne ovplyvňuje biodiverzitu napríklad tým, že narúša rovnováhu migračnej, nočnej a reprodukčnej činnosti zvierat a vedie tak k úbytku hmyzu a opel'ovačov, ktoré láka umelé svetlo, čo má pre nich smrteľné následky;
- AT. keďže podľa správy Spoločného výskumného centra z roku 2020⁴¹ sú v súčasnosti invázne druhy prítomné vo všetkých ekosystémoch a ohrozujú najmä mestské ekosystémy a trávne porasty;
- AU. keďže súčasné negatívne trendy v biodiverzite a ekosystémoch oslabia pokrok nielen pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja, ale aj cieľov súvisiacich s chudobou, hladom, zdravím, vodou, mestami a klímou; keďže strata a degradácia biodiverzity sa preto musia považovať nielen za otázky životného prostredia, ale aj za otázky rozvojové, hospodárske, sociálne a morálne;
- AV. keďže takmer 80 % biodiverzity EÚ sa v súčasnosti vyskytuje v jej najvzdialenejších regiónoch a zámorských krajinách a územiach⁴²;
- AW. keďže EÚ a jej členské štáty musia plniť svoje medzinárodné záväzky v oblasti biodiverzity a ľudských práv, a to spolu so svojimi záväzkami súvisiacimi so súdržnosťou politík v oblasti vonkajšej činnosti, v súlade s povinnosťou podľa charty začleniť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie kvality životného prostredia do politík Únie a v súlade so zásadou udržateľného rozvoja;
- AX. keďže práca osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie môže pripraviť pôdu pre vytvorenie právneho rámca povinností v oblasti ľudských práv týkajúcich sa ochrany a udržateľného využívania biodiverzity; keďže počet napadnutí obhajcov ľudských práv v oblasti životného prostredia a pôdy sa v posledných rokoch na celom svete výrazne zvýšil;
- AY. keďže sa odhaduje, že aspoň štvrtinu celosvetovej rozlohy pôdy vlastní, obhospodaruje, využíva alebo obýva pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity; keďže Deklarácia OSN o právach pôvodného obyvateľstva uznáva kolektívne a individuálne práva

⁴¹ Správa Spoločného výskumného centra Komisie na podporu politiky z 13. októbra 2020 s názvom Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment (Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb: hodnotenie ekosystému EÚ) (doplnok) a iniciatíva BEST Generálneho riaditeľstva Komisie pre životné prostredie (dobrovoľný program pre biodiverzitu a ekosystémové služby v najvzdialenejších regiónoch a zámorských krajinách a územiach EÚ).

⁴² Iniciatíva BEST.

pôvodného obyvateľstva; keďže pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity zohrávajú zásadnú úlohu pri ochrane svetovej biodiverzity a keďže globálne ciele v oblasti biodiverzity nemožno dosiahnuť bez uznania ich práv;

- AZ. keďže nezákonné aj zákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a ich využívanie významne prispieva k poklesu biodiverzity a keďže ničenie prirodzených biotopov a využívanie voľne žijúcich druhov prispieva k vzniku a šíreniu infekčných chorôb⁴³;
- BA. keďže podľa IPBES a IPCC je morská biodiverzita vážne ohrozená⁴⁴; keďže EEA vydala varovania týkajúce sa súčasného stavu degradácie európskeho morského prostredia a potreby urýchlene obnoviť naše morské ekosystémy riešením vplyvu ľudskej činnosti na morské prostredie⁴⁵; keďže najdôležitejšie morské oblasti, ako sú koralové útesy, mangrovy a dno zarastené morskou trávou, sú výrazne zdegradované a ohrozené zmenou klímy a znečistením;
- BB. keďže oceány tvoria jeden celok a ich dobrý environmentálny stav je nevyhnutný na zabezpečenie ich odolnosti a toho, aby naďalej poskytovali ekosystémové služby, ako je absorpcia CO₂ a produkcia kyslíka; keďže mechanizmy týkajúce sa klímy závisia od zdravia oceánskych a morských ekosystémov, ktoré sú v súčasnosti postihnuté globálnym otepľovaním, znečistením, nadmerným využívaním morskej biodiverzity, acidifikáciou, deoxygenáciou a pobrežnou eróziou; keďže IPCC pripomína, že oceány sú súčasťou riešenia na zmiernenie účinkov zmeny klímy a adaptáciu na ne⁴⁶;
- BC. keďže 80 % morského odpadu pochádza z pevniny a v našich oceánoch sa nahromadilo 150 ton plastov⁴⁷; keďže 80 % komunálnych odpadových vôd sa vypúšťa do mora; keďže kumulatívna hmotnosť odpadu plávajúceho na povrchu predstavuje len 1 % plastov vypúšťaných do oceánu⁴⁸;
- BD. keďže modré hospodárstvo predstavuje príležitosť pre udržateľný rozvoj námorných a pobrežných činností;
- BE. keďže by sa mali podporovať spoločné iniciatívy ľudí, obcí, združení, podnikov, vzdelávacích inštitúcií a ďalších spoločenských aktérov v oblasti ochrany a obnovy biodiverzity;
- BF. keďže úspešné vykonávanie stratégie si vyžaduje účinnú spoluprácu na úrovni EÚ a členských štátov vrátane všetkých zainteresovaných strán;

Súčasný stav biodiverzity

⁴³ Zhrnutie celosvetovej hodnotiacej správy IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách určené tvorcom politik.

⁴⁴ IPBES, Celosvetová hodnotiacia správa o biodiverzite a ekosystémových službách a Prehľad stavu globálnej biodiverzity č. 5.

⁴⁵ Správa EEA z 25. júna 2020 s názvom Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach (Odkazy mora II: Nastavenie kurzu k zdravým a produktívnym moriam uplatňovaním ekosystémového prístupu).

⁴⁶ Osobitná správa IPCC z 24. septembra 2019 o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme.

⁴⁷ Generálne riaditeľstvo Komisie pre životné prostredie, *Deskriptor 10: Morský odpad*

⁴⁸ Tamže.

1. víta novú stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a úroveň jej ambícií;
2. víta tiež hlavný cieľ, a to zabezpečiť, aby boli do roku 2050 všetky ekosystémy sveta obnovené, odolné a primerane chránené; zdôrazňuje, že by sa malo vyvinúť maximálne úsilie na to, aby sa tento cieľ čo najskôr dosiahol;
3. domnieva sa, že pri vykonávaní stratégie by sa mal zabezpečiť súlad s ostatnými stratégiami Európskej zelenej dohody, ako je stratégia „z farmy na stôl“; uznáva význam troch rozmerov udržateľného rozvoja: environmentálny, hospodársky a sociálny; pripomína, že environmentálny rozmer vrátane biodiverzity a ochrany ekosystému je základom dvoch ďalších rozmerov a predpokladom pre dosiahnutie udržateľného rozvoja a cieľov udržateľného rozvoja;
4. pripomína, že je naliehavo potrebné posilniť námorné ambície v nových stratégiách Európskej únie, najmä v nadväznosti na Európsku zelenú dohodu, stratégiu biodiverzity a stratégiu „z farmy na stôl“;
5. vyzýva Komisiu, aby každý legislatívny návrh vychádzal z komplexného posúdenia vplyvu, v ktorom sa zohľadnia individuálne a kumulatívne účinky, ako aj náklady na činnosť a náklady spôsobené nečinnosťou z hľadiska okamžitých a dlhodobých vplyvov;
6. vyzýva Komisiu, aby na účely posúdenia vplyvu doplnila jediný nástroj, ktorý sa v súčasnosti používa na posúdenie environmentálnych aspektov, o nástroje skúmajúce vplyvy súvisiace s biodiverzitou, využívaním zdrojov a znečistením;
7. pripomína závery správy IPBES z roku 2019, podľa ktorých príroda na celom svete ubúda dosiaľ nevídaným tempom v histórii ľudstva a zhruba 1 miliónu z celkového počtu 8 miliónov druhov hrozí vyhynutie;
8. poznamenáva, že ide o tretiu stratégiu v oblasti biodiverzity, ktorej cieľom je zastaviť stratu biodiverzity v EÚ; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že biodiverzita v EÚ sa naďalej znižuje; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že EÚ nesplnila ciele stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2020 ani globálne ciele v oblasti biodiverzity z Aiči;
9. zdôrazňuje, že ciele stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa musia v plnej miere splniť; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zaviazali prijať zásadné a dodatočné opatrenia na ochranu a obnovu biodiverzity s cieľom v plnej miere splniť nové ciele, ktoré by mali byť jasne vymedzené a merateľné;
10. zdôrazňuje, že pandémia ochorenia COVID-19 opäť poukázala na význam celostného uplatňovania zásady „jedno zdravie“ pri tvorbe politik, čo odráža skutočnosť, že ľudské zdravie, zvieratá a životné prostredie sú navzájom prepojené a že transformačné zmeny sú naliehavo potrebné v celej spoločnosti; zdôrazňuje dôležitú úlohu Komisie pri koordinácii a podpore prístupu založeného na zásade „jedno zdravie“ v EÚ a pri jeho presadzovaní na všetkých medzinárodných fórach; požaduje prehodnotenie a naliehavé úplné zosúladenie súčasných politik EÚ s potrebnými zmenami;
11. poznamenáva, že medzi základné príčiny pandémie patria tie isté globálne

environmentálne zmeny, ktoré spôsobujú stratu biodiverzity a zmenu klímy⁴⁹, ako napríklad zmena využívania pôdy a zákonné a nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a ich spotreba; poukazuje na to, že riziko vzniku pandémie možno výrazne znížiť obmedzením ľudskej činnosti, ktorá spôsobuje stratu biodiverzity, a že odhadované náklady na zníženie rizika vzniku pandémie sú 100-krát nižšie ako náklady na reakciu na pandémiu⁵⁰;

12. naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby v plnej miere zohľadnili vedecké dôkazy, správy a odporúčania týkajúce sa zoonóz a pandémie vrátane správy zo seminára IPBES o strate biodiverzity a pandémii⁵¹, správy Programu OSN pre životné prostredie zo 6. júla 2020 s názvom Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission (Predchádzanie ďalším pandémiami – Zoonózy a ako prerušiť reťazec prenosu)⁵² a tripartitného koncepčného dokumentu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), FAO a Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE) z apríla 2010 o spoločnej zodpovednosti a koordinácii globálnych činností na riešenie zdravotných rizík v rámci partnerstva na rozhraní zviera – človek – životné prostredie v záujme boja proti zdravotným rizikám pre zviera – človeka – životné prostredie⁵³;
13. víta plánované posilnenie opatrení EÚ proti pandémiam a iným zdravotným hrozbám v rámci európskej zdravotnej únie⁵⁴ vrátane vytvorenia plánu EÚ pre prípady zdravotnej krízy a pandémie, ako sa stanovuje v novom návrhu Komisie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia⁵⁵, ktorý by mal zahŕňať pandemie zoonotického pôvodu;

Ochrana a obnova

14. vyjadruje silnú podporu cieľom EÚ, pokiaľ ide o ochranu najmenej 30 % morských a suchozemských oblastí EÚ, ktoré zahŕňajú rozmanitú škálu ekosystémov, ako sú lesy, mokrade, rašeliniská, trávne porasty a pobrežné ekosystémy, a prísnu ochranu najmenej 10 % morských a suchozemských oblastí EÚ vrátane všetkých zostávajúcich klimaxových lesov a pralesov a iných ekosystémov bohatých na uhlík; zdôrazňuje, že tieto ciele by mali byť záväzné a členské štáty by ich mali vykonávať na vnútroštátnej úrovni v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi a v súlade s vedeckými kritériami a potrebami biodiverzity, pričom by sa mali zohľadniť rozdiely vo veľkosti a podiele prírodných oblastí v každom členskom štáte a regionálne a miestne podmienky;
15. zdôrazňuje, že tieto chránené územia by mali vytvoriť ekologicky súdržnú a

⁴⁹ Správa EEA s názvom Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018.

⁵⁰ IPBES, Správa zo seminára o biodiverzite a pandémii z 29. októbra 2020.

⁵¹ Tamže.

⁵² Správa Programu OSN pre životné prostredie zo 6. júla 2020 s názvom Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission (Predchádzanie ďalším pandémiami – Zoonózy a ako prerušiť reťazec prenosu).

⁵³ Tripartitný koncepčný dokument FAO – OIE – WHO z apríla 2010 o spoločnej zodpovednosti a koordinácii globálnych činností na riešenie zdravotných rizík na rozhraní zviera – človek – životné prostredie.

⁵⁴ Oznámenie Komisie z 11. novembra 2020 s názvom Budovanie európskej zdravotnej únie: posilnenie odolnosti EÚ pre prípady cezhraničného ohrozenia zdravia (COM(2020)0724).

⁵⁵ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady z 11. novembra 2020 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia a o zrušení rozhodnutia č. 1082/2013/EÚ (COM(2020)0727).

reprezentatívnu sústavu vychádzajúcu z existujúcich chránených území; zdôrazňuje, že okrem zvyšovania počtu chránených území by sa mala zabezpečiť aj kvalita chránených území dostatočným financovaním a vykonávaním jasných a účinných plánov ochrany, náležitým riadením, primeraným monitorovaním a hodnotením a účinným presadzovaním príslušných právnych predpisov;

16. zdôrazňuje, že podľa medzinárodných odporúčaní Medzinárodnej únie na ochranu prírody by sa na chránených územiach všetkých kategórií mali zakázať priemyselné činnosti a rozvoj infraštruktúry, ktoré poškodzujú životné prostredie⁵⁶;
17. zdôrazňuje, že treba vypracovať jasné vymedzenie prísnej ochrany; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi objasnila, aký druh ľudskej činnosti by mohol byť potenciálne považovaný za povolený v rámci prísneho systému ochrany, ak by v zásade nenarúšal prirodzené procesy a bol zlučiteľný s ekologickými požiadavkami daných oblastí, a to na základe individuálneho posúdenia založeného na najlepších dostupných vedeckých poznatkoch;
18. zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 bude potrebné zabrániť aj degradácii zvyšných morských a suchozemských oblastí EÚ; požaduje opatrenia na riešenie straty biodiverzity mimo chránených území; pripomína, že obnova prírody a ekosystémov na chránených územiach nemôže vynahradiť pokračujúcu stratu a degradáciu ekosystémov v iných oblastiach;
19. zdôrazňuje význam zahrnutia zámorských krajín a území do úsilia o ochranu a obnovu;
20. domnieva sa, že je dôležité zohľadniť biogeografické regióny a prijať celovládny prístup k chráneným územiám, do ktorého budú zapojené členské štáty, ktoré zhodnotia potrebu finančnej podpory a kompenzačných opatrení v súvislosti s určovaním chránených oblastí; zdôrazňuje, že treba zapojiť všetky príslušné zainteresované strany vrátane vlastníkov pôdy;
21. pripomína, že EÚ vybuodovala najväčšiu koordinovanú sústavu chránených území na svete;
22. berie na vedomie záväzok zabezpečiť, aby do roku 2030 nedošlo k zhoršeniu trendov a priaznivého stavu ochrany všetkých chránených biotopov a druhov a aby sa na úrovni členských štátov aspoň 30 % druhov a biotopov, ktoré v súčasnosti nie sú v priaznivom stave, do tejto kategórie dostalo alebo sa v ich prípade vykázal silný pozitívny trend; domnieva sa však, že by sa mal čo najskôr dosiahnuť priaznivý stav ochrany všetkých chránených druhov a biotopov podľa smernice o vtáctve⁵⁷ a smernice o biotopoch⁵⁸; zdôrazňuje, že existujú povinnosti zabezpečiť, aby nedochádzalo k zhoršovaniu stavu druhov; vyzýva Komisiu, aby spolu s EEA stanovila jasný základ, zabezpečila

⁵⁶ Odporúčanie IUCN z 10. septembra 2016 s názvom Protected areas and other areas important for biodiversity in relation to environmentally damaging industrial activities and infrastructure development (Chránené územia a iné oblasti dôležité pre biodiverzitu v súvislosti s priemyselnými činnosťami a rozvojom infraštruktúry, ktoré poškodzujú životné prostredie).

⁵⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7);

⁵⁸ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

harmonizované a pravidelné podávanie správ a riešila nedostatky súčasnej metodiky odhadovania trendov;

23. vyzýva členské štáty, aby zlepšili kvalitu a úplnosť svojich systémov monitorovania v rámci sústavy Natura 2000 vrátane monitorovania účinnosti riadenia; zdôrazňuje význam špecializovaných riadiacich orgánov a plánov riadenia lokalít; zdôrazňuje, že podľa brífingu EEA⁵⁹ nie sú existujúce normy účinnosti riadenia dostatočne známe a zrozumiteľné medzi odborníkmi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby cielenejšie budovali kapacity a poskytli lepšie usmernenia, pokiaľ ide o účinnosť riadenia pri posudzovaní a zlepšovaní riadenia sústavy Natura 2000, a to aj prostredníctvom globálnych štandardov pre hodnotenie účinnosti riadenia chránených oblastí, ako je Zelený zoznam chránených oblastí IUCN; vyzýva tiež Komisiu, aby aktualizovala usmernenia pre flexibilné riadenie v rámci sústavy Natura 2000, ktoré zahŕňajú zváženie potenciálnych vplyvov zmeny klímy na druhy a ekosystémy;
24. vyzýva členské štáty, aby chránili genetickú rozmanitosť voľne žijúcich druhov primeranými ochrannými opatreniami;
25. vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty nesplnili cieľ stanovený do roku 2020, ktorým je dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu morských vôd, ako sa uvádza v rámcovej smernici o morskej stratégii; vyzýva Komisiu, aby posilnila sústavu chránených morských oblastí zlepšením prepojenosti a riadenia, posilneným priestorovým plánovaním a systematickým hodnotením a presadzovaním;
26. vyjadruje znepokojenie nad stavom sladkovodných ekosystémov a druhov; poznamenáva, že v rokoch 1970 až 2016 bol v Európe zaznamenaný najzávažnejší pokles na svete, a to o 93 %⁶⁰;
27. zdôrazňuje, že väčšina suchozemskej biodiverzity sa nachádza v zalesnených oblastiach; zdôrazňuje, že stav ochrany niekoľkých typov lesov sa mierne zlepšil⁶¹, ale stav ochrany lesných biotopov a druhov, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ o prírode, nevykazuje žiadne významné známky zlepšenia⁶²; zdôrazňuje, že v rokoch 2011 až 2020 bol stav ochrany takmer jednej tretiny lesov v EÚ vyhodnotený ako zlý (31 %) a stav ochrany viac ako polovice z nich bol vyhodnotený ako nedostatočný (54 %) ⁶³;
28. zdôrazňuje zlý stav európskych lesov; zdôrazňuje, že v niektorých biogeografických regiónoch je len 5 % lesných biotopov, ktoré sa uvádzajú v prílohe I, v priaznivom stave ochrany⁶⁴; zdôrazňuje, že v stratégii biodiverzity sa od členských štátov vyžaduje, aby

⁵⁹ Brífing EEA s názvom Management effectiveness in the EU's Natura 2000 network of protected areas (Účinnosť riadenia v sústave chránených území EÚ Natura 2000).

⁶⁰ Tlačová správa nadácie World Fish Migration Foundation z 28. júla 2020 s názvom Massive decline in migratory freshwater fish populations could threaten livelihoods of millions, warns new report (Nová správa varuje, že masívny pokles populácií sladkovodných migrujúcich rýb by mohol ohroziť živobytie miliónov ľudí).

⁶¹ Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018.

⁶² Správa Komisie z 2. októbra 2015 o hodnotení v polovici trvania stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (COM(2015)0478).

⁶³ Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018.

⁶⁴ Podľa správ podávaných v súlade s článkom 17 smernice o biotopoch za roky 2013 – 2018 je v priaznivom stave ochrany 4,84 % boreálneho biogeografického regiónu a 4,94 % Atlantického oceánu.

zabezpečili, že nedôjde k zhoršeniu trendov ochrany a stavu všetkých chránených biotopov a druhov; berie na vedomie významnú mieru ďalšieho zhoršovania stavu lesných ekosystémov, ktoré nie sú v priaznivom stave ochrany, vo väčšine biogeografických regiónov⁶⁵;

29. so znepokojením berie na vedomie správy o výraznom poklese lesných druhov a biotopov; pripomína, že v Európe vyhynulo päť druhov lesných drevín vo voľnej prírode, 42 druhov lesných drevín je kriticky ohrozených a 107 druhov lesných drevín je ohrozených;
30. domnieva sa, že je dôležité a naliehavo potrebné zabezpečiť prísnu ochranu všetkých zvyšných klimaxových lesov a pralesov; zdôrazňuje, že samovývoj, ktorý umožňuje starnutie prírodných lesov, je kľúčom k rozširovaniu plochy pralesov; víta prebiehajúce participatívne procesy vymedzovania, mapovania a monitorovania klimaxových lesov a pralesov;
31. vyzýva členské štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa posilní ochrana proti nezákonnej ťažbe dreva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby harmonizovali existujúce údaje, odstránili nedostatky, pokiaľ ide o umiestnenie klimaxových lesov a pralesov, vytvorili databázu všetkých potenciálnych lokalít, ktoré spĺňajú kritériá klimaxových lesov a pralesov, a to so spätnou platnosťou v roku 2020, a aby zaviedli dočasné moratórium na ťažbu dreva vo všetkých príslušných lokalitách s cieľom zabrániť ich účelnému ničeniu a bezodkladne právne zabezpečiť bezzásahovosť v takýchto potvrdených lokalitách;
32. veľmi víta záväzok vypracovať legislatívny návrh týkajúci sa Plánu EÚ na obnovu prírody vrátane záväzných cieľov obnovy a opakuje svoju požiadavku na cieľ obnovy na úrovni najmenej 30 % pevniny a morí EÚ⁶⁶, ktorý by mal každý členský štát vykonávať v plnej miere na celom svojom území v rámci chránených oblastí, ako aj mimo nich, a to na základe potrieb biodiverzity a ekosystémov a s ohľadom na špecifiká danej krajiny; zdôrazňuje, že ciele v oblasti obnovy by mali vychádzať z existujúcich právnych predpisov EÚ a že úsilie o obnovu by malo v čo najväčšej miere podporovať prirodzenú obnovu;
33. domnieva sa, že okrem celkového cieľa obnovy by legislatívny návrh plánu EÚ na obnovu prírody mal zahŕňať ciele špecifické pre ekosystémy, biotopy a druhy na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov, a to na základe ich ekosystémov a s osobitným dôrazom na ekosystémy na dvojité účel, ktorým je obnova biodiverzity a zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na ňu; zdôrazňuje, že tento nástroj by mal zahŕňať lesy, trávnaté plochy, mokrade, opeľovače rašelinísk, voľne tečúce rieky, pobrežné oblasti a morské ekosystémy; zdôrazňuje, že po obnovení by sa nemala pripustiť žiadna degradácia ekosystémov; domnieva sa, že pokrok v plnení cieľov obnovy sa musí pravidelne posudzovať na úrovni členských štátov aj EÚ, a to aj prostredníctvom strednodobých cieľov na dosiahnutie cieľov do roku 2030;
34. zdôrazňuje, že by sa mali rozvíjať pozitívne stimuly a participatívne procesy s cieľom

⁶⁵ Údaje z roku 2019, ktoré boli predložené podľa článku 17 smernice o biotopoch za roky 2013 – 2018.

⁶⁶ Uznesenie zo 16. januára 2020 so zreteľom na pätnáste zasadnutie konferencie zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biodiverzite.

zvýšiť angažovanosť v oblasti obnovy biodiverzity;

35. veľmi zdôrazňuje význam úplného začlenenia cieľov EÚ v oblasti obnovy prírody do iných súvisiacich politík a stratégií; opakuje svoju výzvu na záväzné ciele v oblasti obnovy lesov⁶⁷ vrátane zvýšenia a obnovy prepojenia medzi lesmi; žiada, aby sa do plánu obnovy prírody zahrnula obnova najmenej 25 000 km voľne tečúcich riek v EÚ odstránením prekážok a obnovou záplavových oblastí;
36. vyjadruje hlboké poľutovanie nad poklesom počtu opel'ovačov, ktoré sú kľúčovým ukazovateľom zdravia životného prostredia; zdôrazňuje, že tento pokles znamená nielen stratu biodiverzity, ale aj ohrozenie potravinovej bezpečnosti; opakuje stanovisko vyjadrené vo svojom uznesení o iniciatíve EÚ zameranej na opel'ovače a žiada bezodkladnú revíziu tejto iniciatívy; zdôrazňuje, že revidovaná iniciatíva by mala zahŕňať nový rámec monitorovania opel'ovačov v celej EÚ so spoľahlivými opatreniami, jasnými časovo vymedzenými cieľmi a ukazovateľmi vrátane ukazovateľov vplyvu a potrebným budovaním kapacít;
37. pripomína svoju námietku z 23. októbra 2019, pokiaľ ide o posúdenie vplyvu prípravkov na ochranu rastlín na včely medonosné⁶⁸, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty formálne neprijali usmerňovací dokument EFSA o včelách; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že revíziou usmerňovacieho dokumentu EFSA o včelách a budúcimi vykonávacími aktami sa zabezpečí minimálne rovnaká úroveň ochrany, aká bola stanovená v roku 2013, pričom sa bude riešiť akútna aj chronická toxicita a toxicita lariev, ako aj voľne žijúce opel'ovače; zdôrazňuje potrebu zvýšenej transparentnosti v procese preskúmania; konštatuje, že EFSA navrhuje svoj vlastný systém modelovania ApisRAM, ktorý má byť podľa očakávaní viac v súlade s biológiou včiel medonosných ako BeeHAVE a menej otvorený konfliktom záujmov;
38. zdôrazňuje význam krajinných prvkov s vysokou rozmanitosťou v poľnohospodárskych oblastiach z hľadiska prispievania k ochrane a obnove biodiverzity a opel'ovačov, ako aj úlohu včelárov; zdôrazňuje, že k dosiahnutiu týchto cieľov môže prispieť aj zväčšovanie zelených plôch v mestských oblastiach; vyzýva členské štáty, aby do svojich návrhov strategických plánov zahrnuli opatrenia zamerané na rôzne skupiny opel'ovačov;

Príčiny straty biodiverzity

39. zdôrazňuje, že opatreniami v rámci stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa musí primerane riešiť všetkých päť hlavných priamych príčin zmeny v prírode: zmeny vo využívaní pôdy a mora, priame využívanie organizmov, zmena klímy, znečistenie a invázne druhy; zdôrazňuje, že by sa mali riešiť aj základné príčiny zmien alebo nepriame faktory, ako sú neudržateľné modely výroby a spotreby, dynamika obyvateľstva, obchod, technologické inovácie a modely riadenia;

⁶⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu o úlohe EÚ pri ochrane a obnove svetových lesov,

⁶⁸ Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. októbra 2019 o návrhu nariadenia Komisie, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 546/2011, pokiaľ ide o posudzovanie vplyvu prípravkov na ochranu rastlín na včely medonosné (Prijaté texty, P9_TA(2019)0041).

Zmeny využívania pôdy a mora

40. zdôrazňuje, že biodiverzita pôdy poskytuje dôležité ekosystémové služby a zmiernuje zmenu klímy, čím sa stáva jedným z najdôležitejších prvkov v rámci suchozemského záchytu uhlíka; so znepokojením berie na vedomie zvýšenú degradáciu pôdy a nedostatok konkrétnych právnych predpisov EÚ v tejto oblasti; uznáva, že niektoré ustanovenia rôznych právnych predpisov nepriamo prispievajú k ochrane pôdy, ale domnieva sa, že to viedlo k jej čiastočnej ochrane a veľmi nejednotnému riadeniu v EÚ; vyzýva preto Komisiu, aby v plnom súlade so zásadou subsidiarity predložila legislatívny návrh na vytvorenie spoločného rámca na ochranu a udržateľné využívanie pôdy a na účinnú integráciu ochrany pôdy do všetkých príslušných politík EÚ;
41. zdôrazňuje, že tento spoločný rámec pre pôdu by sa mal zaoberať všetkými hlavnými hrozbami pre pôdu vrátane straty biodiverzity pôdy, straty pôdnej organickej hmoty, kontaminácie, zasolenia, acidifikácie, dezertifikácie, erózie a straty priepustnosti pôdy; zdôrazňuje, že do nich treba zahrnúť spoločné vymedzenia, jasné ciele a monitorovací rámec; podporuje tiež stanovenie osobitného cieľa dekontaminácie;
42. zdôrazňuje, že zdravá pôda vrátane úrodnosti a štruktúry je pre odvetvie poľnohospodárstva kľúčová; poukazuje okrem iného na negatívny vplyv neudržateľných poľnohospodárskych a lesníckych postupov, zmien vo využívaní pôdy, stavebných činností, straty priepustnosti a priemyselných emisií na pôdu; zdôrazňuje preto, že by sa mala vykonávať ťažba dreva a poľnohospodárske metódy, ktoré menej škodia pôde;
43. vyzýva Komisiu, aby preskúmala smernicu 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách a smernicu 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu s cieľom lepšie riešiť degradáciu pôdy spôsobenú priemyselnými a ťažobnými činnosťami; pripomína svoju výzvu na dosiahnutie cieľa materiálového zhodnocovania vykopanej zeminy⁶⁹;
44. naliehavo vyzýva členské štáty, a to na základe zásady predbežnej opatrnosti a zásady, že by sa mali prijať preventívne opatrenia, a pri zohľadnení rizík a negatívnych vplyvov na klímu, životné prostredie a biodiverzitu, ktoré vyplývajú z hydraulického štiepenia pri ťažbe nekonvenčných uhl'ovodíkov, aby nepovolili žiadne nové činnosti v oblasti hydraulického štiepenia v EÚ a zastavili všetky prebiehajúce operácie;
45. pripomína, že EÚ sa podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii (UNCCD) zaviazala dosiahnuť neutralitu degradácie pôdy⁷⁰ do roku 2030, ale podľa záverov osobitnej správy⁷¹ Európskeho dvora audítorov je nepravdepodobné, že bude tento cieľ dosiahnutý; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek hrozbe, ktorú dezertifikácia predstavuje pre biodiverzitu, úrodnosť pôdy, prirodzenú odolnosť pôdy, výrobu potravín alebo kvalitu vody, a napriek tomu, že 13 členských štátov vyhlásilo, že sú postihnuté dezertifikáciou podľa UNCCD, Komisia ju účinne nerieši; vyzýva

⁶⁹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. februára 2021 k novému akčnému plánu v oblasti obehového hospodárstva (Prijaté texty, P9_TA(2021/0040).

⁷⁰ Zmluvné strany dohovoru definovali neutralitu degradácie pôdy ako: stav, v ktorom množstvo a kvalita pôdných zdrojov potrebných na podporu funkcií a služieb ekosystému a na zlepšenie potravinovej bezpečnosti zostávajú rovnaké alebo sa zvyšujú v stanovenom časovom a priestorovom meradle a ekosystémoch.

⁷¹ Osobitná správa EDA z 18. decembra 2018 s názvom Boj proti dezertifikácii v EÚ: zvládnutie rastúcej hrozby si vyžaduje viac opatrení.

preto Komisiu, aby bola ambicióznejšia a bezodkladne predložila stratégiu o dezertifikácii a degradácii pôdy na úrovni EÚ;

46. konštatuje, že urbanizácia a voľnočasové aktivity predstavujú v EÚ 13 % všetkých hlásených tlakov na prírodu a 48 % všetkých tlakov na morské prostredie⁷²; zdôrazňuje, že zelené mestské oblasti a zelená infraštruktúra môžu poskytovať ekosystémové služby na podporu biodiverzity a prispieť k fyzickej a duševnej pohode obyvateľstva;
47. podporuje zámer Komisie zriadiť platformu EÚ pre ekologizáciu miest; vyzýva Komisiu, aby stanovila konkrétne ambiciózne záväzné ciele v oblasti mestskej biodiverzity, riešení blízkych prírode, ekosystémových prístupov a zelenej infraštruktúry, ktoré budú prínosné pre ľudí aj voľne žijúce živočíchy a prispejú k celkovým cieľom v oblasti biodiverzity; zdôrazňuje, že treba zahrnúť opatrenia, ako je minimálny podiel zelených striech na nových budovách, podpora mestského poľnohospodárstva vrátane prípadného využívania ovocných stromov, nepoužívanie chemických pesticídov, zníženie používania hnojív v mestských zelených oblastiach EÚ a zvýšenie počtu zelených plôch podľa počtu obyvateľov, pričom treba zároveň riešiť nerovnosti v prístupe k zeleným plochám; vyzýva ďalej Komisiu a členské štáty, aby rozšírili suchozemské a morské ekologické koridory v mestských oblastiach, a to aj vytvorením transeurópskej siete pre zelenú infraštruktúru (TEN-G) prepojenú s transeurópskou sieťou prírody (TEN-N);

Priame využívanie organizmov

48. vyjadruje podporu cieľu do roku 2030, ktorým je začlenenie najmenej 25 % poľnohospodárskej pôdy pod správu ekologického poľnohospodárstva, pričom tento podiel by sa mal v strednodobom a dlhodobom horizonte ďalej zvyšovať; okrem toho veľmi víta cieľ zabezpečiť, aby aspoň 10 % poľnohospodárskej pôdy pozostávalo z krajinných prvkov s vysokou rozmanitosťou, ktorý by sa mal vykonávať na primeranej úrovni, aby sa zabezpečila ekologická prepojenosť biotopov v rámci jednotlivých poľnohospodárskych krajín a medzi nimi; zdôrazňuje, že oba ciele by sa mali začleniť do právnych predpisov EÚ a mali by ich vykonávať jednotlivé členské štáty, a to aj v rámci strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP);
49. s veľkým znepokojením berie na vedomie, že podľa správy Európskeho dvora audítorov o biodiverzite na poľnohospodárskej pôde počet a rozmanitosť druhov na poľnohospodárskej pôde v EÚ neustále klesá; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 sa nestanovili merateľné ciele a opatrenia pre poľnohospodárstvo, čo sťažuje posudzovanie pokroku; pripomína, že sledovanie výdavkov na SPP v oblasti biodiverzity bolo nespoľahlivé a že chýba koordinácia medzi politikami a stratégiami EÚ, čo vedie okrem iného k tomu, že sa nimi nerieši pokles genetickej diverzity⁷³; vyzýva Komisiu, aby dodržiavala odporúčania Európskeho dvora audítorov v oblasti biodiverzity na poľnohospodárskej pôde a vychádzala zo skúseností získaných v rámci stratégie v oblasti biodiverzity do

⁷² Stav prírody v EÚ – výsledky správ podávaných podľa smerníc o prírode za roky 2013 – 2018.

⁷³ Osobitná správa EDA z 5. júna 2020 s názvom Biodiverzita na poľnohospodárskej pôde: príspevok SPP nezastavil pokles.

roku 2030⁷⁴;

50. považuje za nevyhnutné, aby sa poľnohospodárstvo EÚ zmenilo na udržateľné a zabezpečilo prísne normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat v súlade s ekologickou a klimatickou transformáciou a aby minimálne využívalo fosílnu a chemické prostriedky a antibiotickú liečbu; zdôrazňuje, že poľnohospodárstvo by malo prispievať k ochrane a obnove biodiverzity;
51. vzhľadom na možné sociálno-ekonomické vplyvy považuje za nevyhnutné, aby poľnohospodári dostávali podporu vrátane hospodárskej podpory a odbornej prípravy v súvislosti s prechodom na udržateľné poľnohospodárske systémy s cieľom podporiť agroekologické a iné inovatívne udržateľné postupy; zdôrazňuje preto, že je dôležité zabezpečiť jasne vymedzenú a dostatočnú finančnú podporu, a to aj prostredníctvom viacročného finančného rámca, s cieľom pomôcť pri dosahovaní týchto cieľov, a v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby na tieto účely využívali strategické plány SPP a jej ekologizačné zložky a zároveň rozvíjali riešenia na ochranu biodiverzity prospešné pre všetky strany;
52. vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégiu na podporu miestnych hodnotových reťazcov pri dosahovaní navrhovaných cieľov, a zdôrazňuje, že malé poľnohospodárske podniky potrebujú osobitnú podporu, aby mohli k tejto stratégii prispievať;
53. víta uznanie ekologického poľnohospodárstva ako jedného zo silných prvkov na ceste EÚ k udržateľnejším potravinovým systémom, najmä pokiaľ ide o otázky biodiverzity, a pri dosahovaní cieľov verejnej politiky v oblasti hospodárskeho rozvoja, zamestnanosti na vidieku, ochrany životného prostredia a opatrení v oblasti klímy; zdôrazňuje význam európskeho akčného plánu pre ekologické poľnohospodárstvo pri zvyšovaní využívania ekologického poľnohospodárstva;
54. zdôrazňuje, že rozvoj ekologických potravín musí sprevádzať rozvoj trhu a dodávateľského reťazca a opatrenia, ktoré stimulujú dopyt po ekologických potravinách, a to aj prostredníctvom verejného obstarávania a širokej škály propagačných opatrení, výskumu, inovácií, odbornej prípravy a prenosu vedeckých poznatkov, s cieľom podporiť stabilitu trhu s ekologickými výrobkami a spravodlivé odmeňovanie poľnohospodárov a presadzovať opatrenia na podporu mladých ekologických poľnohospodárov; zdôrazňuje potrebu rozvoja celého ekologického potravinového reťazca s cieľom umožniť miestne spracovanie a distribúciu ekologickej produkcie EÚ;
55. poznamenáva, že členské štáty prispievajú k plneniu týchto cieľov stanovených pre celú Úniu rôzne, v závislosti od úrovne rozvoja svojho ekologického sektora, a preto vyzýva na vymedzenie vnútroštátnych cieľov; zdôrazňuje, že tieto ciele sa nespĺnia bez silnej finančnej podpory, spoľahlivých programov odbornej prípravy a poradenských služieb; vyzýva členské štáty, aby v súlade s tým formovali svoje strategické plány SPP, a Komisiu, aby zabezpečila, že tieto strategické plány budú zodpovedať účelu;
56. pripomína, že je dôležité podporovať kolektívny prístup a využívať jeho multiplikačný účinok na podporu opatrení stratégie biodiverzity, a vyzýva Komisiu, aby pri

⁷⁴ Tamže.

vykonávaní opatrení na kolektívnu ochranu biodiverzity propagovala a podporovala pridružené podniky, ako sú agropotravinové družstvá;

57. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú by SPP mala zohrávať pri ochrane a podpore biodiverzity poľnohospodárskej pôdy spolu s ostatnými politikami v rámci Európskej zelenej dohody; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa v rámci SPP nepodarilo zvrátiť desaťročia trvajúci pokles biodiverzity; pripomína, že poľnohospodárska produktivita a odolnosť závisia od biodiverzity, ktorá má zásadný význam pre to, aby sa zaručila dlhodobá udržateľnosť a odolnosť našich potravinových systémov a potravinovej bezpečnosti; domnieva sa, že malé zmeny zavedené rôznymi reformami SPP nevyslali poľnohospodárom silný signál, aby zmenili svoje postupy, a zastáva názor, že je potrebná významná zmena založená na skúsenostiach a predpovediach týkajúcich sa krízy v oblasti klímy a biodiverzity;
58. opätovne zdôrazňuje, že SPP by mala byť plne v súlade so ambicióznejšími cieľmi EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využili strategické plány v rámci SPP na vykonávanie cieľov stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 a stratégie „z farmy na stôl“ vrátane ďalšieho začleňovania prístupov podporujúcich biodiverzitu a agroekologických prístupov, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby pri tvorbe noriem podmienenosti stanovili ambiciózne východiskové hodnoty pre udržateľnosť a biodiverzitu a zabezpečili ambiciózne a rýchly rozvoj a zavádzanie opatrení, najmä ekologických režimov a agroenvironmentálno-klimatických opatrení; zdôrazňuje, že na obnovu by sa mali vyčleniť primerané finančné zdroje; vyzýva členské štáty, aby na tento účel vychádzali z odporúčaní Komisie;
59. vyzýva členské štáty, aby vypracovali potrebné opatrenia týkajúce sa krajinných prvkov s vysokou rozmanitosťou, najmä v rámci svojich strategických plánov SPP, s využitím živých plotov alebo nárazníkových zón, ktoré by sa mali zamerať aj na podporu ekologickej prepojenosti medzi biotopmi a tvorbu zelených koridorov;
60. zdôrazňuje potrebu posilniť rámec monitorovania v rámci SPP, a to aj vypracovaním spoľahlivejších ukazovateľov na meranie jeho vplyvov; vyzýva Komisiu, aby po schválení národných strategických plánov vykonala nezávislé posúdenie ich celkového očakávaného vplyvu; vyzýva Komisiu, aby v prípadoch, keď úsilie o dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody nie je podľa tejto správy dostatočné, prijala vhodné opatrenia, napríklad požiadala členské štáty, aby upravili svoje strategické plány, alebo preskúmala nariadenia o strategických plánoch SPP v rámci preskúmania v polovici trvania;
61. zdôrazňuje význam udržateľného stravovania; poukazuje na to, že živočíšna výroba môže okrem iných faktorov prispievať k strate biodiverzity a zmene klímy; domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali uľahčiť prijatie zdravého a udržateľného stravovania vrátane rastlinnej stravy, najmä čerstvého ovocia a zeleniny, a do roku 2022 by mali tiež posúdiť dotácie, ktoré sú škodlivé pre dobré životné podmienky zvierat, s cieľom postupne ich zrušiť;
62. vyjadruje poľutovanie nad tým, že poľnohospodárska výroba a spotreba sa čoraz viac sústreďujú na obmedzenú škálu poľnohospodárskych plodín a na obmedzené odrody a genotypy v ich rámci; zdôrazňuje, že zlepšenie a zachovanie genetickej variability

prírodnými prostriedkami má zásadný význam pre podporu rozmanitosti a agroekosystémov a pre zachovanie miestnych genetických zdrojov, najmä ako databáza riešení, ktoré majú pomôcť pri riešení environmentálnych a klimatických výziev; zdôrazňuje význam využívania miestnych plemien a odrôd, ktoré sú najvhodnejšie pre miestne ekosystémy;

63. vyzýva Komisiu, aby posúdila, či rozvoj účtovania prírodného kapitálu môže obmedziť a zracionalizovať využívanie ekosystémov a vplyv na ne, a tým prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity; vyjadruje však výhrady k realizovateľnosti presného kvantitatívneho merania hodnoty prírody a zdôrazňuje, že príroda má hodnotu sama osebe; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby poskytla viac informácií o prípadnej medzinárodnej iniciatíve v oblasti účtovania prírodného kapitálu;
64. vyzýva členské štáty, aby v rámci svojich strategických plánov SPP vypracovali potrebné opatrenia na podporu oblastí bohatých na biodiverzitu – vrátane krajinných prvkov – s cieľom dosiahnuť plochu najmenej 10 % oblastí s vysokou rozmanitosťou prospešných pre biodiverzitu, ako sú živé ploty, nárazníkové zóny, oblasti, v ktorých sa nepoužívajú žiadne chemické látky, a pôda dočasne ležiaca úhorom, ako aj rozsiahla poľnohospodárska pôda zameraná na biodiverzitu z dlhodobého hľadiska, a s cieľom podporovať vzájomné prepojenie medzi biotopmi a čo najviac vytvárať biokoridory, aby sa maximalizoval potenciál biodiverzity;
65. konštatuje, že výroba kožušín, ktorá zahŕňa izoláciu tisícov nedomestikovaných zvierat podobného genotypu vo vzájomnej tesnej blízkosti a v chronicky stresových podmienkach, môže výrazne ohroziť dobré životné podmienky zvierat a zvyšuje ich náchylnosť na infekčné choroby vrátane zoonóz, ako sa to stalo v prípade ochorenia COVID-19 u noriek;
66. vyjadruje poľutovanie nad tým, že EÚ nespĺnila svoj záväzok plne rešpektovať maximálny udržateľný výnos do roku 2020, ktorý bol kľúčovým cieľom spoločnej rybárskej politiky; zdôrazňuje, že všetky populácie rýb by sa mali obnoviť nad úroveň, pri ktorých sa vytvára maximálny udržateľný výnos, pričom by sa mala dodržiavať zásada predbežnej opatrnosti a zabezpečiť, aby tieto populácie vykazovali z hľadiska veku a veľkosti rozloženie, aké majú zdravé populácie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zaviazali k úplnej a bezodkladnej obnove morských biotopov a populácií rýb s ohľadom na maximálny udržateľný výnos s uplatnením ekosystémového prístupu k riadeniu rybárstva s cieľom zlepšiť selektívnosť a prežitie necieľových druhov a znížiť vplyv rybolovu na morské ekosystémy pri uplatňovaní tohto prístupu, a to aj obmedzením postupov alebo spôsobov využívania, ktoré majú škodlivý vplyv;
67. pripomína, že podľa nového nariadenia o technických opatreniach⁷⁵ musí Komisia predložiť správu Parlamentu a Rade do 31. decembra 2020 a v prípadoch, keď existujú dôkazy o tom, že ciele a zámery neboli splnené, môže navrhnúť opatrenia;
68. vyzýva Komisiu, aby riešila problém degradácie, eutrofizácie a acidifikácie oceánov predložením ambiciózneho akčného plánu na ochranu morských ekosystémov a zachovanie rybolovných zdrojov; domnieva sa, že by sa mali prijať všetky opatrenia vrátane právnych predpisov s cieľom znížiť prípadné negatívne vplyvy hospodárskych a

⁷⁵ Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 105.

iných činností na morské biotopy;

69. zdôrazňuje význam vytvorenie oblastí na obnovu populácií rýb alebo zón bez výlovu, aby sa populácie rýb mohli obnoviť, a to aj v oblastiach odchovni a neresísk; zdôrazňuje význam zákazu všetkých rybolovných a iných ťažobných činností v zónach bez výlovu;
70. dôrazne podporuje cieľ nulovej tolerancie nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu (NNN); poukazuje na to, že NNN rybolov má mimoriadne negatívny vplyv na stav populácií rýb, morské ekosystémy, biodiverzitu a konkurencieschopnosť rybárov v EÚ; požaduje väčší súlad medzi obchodnou politikou EÚ a politikou rybného hospodárstva s cieľom zabezpečiť účinný boj proti NNN rybolovu;
71. vyzýva Komisiu, aby vytvorila ekosystémový prístup ku všetkým faktorom straty morskej biodiverzity, ktorý zohľadní tlak rybolovu na populácie rýb, biodiverzitu a morské ekosystémy, ale aj iných faktorov, ako sú znečistenie, zmena klímy, lodná doprava a využívanie pobrežia a pobrežných oblastí, a to aj posúdením vplyvu všetkých rybolovných a iných morských činností na ekosystémy, pričom zohľadní schopnosť ekosystémov prispievať k zmierňovaniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu, ako aj interakcie medzi korisťou a predátorom;
72. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov prijali opatrenia na podporu tvorby a uplatňovania šetrnejších metód lovu, vykládky a zabíjania rýb;
73. domnieva sa, že je dôležité zabezpečiť, aby postupy chovu rýb boli udržateľné a založené na dobrých životných podmienkach rýb; domnieva sa, že produkcia akvakultúry by mala byť založená na udržateľných výrobných metódach, ako sú rozsiahle metódy a využívanie rias, lastúrníkov, rybníkových chovov a akvakultúry v lagúnach, ktoré môžu poskytovať dôležité ekosystémové funkcie a služby vrátane zachovania biotopov mokradí, a znížiť tlak na zdroje a biodiverzitu, pričom sú spojené s nižšími emisiami uhlíka a poskytujú výživu; vyjadruje znepokojenie nad lovom rýb, ktorého jediným účelom je kŕmenie mäsožravých rýb z farmových chovov, a domnieva sa, že tento postup lovu rýb by sa mal postupne ukončiť a nahradiť udržateľnými alternatívami; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť, aby administratívne postupy týkajúce sa akvakultúry boli jasné a mohli sa v plnej miere vykonávať; žiada Komisiu, aby v prípade potreby aktualizovala svoje usmernenia o akvakultúre a oblastiach sústavy Natura 2000;
74. so znepokojením poznamenáva, že pokračuje rozsiahle fyzické narušenie morského dna v pobrežných vodách EÚ, a to najmä v dôsledku rybolovu vlečnou sieťou na lov pri dne⁷⁶, pričom FAO označila vlečné siete na lov pri dne za typ výstroja, ktorý najviac prispieva k ročným úrovniam odhodnených úlovkov a môže mať veľmi škodlivý vplyv na morské dno v závislosti od typu rybolovu a osobitostí rybolovných oblastí⁷⁷; pripomína, že vlečné siete na lov pri dne sú jedným z najbežnejších typov rybárskeho

⁷⁶ Správa EEA s názvom Marine Messages II (Odkazy mora II), strana 34.

⁷⁷ Technický dokument FAO o rybolove a akvakultúre z 19. februára 2019 s názvom A third assessment of global marine fisheries discards (Tretie posúdenie globálneho odhadzovania úlovkov v morskom rybolove).

výstroja v EÚ⁷⁸; pripomína existujúcu požiadavku ukončiť rybolov s výstrojom vlečeným po dne v hĺbke viac ako 400 m v oblastiach s dokázaným alebo pravdepodobným výskytom citlivých morských ekosystémov; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné a účinné vykonávanie nariadenia (EÚ) 2016/2336⁷⁹, a to aj v súvislosti podmorskými pohoriami; ďalej vyzýva Komisiu, aby v nadväznosti na obmedzenia v Stredozemnom mori⁸⁰ v prípade potreby obmedzila v záujme ochrany pobrežných ekosystémov používanie vlečných sietí na lov pri dne v iných pobrežných oblastiach, a to aj vo svojom nadchádzajúcom akčnom pláne na zachovanie rybolovných zdrojov a ochranu morských ekosystémov, s cieľom zabezpečiť najudržateľnejšie a najmenej škodlivé postupy;

75. zdôrazňuje, že plány riadenia rybárstva by mali zohľadňovať výsledky vedeckých štúdií o vplyve rybolovných postupov na druhy, biotopy, biodiverzitu oceánov a morské prostredie, a mali by prispievať k riešeniu zistených negatívnych vplyvov vrátane obmedzenia ich používania alebo zavádzania nových technologických riešení na zmiernenie vplyvu; ďalej zdôrazňuje, že vedľajšie úlovky citlivých druhov by sa mali odstrániť alebo znížiť na úroveň, ktorá umožňuje úplnú obnovu, a že škody na biotopoch na morskom dne by sa mali minimalizovať;
76. vyzýva Komisiu, aby vypracovala definíciu superplavidiel s vlečnými sieťami a zvažila opatrenia obmedzujúce ich činnosti vo vodách EÚ, najmä zákaz ich činností v chránených oblastiach;
77. považuje za nevyhnutné nadviazať dobrú spoluprácu s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, najmä so susednými krajinami, vrátane podpory rovnocenného monitorovania rybolovných zdrojov vo vodách mimo EÚ s cieľom zabezpečiť zdravý cezhraničný ekosystém v morských biotopoch;
78. pripomína, že SRP a nariadenie o kontrole rybárstva⁸¹ poskytujú EÚ regulačný rámec s osobitnými nástrojmi pre rybárstvo; vyjadruje potrebu zabezpečiť sociálno-ekonomickú udržateľnosť rybarov postihnutých prechodom na ekologické postupy v rámci modrého hospodárstva, a to aj pokiaľ ide o súvisiace potreby v oblasti odbornej prípravy; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť primerané financovanie na tieto účely z Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu a programu Horizont Európa;
79. žiada Radu, aby aktívne zverejnila všetky dokumenty týkajúce sa prijatých nariadení o celkovom povolenom výlove v súlade s odporúčaním európskeho ombudsmana vo veci 640/2019/FP;
80. odporúča, aby sa nepretržite zhromažďovali údaje s cieľom lepšie zhodnotiť kritériá

⁷⁸ Osobitná správa EDA s názvom Biodiverzita na poľnohospodárskej pôde: príspevok SPP nezastavil pokles.

⁷⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2336 zo 14. decembra 2016, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky lovu hlbokomorských populácií rýb v severovýchodnom Atlantiku a ustanovenia týkajúce sa rybolovu v medzinárodných vodách severovýchodného Atlantiku (Ú. v. EÚ L 354, 23.12.2016, s. 1).

⁸⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1967/2006 z 21. decembra 2006 o riadiacich opatreniach pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybného hospodárstva v Stredozemnom mori (Ú. v. EÚ L 409, 30.12.2006, s. 11).

⁸¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1).

udržateľnosti a zabrániť tomu, aby sa rybolovné zóny vytvárali tam, kde sa zistí výskyt citlivých morských ekosystémov;

81. trvá na tom, že prioritou chránených oblastí musí byť ochrana a obnova životného prostredia a že žiadna činnosť v týchto oblastiach by nemala ohrozovať tento cieľ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zakázali škodlivú ľudskú činnosť v rámci chránených morských oblastí; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že sa citlivosť druhov a biotopov na tlaky spôsobené ľudskou činnosťou vo všetkých morských oblastiach bude riešiť v národných námorných priestorových plánoch;
82. zdôrazňuje význam posilnenia a účinného uplatňovania existujúcich chránených morských oblastí, najmä v najdôležitejších oblastiach z hľadiska biodiverzity; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prioritne vypracovali osobitné plány riadenia týchto oblastí, v ktorých sa zavedú jasné ciele ochrany a účinné opatrenia na monitorovanie, dohľad a kontrolu; predovšetkým naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlili vypracúvanie a predkladanie spoločných odporúčaní pre riadenie rybolovu vo svojich chránených morských oblastiach podľa článku 11 spoločnej rybárskej politiky; domnieva sa, že by sa mali v plnej miere zohľadniť účinky zmeny klímy na morské druhy; ďalej vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi predložila kritériá a usmernenia pre primerané plánovanie riadenia určených chránených morských oblastí vrátane ekologických koridorov, a to na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov, a aby uľahčila spoluprácu medzi členskými štátmi;
83. vyzýva Komisiu, aby započítala chránené morské oblasti do medzinárodných cieľov až vtedy, keď sú vhodne riadené;
84. domnieva sa, že nové chránené morské oblasti by mali byť zahrnuté do rámca sústavy Natura 2000 a mali by podporovať ekologické prepojenie;
85. zdôrazňuje, že ak sú chránené morské oblasti úspešné, ponúkajú značné sociálno-ekonomické prínosy, najmä pre pobrežné spoločenstvá a odvetvia rybníctva a cestovného ruchu, a že chránené morské oblasti môžu plniť kľúčové ekologické funkcie, pokiaľ ide o obnovu populácií rýb a zlepšiť ich odolnosť;
86. zdôrazňuje, že nová stratégia lesného hospodárstva EÚ musí byť konzistentná a v súlade s európskym právnym predpisom v oblasti klímy a stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030; zdôrazňuje potrebu celostnej a konzistentnej stratégie lesného hospodárstva EÚ, ktorá posilní multifunkčnú úlohu lesov a sektor lesného hospodárstva v EÚ a podporí ďalekosiahle environmentálne, spoločenské a hospodárske prínosy lesov pri úplnom rešpektovaní klimatických a environmentálnych cieľov Únie; zdôrazňuje potrebu jasného stanovenia priorít, pričom hlavnými a navzájom prepojenými cieľmi novej stratégie lesného hospodárstva EÚ by mali byť ochrana a obnova klímy a biodiverzity; žiada, aby sa do plánu na obnovu prírody zahrnuli konkrétne záväzné ciele obnovy a následnej ochrany lesných ekosystémov, ktoré by mali byť takisto začlenené do stratégie lesného hospodárstva EÚ; domnieva sa, že by sa mali zohľadniť rôzne okolnosti na miestnej a regionálnej úrovni a na úrovni členských štátov;
87. zdôrazňuje, že je potrebné, aby stratégia lesného hospodárstva EÚ dodržiavala zásadu subsidiarity a uznávala právomoci EÚ v oblasti ochrany životného prostredia vrátane

lesov, a pripomína, že podľa článku 191 ZFEÚ musí politika EÚ v oblasti životného prostredia okrem iných cieľov prispievať k zachovaniu, ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a k rozvážnemu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov; pripomína, že lesov a lesného hospodárstva sa dotýka niekoľko právnych predpisov EÚ;

88. vyzýva EÚ a členské štáty, aby vo svojich vnútorných a vonkajších politikách zabezpečili najvyššie normy environmentálnej ochrany lesov;
89. zdôrazňuje, že nová stratégia lesného hospodárstva EÚ by mala podporovať udržateľné obhospodarovanie lesov; pripomína, že EÚ a jej členské štáty sa zaviazali uplatňovať vymedzenie a zásady udržateľného obhospodarovania lesov; konštatuje však, že Komisia vypracúva vymedzenie na úrovni EÚ týkajúce sa udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré by malo vychádzať z najprísnejších noriem udržateľnosti, pričom ústrednými prvkami by mala byť ochrana biodiverzity a cenné záchyty uhlíka, a v tejto súvislosti žiada, aby ukazovatele a prahové hodnoty súvisiace s biodiverzitou ďalej rozvíjali túto koncepciu; víta skutočnosť, že Komisia má v úmysle vypracovať usmernenia o lesnom hospodárstve blízkom prírode, ktoré by sa mali začleniť do vykonávania udržateľného obhospodarovania lesov;
90. zdôrazňuje, že lesy prispievajú k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy; domnieva sa, že v EÚ by sa malo uprednostňovať obehové a kaskádové využívanie lesných a iných zdrojov biomasy, ktoré neohrozuje vedecky podložené opatrenia v oblasti ochrany a obnovy a opatrenia v oblasti klímy; domnieva sa, že dobrý príklad je využívanie dreva ako stavebného materiálu;
91. zdôrazňuje potrebu revidovať pravidlá EÚ o využívaní biomasy na výrobu energie a zosúladiť ich s cieľmi stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 a európskym právnym predpisom v oblasti klímy, najmä ako súčasť smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a delegovaných aktov podľa nariadenia o taxonómii;
92. víta záväzok zasadiť v EÚ najmenej tri miliardy ďalších stromov; zdôrazňuje, že iniciatívy EÚ v oblasti výsadby stromov by mali byť založené na jasných ekologických zásadách, samovývoji lesa, udržateľnom zalesňovaní, ekologizácii mestských a prímestských oblastí, obnove, posilnení prepojenosti a agrolesníctve v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto iniciatívy sa budú vykonávať len spôsobom, ktorý bude v súlade s cieľmi v oblasti biodiverzity a bude k nim prispievať, pričom zabezpečí, aby táto výsadba nenahrádzovala existujúce staré a biologicky rozmanité lesy a aby prispievala k zabezpečeniu odolných, zmiešaných a zdravých lesov;
93. pripomína svoje pozície uvedené v uznesení o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ, vyzýva Komisiu, aby urýchlene predložila návrh právneho rámca EÚ založeného na povinnej náležitej starostlivosti, ktorý zabezpečí, že hodnotové reťazce budú udržateľné a výrobky alebo komodity uvádzané na trh EÚ nebudú spôsobovať odlesňovanie, degradáciu lesov, premenu a degradáciu ekosystémov a porušovanie ľudských práv a nebudú ani výsledkom takýchto postupov; poznamenáva, že takýto právny rámec EÚ by mal okrem lesov zahŕňať aj iné ekosystémy s vysokými zásobami uhlíka a bohaté na biodiverzitu, najmä morské a pobrežné ekosystémy, mokrade, rašeliniská a savany, aby sa zabránilo

presunu tlaku na tieto krajinné útvary;

94. žiada Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia právneho rámca, predovšetkým v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ktorý by umožnil zákaz obchodovania s určitými surovinami, výrobkami a službami, ktoré ohrozujú biodiverzitu;
95. zdôrazňuje, že environmentálna stopa výroby a spotreby v EÚ by sa mala bezodkladne znížiť, aby sa neprekročili planetárne medze; vyzýva Komisiu, aby navrhla záväzné ciele EÚ na rok 2030 s cieľom výrazne znížiť materiálovú stopu a stopu spotreby EÚ a do roku 2050 ich uviesť do súladu s planetárnymi medzami⁸²; podporuje Komisiu v tom, aby pri meraní environmentálnej stopy výrobkov a organizácií uplatňovala prístup založený na životnom cykle; domnieva sa, že výroba a používanie plastov by sa mali obmedziť; domnieva sa, že hospodárske činnosti, ktoré ovplyvňujú a využívajú ekosystémy a ich biodiverzitu by mali obsahovať všetky možné záruky na zmiernenie ich negatívneho vplyvu na tieto ekosystémy;

Zmena klímy

96. vyjadruje znepokojenie nad tým, že pri scenári globálneho oteplenia o 1,5 až 2°C sa rozšírenie väčšiny suchozemských druhov výrazne zníži a že morské druhy budú tiež ohrozené, najmä preto, lebo tento rast teploty sa pri súčasnej trajektórii s najväčšou pravdepodobnosťou prekročí; opätovne preto zdôrazňuje potrebu výrazne zvýšiť ambície EÚ, uprednostňujúc pri plnení cieľov v oblasti zmierňovania zmeny klímy a v adaptačných stratégiách riešenia blízke prírode a ekosystémové prístupy, a zvyšovať ochranu suchozemských a morských prírodných záchytov uhlíka v EÚ ako doplnkového opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov;
97. vyzýva Komisiu, aby posúdila vplyv zmeny klímy na hojnosť a geografické rozloženie druhov, zohľadnila toto posúdenie pri vykonávaní stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 a pomohla členským štátom začleniť výsledky do svojich vnútroštátnych politík a do budúcich správ podľa smerníc o prírode;
98. vyzdvihuje zásadnú úlohu, ktorú zohrávajú zdravé ekosystémy oceánov pri zastavení straty biodiverzity a zvrátení tohto procesu a pri zmierňovaní zmeny klímy; požaduje zachovanie a obnovu oceánskych biotopov bohatých na uhlík s cieľom zlepšiť ukladanie uhlíka, ochranu pobrežia a odolnosť morských druhov a rybolovu voči zmene klímy; ďalej požaduje ich začlenenie do účinne riadených chránených morských oblastí;
99. vyzýva Komisiu, aby po prijatí európskeho klimatického predpisu⁸³ a vzhľadom na dôležitú úlohu prírodných záchytov uhlíka pri dosahovaní klimatickej neutrality navrhla ambiciózný vedecky podložený cieľ EÚ do roku 2030 v oblasti odstránenia emisií skleníkových plynov pomocou prírodných záchytov uhlíka, ktorý by mal byť v súlade so stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030 a stanovený v právnych predpisoch; okrem toho pripomína, že prioritou musí zostať rýchle zníženie emisií;

⁸² Uznesenie Európskeho parlamentu k novému akčnému plánu v oblasti obehového hospodárstva.

⁸³ Predbežná dohoda o nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky klimatický predpis) (COM(2020)0080 – C9 0077/2020 – 2020/0036(COD)).

100. vyzýva Komisiu, aby čím skôr predstavila dlhodobý akčný plán EÚ pre klímu a biodiverzitu – vrátane príslušných cieľov –, ktorým sa zlepši koordinácia a zabezpečí súdržnosť, udržateľnosť a vzájomné prepojenie budúcich opatrení a do ktorého sa zahrnú záväzky prijaté v kontexte globálneho rámca pre biodiverzitu po roku 2020, Parížskej dohody, jej vnútroštátne stanovených príspevkov a cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že je dôležité čo najskôr formálne koordinovať monitorovanie, podávanie správ a preskúvanie plánov v oblasti klímy a biodiverzity; zdôrazňuje, že odolné a zdravé ekosystémy majú zásadný význam pri riešení zmeny klímy a adaptácii na ňu a že v opatreniach v rámci Európskeho klimatického paktu by sa mali zabezpečiť synergie medzi politikami v oblasti biodiverzity a klímy;
101. víta novú stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy; domnieva sa, že opatrenia prijaté v rámci stratégie pre adaptáciu by mali byť plne v súlade so stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030 a s opatreniami týkajúcimi sa prevencie a pripravenosti na prírodné katastrofy v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany;
102. okrem toho podporuje ekosystémové prístupy vymedzené v Dohovore OSN o biologickej diverzite, ktoré poskytujú ucelenú stratégiu pre integrované hospodárenie s pôdou, vodou a živými zdrojmi, ktorá podporuje ochranu a udržateľné využívanie spravodlivým spôsobom;
103. zdôrazňuje, že pojem „riešenia blízke prírode“ by sa mal lepšie vymedziť a že toto vymedzenie by malo zabezpečiť, aby nebola ohrozená biodiverzita a integrita ekosystému; požaduje preto vypracovanie jasnejšej definície na úrovni EÚ, ako aj usmernení a nástrojov týkajúcich sa využívania riešení blízke prírode s cieľom maximalizovať prepojenosť prírody, ako aj prínosy a synergie medzi ochranou biodiverzity a zmierňovaním zmeny klímy a adaptáciou na ňu;
104. poznamenáva, že v mnohých národných stratégiách v oblasti klímy stále chýbajú riešenia blízke prírode; domnieva sa, že platforma viacerých zainteresovaných strán venovaná riešeniam blízke prírode by mohla pomôcť posilniť synergie medzi viacstrannými medzinárodnými dohovormi o biodiverzite a zmene klímy a podporiť dosiahnutie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja;

Znečistenie

105. víta ciele Komisie týkajúce sa zníženia používania nebezpečnejších a chemických pesticídov o 50 % a týkajúce sa zníženia strát živín z hnojív o 50 %, čo povedie k zníženiu používania hnojív aspoň o 20 % do roku 2030, pričom všetky tieto ciele by mali byť stanovené v právnych predpisoch a revidované na obdobie po roku 2030 s cieľom pokračovať v znižovaní a prijímaní dlhodobých záväzkov; požaduje účinné posúdenie týchto cieľov na základe konkrétnych čiastkových cieľov;
106. vyzýva Komisiu, aby stanovila jasné a ambiciózne východiskové hodnoty pre tieto ciele a spolu s členskými štátmi určila pre každý členský štát spravodlivé príspevky k cieľom na úrovni EÚ, ktoré budú odrážať ich rozdielne východiskové pozície a okolnosti; trvá na tom, že každý členský štát by mal zaviesť spoľahlivé opatrenia na splnenie svojich cieľov;
107. namieta proti opätovnému povoleniu účinnej látky glyfozát po 31. decembri 2022;

vyzýva všetky členské štáty, aby vykonali príslušné prípravné práce s cieľom poskytnúť všetkým poľnohospodárom uskutočniteľné alternatívne riešenia po zákaze glyfozátu;

108. pripomína svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov⁸⁴ a očakáva, že Komisia a členské štáty budú bezodkladne riešiť všetky jeho výzvy; vyzýva Komisiu, aby do svojej revízie vykonávacích opatrení týkajúcich sa rámca pre prípravky na ochranu rastlín zahrnula ustanovenia na podporu cieľa zníženia pesticídov v celej EÚ, napríklad posilnením a objasnením environmentálnych kritérií na udeľovanie prístupu na trh s pesticídmi; zdôrazňuje, že keď úrad EFSA dospeje k záveru, že existujú neprijateľné vplyvy na životné prostredie, rozhodnutie o schválení by sa nemalo vydať; vyzýva Komisiu, aby zvýšila transparentnosť a prístupnosť údajov o regulačných rizikách;
109. domnieva sa, že by sa mala objasniť výnimka uvedená v článku 53 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1107/2009, ktorá by sa mala uplatňovať iba zo zdravotných a environmentálnych dôvodov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že táto výnimka sa používa na oslabenie zákazu akéhokoľvek vonkajšieho použitia troch neonikotínoidov;
110. vyzýva Komisiu, aby urýchlene dokončila revíziu smernice 2009/128/ES o trvalo udržateľnom používaní pesticídov⁸⁵ vrátane cieľov znižovania pesticídov a aby prijala všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa členské štáty zaviazali k jej vykonávaniu, a to aj vo svojich národných akčných plánoch;
111. poznamenáva, že rozšírené používanie pesticídov vedie k odolnosti voči pesticídom, čo je závažný problém, ktorý znižuje účinnosť pesticídov; poukazuje na to, že zvýšené využívanie pesticídov a závislosť od nich predstavujú pre poľnohospodárov vysoké náklady; konštatuje, že pri zabraňovaní strate biodiverzity a rezistencii proti škodcom by sa mala dodržiavať hierarchia opatrení v súlade s ôsmimi zásadami integrovanej ochrany proti škodcom uvedenými v prílohe III k smernici 2009/128/ES, podľa ktorých sa chemické pesticídy použijú len ako posledná možnosť;
112. vyjadruje poľutovanie nad tým, že posúdenie vplyvu chemických látok na životné prostredie a biodiverzitu sa zvyčajne podceňuje a podhodnocuje v sociálno-ekonomickej analýze počas procesu povoľovania podľa nariadenia REACH; je znepokojený neprestajným používaním a povoľovaním nebezpečných chemických látok s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie alebo v prípadoch chýbajúcich bezpečnostných údajov na koncové ukazovatele v oblasti životného prostredia; vyzýva Komisiu, aby vo svojej úlohe manažéra rizík vo väčšej miere zohľadňovala vplyv chemických látok vrátane ich chronických a dlhodobých účinkov na životné prostredie a biodiverzitu;
113. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili rovnaké normy a účinné kontroly poľnohospodárskych výrobkov dovážaných z krajín mimo EÚ;
114. vyzýva Komisiu, aby preskúmala nariadenie (ES) č. 396/2005 o maximálnych

⁸⁴ Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 48.

⁸⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71).

hladinách rezíduí pesticídov⁸⁶ s cieľom začleniť zdravie zvierat a environmentálne riziká do kritérií právnych predpisov;

115. víta skutočnosť, že Komisia sa zaviazala pracovať s členskými štátmi a zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť, aby národné strategické plány pre poľnohospodárstvo od začiatku v plnej miere odrážali ambície Európskej zelenej dohody a stratégie „z farmy na stôl“ obsahujúce vyššiu úroveň ambícií, pokiaľ ide o výrazné zníženie využívania a rizika chemických pesticídov, ako aj využívania hnojív a antibiotík; zdôrazňuje význam plnenia týchto cieľov holistickým a obehovým spôsobom, napríklad prijatými agroekologickými prístupmi, ako je integrovaná výroba a ekologické poľnohospodárstvo vrátane striedania plodín; zdôrazňuje tiež prínos presného poľnohospodárstva, digitalizácie a iných nástrojov na obmedzenie a účinné používanie pesticídov, hnojív a živín;
116. zdôrazňuje, že odvetvia poľnohospodárstva, rybolovu a lesného hospodárstva EÚ majú dôležitú úlohu pri ochrane a obnove prírody a musia byť plne zapojené do vykonávania stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030; zdôrazňuje, že vykonávacie opatrenia by mala sprevádzať presne vymedzená podpora, programy odbornej prípravy a súbor udržateľných, bezpečných, účinných a cenovo dostupných riešení a alternatív, ako aj prístup k najnovším poznatkom, technológiám a poradenským službám; okrem toho zdôrazňuje, pozitívne stimuly a výmena najlepších postupov môžu prispieť k vykonávaniu stratégie;
117. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že ciele stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa plne zohľadnia pri vykonávaní stratégie „z farmy na stôl“, stratégie s názvom Chemikálie – stratégia udržateľnosti a v nadchádzajúcom akčnom pláne nulového znečistenia, ktorý by sa mal zaoberať aj znečistením svetlom a hlukom vrátane podmorského hluku; zdôrazňuje, že je dôležité prioritne riešiť problém znečistenia pri zdroji a zároveň zabezpečiť využívanie najlepších dostupných technológií;
118. vyzýva Komisiu, aby stanovila ambiciózný cieľ do roku 2030 týkajúci sa zníženia používania vonkajšieho umelého svetla a navrhla usmernenia o tom, ako môžu členské štáty obmedziť umelé osvetlenie v noci;
119. zdôrazňuje, že je potrebné, aby stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030 zahŕňala osobitné opatrenia zamerané na znižovanie znečistenia s priamym vplyvom na biodiverzitu a zdravie, ako je znečistenie plastmi a mikroplastmi a chemické znečistenie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila urýchlené vykonávanie všetkých opatrení nového akčného plánu pre obehové hospodárstvo a súvisiacich právnych predpisov;

Invázne druhy

120. vyjadruje znepokojenie nad tým, že invázne druhy predstavujú vážnu hrozbu pre životné prostredie, živobytie a potravinovú bezpečnosť, čím nezvratne poškodzujú

⁸⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1).

chránené oblasti a ich biodiverzitu, a že túto skutočnosť zhoršuje zmena klímy;

121. vyjadruje poľutovanie nad tým, že zoznam invázných druhov vzbudzujúcich obavy Únie predstavuje menej ako 6 % invázných druhov prítomných v Európe; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila opatrenia a zabezpečila, aby sa do zoznamu zaradili invázne druhy, ktoré majú vplyv na ohrozené druhy; ďalej vyzýva Komisiu, aby zlepšila prevenciu zavedením povinných posúdení rizika pred prvým dovozom nepôvodných druhov a tým, že čím skôr navrhne celoúnieové biele zoznamy druhov povolených na dovoz, držbu, šľachtenie a obchodovanie ako spoločenské zvieratá na základe vedeckého posúdenia rizika a ekologických charakteristík v EÚ;
122. zdôrazňuje, že obchod s exotickými spoločenskými zvieratami je jedným z hlavných spôsobov introdukcie invázných druhov a že okrem toho je introdukcia invázných druhov spojená aj s inými stresovými faktormi, ako je pozemná a námorná doprava a morský odpad; vyzýva na vypracovanie dodatočných opatrení na úrovni EÚ zameraných na prevenciu, kontrolu a eradikáciu invázných druhov vrátane vypracovania osobitných plánov pre invázne druhy, ktoré postihujú kriticky ohrozené druhy; zdôrazňuje potrebu dostatočných ľudských, technických a finančných zdrojov na podporu prevencie a pomoci postihnutým oblastiam pri riešení existujúcich a novozavedených invázných druhov;
123. vyjadruje poľutovanie nad tým, že do zoznamu invázných druhov vzbudzujúcich obavy Únie je zaradený len jeden morský druh⁸⁷; vyzýva Komisiu, aby sa zaoberala týmto neprimerane nízkym počtom morských invázných druhov s cieľom zabezpečiť riadne zosúladenie s nariadením (EÚ) č. 1488/94⁸⁸;

Rámec financovania, začleňovania a riadenia

124. zdôrazňuje, že spoločenské a environmentálne prínosy prevencie a obnovy presahujú investičné náklady; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné začleňovanie biodiverzity a preskúmanie z hľadiska biodiverzity v rámci všetkých výdavkov a programov EÚ na základe taxonómie EÚ; vyzýva na účinné uplatňovanie zásady „nespôsobovať významnú škodu“ v rámci výdavkov a programov EÚ; vyzýva Komisiu, aby poskytla komplexné hodnotenie spôsobu, akým je možné mobilizovať 20 miliárd EUR ročne ako minimum potrebné na prírodu, aby predložila príslušné návrhy týkajúce sa ročného rozpočtu EÚ a preskúmala potrebu osobitného nástroja financovania TEN-N; berie na vedomie dohodu o začlenení výdavkov na biodiverzitu na úrovni 7,5 % od roku 2024 a na úrovni 10 % od roku 2026; domnieva sa, že je potrebné vynaložiť úsilie, aby sa vo viacročnom finančnom rámci od roku 2021 čo najskôr podarilo dosiahnuť aspoň 10 % ročných výdavkov na biodiverzitu; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť súlad medzi financovaním v oblasti klímy a biodiverzity; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zahrnuli opatrenia v oblasti biodiverzity do plánov podpory obnovy a odolnosti; trvá na tom, že výdavky EÚ súvisiace s biodiverzitou by sa mali sledovať v súlade s účinnou, transparentnou a komplexnou metodikou, ktorú stanoví Komisia v spolupráci s

⁸⁷ Tsiamis, K. a iní, [Prioritizing marine invasive alien species in the European Union through horizon scanning \(Stanovenie priorit morských invázných druhov v EÚ mapovaním situácie\)](#), *Aquatic Conservation – Marine and Freshwater Ecosystems*, Zv. 30, č. 4, John Wiley & Sons Ltd, Chichester, 2020.

⁸⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 35).

Európskym parlamentom a Radou;

125. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do roku 2022 posúdili, ktoré dotácie sú škodlivé pre životné prostredie, s cieľom bezodkladne začať ich postupné ukončenie; požaduje presmerovanie finančných stimulov na investície podporujúce biodiverzitu a daňových systémov na zvýšené využívanie environmentálnych daní a environmentálnych príjmov;
126. pripomína záväzok EÚ plniť ciele Parížskej dohody; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ukončili všetky nepriame a priame dotácie na fosílna palivá čo najskôr a najneskôr do roku 2025;
127. domnieva sa, že postupné rušenie dotácií na fosílna palivá a iných dotácií škodlivých pre životné prostredie by sa malo podporovať aj celosvetovo prostredníctvom obchodnej politiky EÚ a zelenej diplomacie, a to aj prostredníctvom dohody o pláne s čiastkovými cieľmi pre každého obchodného partnera;
128. pripomína, že Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj odhaduje, že vlády na celom svete vynakladajú približne 500 miliárd USD ročne na podporu, ktorá je potenciálne škodlivá pre biodiverzitu, t. j. päť až šesťkrát viac ako sú celkové výdavky na biodiverzitu⁸⁹;
129. vyzýva Komisiu, aby poskytla jasné usmernenia a stimuly na mobilizáciu súkromných finančných prostriedkov na biodiverzitu a aby investície zosúladiť s cieľmi Európskej zelenej dohody a stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030; vyzýva ďalej Komisiu, aby poskytla ambiciózne a výhľadový rámec zahŕňajúci legislatívne opatrenia a finančné stimuly pre verejný aj súkromný sektor s cieľom podporiť dosiahnutie cieľov a zámerov v rámci stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 ako súčasť nadchádzajúcej obnovej stratégie udržateľného financovania; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia v oblasti udržateľného podnikového obstarávania;
130. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili súdržnosť politík a zosúladiť politiky EÚ a vnútroštátne politiky so stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030; ďalej žiada, aby sa vo všetkých politikách EÚ dodržiavali všetky zásady zmlúv, najmä zásada predbežnej opatrnosti a zásada „znečisťovateľ platí“;
131. zdôrazňuje potrebu právne záväzného rámca riadenia v oblasti biodiverzity – právneho predpisu v oblasti biodiverzity – na základe komplexného posúdenia vplyvu, ktorý bude ukazovať cestu do roku 2050 prostredníctvom súboru cieľov – vrátane cieľov do roku 2030 – a záväzkov COP 15 a ktorý ustanovuje monitorovací mechanizmus s ukazovateľmi SMART (konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné a časovo ohraničené) v rámci a mimo chránených území; vyzýva Komisiu, aby na tento účel predložila v roku 2022 právny návrh; zdôrazňuje, že zabezpečenie dostatočných ľudských a finančných zdrojov bude mať zásadný význam pre účinnú správu vecí verejných;
132. vyzýva Komisiu, aby zvažila vytvorenie nezávislej európskej vedeckej skupiny pre biodiverzitu alebo podobného orgánu, ktorý by posúdil súlad opatrení EÚ s ambíciami stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 a ktorý by podľa toho vypracoval politické

⁸⁹ Správa Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj z apríla 2020 s názvom Komplexný prehľad globálneho financovania biodiverzity.

odporúčania, čím by sa zabránilo akémukoľvek možnému prekryvaniu s politikami EEA alebo iných orgánov EÚ a medzinárodných orgánov;

133. pripomína, že článok 37 charty odráža zásadu zabezpečenia ochrany životného prostredia v právnych predpisoch EÚ; domnieva sa, že v charte by sa malo uznať právo na zdravé životné prostredie a že EÚ by mala viesť iniciatívu s cieľom uznať podobné právo na medzinárodnej úrovni;

Výskum, inovácia a vzdelávanie

134. vyzýva Komisiu, aby posilnila biodiverzitu v rámci programov EÚ pre mládež, ako je Európska dobrovoľnícka služba, a aby zaviedla program Zelený Erasmus ako súčasť celého programu Erasmus zameraný na výmenu poznatkov, študentov a odborníkov v oblasti obnovy a ochrany;
135. zdôrazňuje potrebu hlbšieho pochopenia zloženia biodiverzity a jej vplyvov na fungovanie ekosystémov a na odolnosť ekosystému; domnieva sa, že základný aj aplikovaný výskum biodiverzity by sa mal rozšíriť, a zdôrazňuje, že na tento účel by sa mali zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky; požaduje začlenenie výskumu biodiverzity do rôznych úniových a vnútroštátnych programov financovania; opakuje svoju požiadavku týkajúcu sa osobitnej úlohy v oblasti biodiverzity v rámci výskumných programov EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné výrazne zvýšiť financovanie verejného výskumu;
136. zdôrazňuje význam ďalšieho výskumu biogeografických regiónov a taxonómie organizmov, ako aj vplyvu odlesňovania a straty biodiverzity na základné služby, ako je poskytovanie potravín; zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť poznatky o súvislostiach medzi výskytom chorôb na jednej strane a legálnym a nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi, ochranou a zhoršovaním ekosystémov na strane druhej;
137. je pevne presvedčený, že by sa mal vykonať ďalší výskum oceánov, keďže sú stále z veľkej časti nepreskúmané; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti zohrávala významnú úlohu v desaťročí vedy o oceánoch OSN a aby sa riadila odporúčaniami misie Starfish 2030: obnoviť naše oceány a vody; domnieva sa, že finančné prostriedky by sa mali poskytovať aj na hlbokomorské ekosystémy a biodiverzitu;
138. podporuje výskum v oblasti udržateľných poľnohospodárskych inovácií, technológií a výrobných metód a postupov pre poľnohospodárov, ktoré zlepšujú biodiverzitu a zdravie ekosystémov, a to aj pokiaľ ide o digitalizáciu, udržateľné agrolesníctvo, nízkorizikové biologické alternatívy chemických pesticídov a poľnohospodárstvo bez pesticídov;
139. domnieva sa, že zvýšené úsilie v oblasti výskumu by sa malo vzťahovať aj na sociálne a hospodárske vplyvy a príležitosti politik ochrany, biodiverzity pôdy a roztápania ľadovcov a permafrostu;
140. víta vytvorenie Vedomostného centra pre biodiverzitu a nového Strediska EÚ pre monitorovanie pôdy;
141. zdôrazňuje význam pridelenia primeraných zdrojov na zber údajov a vypracovanie

ukazovateľov na podporu budovania kapacít a posilnenie spolupráce v oblasti biodiverzity medzi zainteresovanými stranami; uznáva potenciál digitalizácie, veľkých dát a umelej inteligencie zlepšiť naše porozumenie a poznatky o biodiverzite;

142. vyzýva Komisiu, aby podporovala zapojenie najmä malých a stredných podnikov do úsilia v oblasti výskumu a inovácie, aby prispeli k cieľom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030;
143. domnieva sa, že poznatky o životnom prostredí by mali byť neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania; podporuje vytváranie chránených oblastí aj na vzdelávacie účely; zdôrazňuje, že by sa mali podporovať participatívne vedy a zvyšovanie povedomia, okrem iného s cieľom ukázať spoločnosti potrebu chrániť a obnovovať biodiverzitu;

Globálny rámec pre biodiverzitu po roku 2020, medzinárodná činnosť, obchod a správa oceánov

144. pripomína pozíciu vyjadrenú vo svojom uznesení o COP 15 o biodiverzite a potrebu viacstrannej záväznej dohody na obdobie po roku 2020, ktorá bude podobná Parížskej dohode a ktorej cieľom bude zastaviť a zvrátiť do roku 2030 proces straty biodiverzity, pričom sa v tejto dohode stanovujú ciele a ukazovatele SMART, spoľahlivý vykonávací rámec a nezávislý a transparentný mechanizmus preskúmania založený na vede; domnieva sa, že rok 2021 predstavuje pre biodiverzitu na celom svete prelomový moment a že EÚ by mala počas rokovaní konať ako globálny líder a presadzovať vysokú úroveň ambícií, ktoré budú zodpovedať jej vlastným ambíciám alebo ich presahovať, vrátane právne záväzných globálnych cieľov obnovy a ochrany vo výške aspoň 30 % do roku 2030; v tejto súvislosti víta záväzok koalície vysokých ambícií pre prírodu a ľudí chrániť 30 % pevniny a mora na celom svete; zdôrazňuje, že pri vykonávaní tohto nového rámca treba podporovať krajiny s nízkymi príjmami; zdôrazňuje význam ďalších záväzkov súkromného sektora na ochranu a obnovu biodiverzity;
145. vyzýva Komisiu, aby presadzovala ambiciózne a jasné celosvetové dlhodobé ciele; opakuje svoju pozíciu, že EÚ by pri rokovaní mala potenciálne požadovať ochranu polovice planéty do roku 2050⁹⁰;
146. je za to, aby sa v rámci Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) vypracovala medzinárodná zmluva o pandémiách, a to s cieľom posilniť odolnosť voči budúcim pandémiám; konštatuje, že jedným z odporúčaní seminára IPBES o biodiverzite a pandémiách je vytvorenie medzivládnej rady na vysokej úrovni pre prevenciu pandémií, ktorá by uľahčila spoluprácu medzi vládami, a to aj poskytovaním vedeckých informácií relevantných z hľadiska politiky a koordináciou návrhu monitorovacieho rámca, a ktorá by položila základy pre potenciálne ciele a pôsobila na priesečníkoch troch dohovorov z Ria; vyzýva EÚ a členské štáty, aby na COP 15 podporovali zriadenie takejto rady, ktorá by mala pracovať v súčinnosti s existujúcimi orgánmi, ako je WHO;
147. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby požiadali o vypracovanie osobitnej

⁹⁰ Uznesenie Európskeho parlamentu o COP 15.

správy IPCC o biodiverzite a zmene klímy;

148. je znepokojený novými výzvami v oblasti práva, životného prostredia, biologickej bezpečnosti a riadenia, ktoré by mohli vyplynúť z uvoľnenia do životného prostredia organizmov geneticky modifikovaných technológiou „gene drive“, a to aj na účely ochrany prírody; berie na vedomie výsledok ad hoc technickej odbornej skupiny Dohovoru o biologickej diverzite, pokiaľ ide o technológiu „gene drive“ a živé modifikované ryby⁹¹, ktorý vyvoláva obavy v súvislosti s ťažkosťami pri predvídaní správania týchto organizmov, posudzovaní súvisiacich rizík a kontrole týchto organizmov po ich uvoľnení do prostredia; konštatuje, že organizmy modifikované technológiou „gene drive“ by sa samy mohli stať inváznymi druhmi; domnieva sa, že pokiaľ ide o posudzovanie rizika na celosvetovej úrovni a úrovni EÚ, mali by sa v plnej miere vypracovať usmerňujúce materiály, nástroje a rámec monitorovania životného prostredia, ako aj jasné globálne riadenie a účinné mechanizmy na kontrolu a zvrátenie účinkov organizmov modifikovaných technológiou „gene drive“, a domnieva sa, že je potrebný ďalší výskum v oblasti zdravia, životného prostredia, ekologických, etických a iných dôsledkov využívania týchto organizmov, aby bolo možné lepšie pochopiť ich potenciálny vplyv; domnieva sa preto, že v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti by sa nemalo povoliť žiadne vypúšťanie organizmov modifikovaných technológiou „gene drive“, a to ani na účely ochrany prírody⁹²;
149. zdôrazňuje potenciál, ktorý má využívanie zelenej diplomacie, obchodnej politiky a multilaterálnych opatrení pre podporu ochrany biodiverzity mimo Európy; vyjadruje podporu Dekáde OSN pre obnovu ekosystému (2021 – 2030) a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby účinne začlenili ochranu životného prostredia a biodiverzity do všetkých vonkajších činností;
150. vyzýva Komisiu, aby stála na čele úsilia o dosiahnutie medzinárodnej dohody o manažmente prírodných zdrojov s cieľom udržať sa v planetárnych medziach, pokiaľ ide o využívanie prírodných zdrojov;
151. zdôrazňuje, že degradácia ekosystémov a tlak, ktorý je na ne vyvíjaný, oslabujú celkové úsilie v oblasti udržateľného rozvoja a dosahovanie pokroku pri plnení väčšiny cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030, najmä cieľov odstránenia chudoby a hladu, zabezpečenia prístupu k vode a sanitácii, dosiahnutia potravinovej bezpečnosti, zabezpečenia zdravého života a zníženia sociálno-ekonomických nerovností v rámci jednotlivých krajín i medzi nimi;
152. zdôrazňuje, že zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia sú čoraz viac spojené s javmi, ktoré vyvolávajú vysídľovanie ľudí, keďže následky zmeny klímy, zhoršovania životného prostredia a prírodných katastrof nútia obyvateľstvo opúšťať svoje domovy; poukazuje na to, že v dôsledku zmeny klímy a straty biodiverzity sa takéto krízy v nadchádzajúcich desaťročiach znásobia, ak sa v súčasnosti neprijmú rýchle a účinné opatrenia; zdôrazňuje, že EÚ musí byť pripravená na vysídľovanie spôsobené zmenou klímy a vysídľovanie v dôsledku zhoršovania životného prostredia a katastrof, a uznáva,

⁹¹ Správa ad hoc technickej odbornej skupiny Dohovoru o biologickej diverzite z 15. apríla 2020 o posúdení rizika.

⁹² Ibid.

že je potrebné prijať primerané opatrenia na ochranu ľudských práv postihnutého obyvateľstva;

153. vyzýva Komisiu, aby uľahčila najmä budovanie kapacít vrátane prenosu vedomostí, spoločného využívania technológií a odbornej prípravy v oblasti zručností pre prijímajúce krajiny na vykonávanie Dohovoru o biologickej diverzite, Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) a ďalších dohovorov a dohôd zásadných z hľadiska ochrany biodiverzity v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a pomoci obchodu; trvá na tom, že je potrebné posilniť programy spolupráce s krajinami mimo EÚ v záujme zachovania ich pôvodnej biodiverzity, vrátane medziparlamentného dialógu, a pomáhať rozvojovým krajinám pri vykonávaní týchto programov; ďalej vyzýva na zlepšenie spoločného riadenia cezhraničných ekosystémov a migračných trás a druhov a na zníženie možnosti, že by sa riziká straty biodiverzity prenášali do iných častí sveta;
154. víta iniciatívy, ako je africký Veľký zelený múr, a vyzýva Komisiu, aby vypracovala podobné iniciatívy pre iné regióny a podporila medzinárodné iniciatívy na obnovu biodiverzity na celom svete a zároveň rozšírila kľúčové oblasti biodiverzity zamerané na posilnenie odolnosti rozvojových krajín voči zmene klímy; domnieva sa, že nový NDICI by sa mohol stať dôležitou hnacou silou zmeny na obnovu a zachovanie biodiverzity na celom svete; domnieva sa, že v rámci nového NDICI by sa mal značný príspevok z rozpočtu použiť na obnovu a zachovanie biodiverzity, čím by sa prispelo k celkovému cieľu zohľadňovania biodiverzity;
155. domnieva sa, že pôvodné a miestne vedomosti majú zásadný význam pre účinnú ochranu biodiverzity, a pripomína, že v osobitnej správe IPCC o zmene klímy a pôde sa uznáva kľúčová úloha pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít pri ochrane životného prostredia; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pokračovali v spolupráci s medzinárodným spoločenstvom s cieľom uznať ich prínos k ochrane biodiverzity, zaručiť ich práva a podporovať ich účasť na rozhodovacích procesoch; ďalej vyzýva členské štáty, aby bezodkladne ratifikovali Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o domorodom a kmeňovom obyvateľstve z roku 1989 (dohovor MOP č. 169);
156. podporuje úsilie osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie o vypracovanie usmernení týkajúcich sa povinností v oblasti ľudských práv súvisiacich so životným prostredím, ekosystémami a biodiverzitou; vyzýva členské štáty a inštitúcie EÚ, aby podporovali a presadzovali globálne uplatňovanie rámcových zásad v oblasti ľudských práv a životného prostredia z roku 2018, ktoré predložil osobitný spravodajca OSN pre ľudské práva a životné prostredie; takisto vyzýva EÚ, aby podporovala iniciatívu Programu OSN pre životné prostredie v oblasti environmentálnych práv;
157. nabáda EÚ a členské štáty, aby presadzovali uznanie ekocídy za trestný čin podľa medzinárodného práva podľa Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu;
158. víta záväzky Komisie zabezpečiť úplné vykonávanie a presadzovanie ustanovení o biodiverzite vo všetkých obchodných dohodách EÚ a lepšie posúdiť ich vplyv na biodiverzitu; ďalej víta skutočnosť, že nová obchodná stratégia vyzýva na „užšiu

integráciu politík medzi obchodnými politikami a vnútornými politikami EÚ“ a uznáva, že „ochrana biodiverzity je takisto globálnou výzvou, ktorej riešenie si vyžaduje globálne úsilie“⁹³; zdôrazňuje, že príspevok obchodu k drastickej strate biodiverzity sa nálezite nerieši ani v rámci štruktúry existujúcich dohôd o voľnom obchode, ani v súčasných pravidlách WTO; vyzýva preto Komisiu, aby bezodkladne zvažila špecifické a konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby obchodné dohody EÚ nespôsobili stratu biodiverzity alebo aby nehrozilo, že ju spôsobia, a aby obchodná politika EÚ bola účinne zosúladená s jej stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030;

159. ďalej vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že všetky nové a budúce obchodné a investičné dohody budú plne v súlade s Európskou zelenou dohodou, Parížskou dohodou, záväzkami EÚ v oblasti biodiverzity a cieľmi udržateľného rozvoja, pričom budú obsahovať záväzné a vynútiteľné kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji, ako aj záruky a účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za nedodržovanie vrátane možnosti opätovného zavedenia cieľ; ďalej vyzýva Komisiu, aby v existujúcich obchodných a investičných dohodách podporovala podobné opatrenia;
160. zdôrazňuje, že je dôležité systematicky začleňovať spolu s hospodárskym a sociálnym rozmerom aj rozmer biodiverzity do všetkých posúdení vplyvu na udržateľnosť, ktoré sa musia riadiť spoľahlivejšou metodikou než doteraz, ako sa navrhuje v dostupných štúdiách Komisie, a že treba dôsledne zohľadňovať otázky biodiverzity; žiada, aby sa posúdenia vplyvu na udržateľnosť vykonávali ako súčasť fázy analýzy rozsahu budúcich dohôd o voľnom obchode a investíciách; žiada, aby sa posúdenia vplyvu na udržateľnosť počas rokovaní pravidelne aktualizovali s cieľom čo najskôr primerane identifikovať, hodnotiť a riešiť možné riziká z hľadiska biodiverzity v dotknutom regióne aj v EÚ a formulovať príslušné dvojstranné záväzky načrtnuté v rokovaníach;
161. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji budú obsahovať plán s konkrétnymi a overiteľnými záväzkami, na základe ktorých sa dosiahne pokrok v iných kapitolách; zdôrazňuje, že je dôležité systematicky vykonávať pravidelné ex post posúdenia udržateľnosti a posúdenia vplyvu obchodných dohôd s cieľom zabezpečiť súlad s medzinárodnými záväzkami EÚ v oblasti biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby aktualizovala existujúce kapitoly obchodných a investičných dohôd využívaním aktívnych a včasných doložiek o preskúmaní s cieľom zabezpečiť čo najskôr zosúladenie existujúcich dohôd o voľnom obchode s Európskou zelenou zmluvou, a aby Parlamentu predložila svoje výsledky a plánované úpravy;
162. žiada, aby Rada vo svojom návrhu mandátu pre budúce dohody a pri preskúmaní súčasných dohôd urobila z Dohovoru o biologickej diverzite základný prvok dohôd o voľnom obchode za predpokladu, že sa dohodnú povinné mechanizmy na preskúmanie vnútroštátnych cieľov; žiada Radu, aby tiež dohovor CITES a Parížsku dohodu považovala za základné prvky dohôd o voľnom obchode a aby zdôraznila potrebu ich účinného vykonávania; zdôrazňuje význam nadchádzajúcej reformy nariadenia o všeobecnom systéme preferencií pre stanovenie účinného vykonávania viacstranných dohovorov o klíme a aspektoch životného prostredia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, vrátane Dohovoru o biologickej diverzite;

⁹³ Oznámenie Komisie z 18. februára 2021 s názvom Preskúmanie obchodnej politiky – otvorená, udržateľná a asertívna obchodná politika (COM(2021)0066).

163. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že dovážané výrobky spĺňajú rovnaké normy, aké sa vyžadujú od európskych výrobcov, s cieľom chrániť životné prostredie a biodiverzitu a zabezpečiť dodržiavanie ľudských a pracovných práv; zdôrazňuje, že je potrebné podporovať rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni a prijať opatrenia na zabránenie možnému presunu straty biodiverzity do zahraničia; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila štúdiu o vplyve vývozu EÚ a jej výrobných metód na biodiverzitu;
164. vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na zákaz vývozu nebezpečných látok z EÚ, ktoré sú na jej území zakázané, a to v súlade so zásadou „nespôsobovať škodu“, Rotterdamským dohovorom o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení na dovoz a vývoz vybraných nebezpečných chemických látok a prípravkov a s Európskou zelenou dohodou;
165. podporuje Komisiu v jej snahe zvýšiť a rozšíriť informovanosť a presadzovanie v medzinárodných diskusiách o obchode a životnom prostredí výkladu príslušných ustanovení WTO, ktorý uznáva právo členov účinne reagovať na globálne výzvy v oblasti životného prostredia, najmä na zmenu klímy a ochranu biodiverzity, predovšetkým používaním postupu a výrobných metód, ktoré nesúvisia s výrobkami; okrem toho sa domnieva, že EÚ by sa mala usilovať o začlenenie záväzných úrovní ochrany biodiverzity do nadchádzajúcej práce na reforme WTO; podporuje Komisiu, aby zvažila začlenenie odborných znalostí o obchode a životnom prostredí do sporov vyplývajúcich z konfliktov medzi obchodnými záväzkami a výnimkami v oblasti ochrany životného prostredia; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala tento návrh v kontexte svojej iniciatívy v oblasti klímy a obchodu v rámci WTO; požaduje nezávislú podrobnú analýzu účinkov zostávajúcich ustanovení o urovnávaní sporov medzi investorom a štátom a o systéme investičných súdov v obchodných dohodách;
166. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkami vo vykonávaní nariadení EÚ o obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi, keďže sa nevzťahujú na všetky kriticky ohrozené druhy a neposkytujú rovnakú ochranu pre zvieratá chované v zajatí; vyzýva Komisiu, aby sa spoločne zaoberala legálnym komerčným obchodom a nezákonným obchodom v rámci revízie akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín, ktorý by mal byť plne v súlade so stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030 a mal by dostať primerané finančné prostriedky vrátane pomoci krajinám mimo EÚ a strediskám na záchranu voľne žijúcich druhov a chráneným oblastiam; vyzýva Komisiu, aby navrhla právne predpisy na zabezpečenie toho, aby sa zakázal dovoz, prekládka, nákup a predaj voľne žijúcich druhov odobratých, spracovaných, prepravených alebo predávaných v rozpore s právnymi predpismi platnými v krajine pôvodu;
167. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby viedli úsilie o ukončenie komerčného obchodu s ohrozenými druhmi a ich časťami; zdôrazňuje, že na tento účel je dôležité vypracovať konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, realistické a časovo ohraničené ciele (ciele SMART); opakuje svoju výzvu na úplný a okamžitý zákaz na európskej úrovni týkajúci sa obchodovania, vývozu alebo opätovného vývozu slonoviny v rámci EÚ a do krajín mimo EÚ⁹⁴ vrátane slonoviny pochádzajúcej z obdobia pred tým, ako sa na ňu začali uplatňovať ustanovenia dohovoru, a žiada podobné obmedzenia pre iné ohrozené druhy,

⁹⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2016 o akčnom pláne EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi (Ú. v. EÚ C 224, 27.6.2018, s. 117).

ako sú tigre a nosorožce; požaduje bezodkladné vykonávanie tohto zákazu v roku 2021;

168. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pomáhali svetovému spoločenstvu pri riešení rizík spojených s komerčným obchodom a predajom voľne žijúcich zvierat; vyzýva Komisiu, aby regulačné dialógy stanovené v dohodách o voľnom obchode využila na presadzovanie prísnych noriem EÚ v oblasti sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení a dobrých životných podmienok zvierat s cieľom minimalizovať riziká budúcich epidémií a pandémieí; ďalej vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby zvažila prijatie moratória na dovoz voľne žijúcich zvierat alebo iných druhov z problémových oblastí s výskytom infekčných chorôb, aby riešila všetky bezpečnostné obavy;
169. s hlbokým znepokojením konštatuje, že morské znečistenie plastmi sa od roku 1980 desaťnásobne zvýšilo a priamo zasahuje najmenej 267 druhov a zdravie človeka; vyjadruje znepokojenie nad znečistením spôsobeným mikroplastmi a nanoplastmi a nad ich vplyvom na morskú biodiverzitu; zdôrazňuje potrebu synergií medzi akčným plánom pre obehové hospodárstvo a stratégiou v oblasti biodiverzity do roku 2030;
170. žiada Úniu, aby viedla rokovania o celosvetovej dohode o plastoch, a to aj o oceánoch bez plastov, so záväznými cieľmi;
171. berie na vedomie skutočnosť, že členovia WTO neuzavreli rokovania o dotáciách v oblasti rybného hospodárstva do konca roka 2020; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že sa do roku 2020 nepodarilo dosiahnuť záväzok v rámci cieľov udržateľného rozvoja (cieľ č. 14.6) postupne zrušiť škodlivé dotácie na rybolov; podporuje výzvu na celosvetovú dohodu o zákaze škodlivých dotácií na rybolov; žiada preto EÚ, aby v rokovaníach zohrávala významnejšiu úlohu, a žiada Komisiu, aby zaručila, že ustanovenia v obchodných dohodách týkajúce sa rybolovu budú v súlade s ochranou morskej biodiverzity;
172. zdôrazňuje, že oceány by sa na medzinárodnej úrovni mali uznávať ako globálny spoločný zdroj s cieľom zabezpečiť ich ochranu; ďalej žiada EÚ, aby na nasledujúcom zasadnutí medzivládnej konferencie o biodiverzite mimo jurisdikcie jednotlivých štátov presadzovala prijatie ambiciózneho globálneho zmluvy o oceánoch s cieľom chrániť morskú biodiverzitu na celom svete v oblastiach mimo jurisdikcie jednotlivých štátov, a požaduje medzivládny panel o oceánoch;
173. zdôrazňuje potrebu dosiahnuť integrovaný rámec námornej politiky EÚ, ktorým sa zabezpečí súlad medzi morskou biodiverzitou, politikou v oblasti klímy a SRP;
174. zdôrazňuje, že hlboké more má najvyššiu biodiverzitu na Zemi a poskytuje environmentálne služby zásadného významu vrátane dlhodobej sekvestrácie uhlíka; poukazuje na to, že hlbokomorská ťažba s vysokou pravdepodobnosťou spôsobí neodvratnú a trvalú stratu biodiverzity; zdôrazňuje, že zásada predbežnej opatrnosti sa musí uplatňovať na vznikajúce odvetvie hlbokomorskej ťažby; pripomína svoje uznesenie zo 16. januára 2018 o medzinárodnej správe oceánov⁹⁵ a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali moratórium – a to aj v rámci Medzinárodného orgánu pre morské dno – na hlbokomorskú ťažbu až dovtedy, kým sa dostatočne nepreskúmajú

⁹⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2018 s názvom Medzinárodná správa oceánov: Program pre budúcnosť našich oceánov v kontexte cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030. (Ú. v. EÚ C 458, 19.12.2018, s. 9).

účinky hlbokomorskej ťažby na morské prostredie, biodiverzitu a ľudské činnosti na mori a kým nebude možné zvládnuť ťažbu z hlbokomorského dna tak, aby sa zabezpečilo, že nedôjde k strate morskej biodiverzity ani k degradácii morských ekosystémov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby Komisia zastavila financovanie rozvoja technológií ťažby z morského dna v súlade s obehovým hospodárstvom založeným na minimalizácii, opätovnom využívaní a recyklácii nerastov a kovov;

175. pripomína svoju výzvu⁹⁶ členským štátom a Komisii, aby spolupracovali prostredníctvom Medzinárodného orgánu pre morské dno s cieľom zabezpečiť transparentnosť jeho pracovných metód, ako aj účinnú ochranu morského prostredia pred škodlivými účinkami a ochranu a zachovanie morského prostredia, ako sa vyžaduje v častiach XI a XII Dohovoru OSN o morskom práve, a vyzýva členské štáty, aby konali proaktívne a progresívne v rámci medzinárodných orgánov s cieľom navrhnuť reformy transparentnosti a zvýšiť celkové environmentálne ambície prijatých opatrení;
176. poukazuje na zásadný význam populácií veľrýb pre morské ekosystémy a sekvestráciu uhlíka; pripomína svoju dôraznú podporu zachovaniu globálneho moratória na komerčný lov veľrýb a zákazu medzinárodného komerčného obchodovania s výrobkami z veľrýb⁹⁷; vyjadruje poľutovanie nad vystúpením Japonska z Medzinárodnej veľrybárskej komisie (IWC); naliehavo vyzýva Nórsko a Japonsko, aby zastavili svoje operácie lovu veľrýb; vyzýva EÚ a členské štáty, aby naliehali na IWC, aby formálne riešila komerčné veľrybárske činnosti Nórska;
177. vyzýva Faerské ostrovy, aby zastavili svoj kontroverzný každoročný lov grindy dlhoplutvej, známy aj ako Grindadráp; vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby sa v tejto otázke neprestajne zapájali s cieľom zrušiť uvedenú prax;

Vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov o ochrane prírody

178. nabáda členské štáty, aby v plnej miere vykonávali a dodržiavali povinnosti stanovené v existujúcich právnych predpisoch EÚ v oblasti životného prostredia; vyzýva Komisiu, aby rýchlejšie, účinnejšie a transparentnejšie pokračovala v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti, a to aj prostredníctvom pravidelného sledovania prípadov, s cieľom napraviť všetky prípady nedodržiavania predpisov a aby do roku 2022 zlepšila svoju verejnú databázu, aby sa opatrenia prijaté členskými štátmi a Komisiou v reakcii na porušovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia sledovali jasne zrozumiteľným a prístupným spôsobom; ďalej vyzýva Komisiu, aby vyčlenila dostatočné zdroje na prekonanie súčasných oneskorení; domnieva sa, že pre úspešné vykonávanie a presadzovanie politik EÚ je zásadný dostatočný počet kvalifikovaných zamestnancov a dostatočné zdroje;
179. konkrétnejšie vyzýva Komisiu, aby urýchlene začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti, pokiaľ ide o nezákonnú ťažbu dreva, a to v spolupráci s inými európskymi organizáciami, ako je Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF), ako aj v súvislosti s nedodržiavaním rámcovej smernice o vode a rámcovej smernice o morskej stratégii s cieľom splniť požiadavky na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu

⁹⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu o medzinárodnej správe oceánov.

⁹⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu o love veľrýb v Nórsku.

európskych morí a vôd;

180. vyzýva členské štáty, a to aj regionálne a miestne orgány, aby urýchlili vykonávanie a presadzovanie, a vlády členských štátov, aby aktualizovali svoje národné stratégie v oblasti biodiverzity a aby Komisii predkladali dvojročné správy o vykonávaní stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 na vnútroštátnej úrovni; vyzýva Komisiu, aby vykonala hodnotenie v polovici trvania a aby stratégiu v prípade potreby preskúmala;
181. zdôrazňuje, že vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ v členských štátoch je dôležité aj na zabezpečenie stabilného a transparentného regulačného rámca pre zainteresované strany vrátane hospodárskych subjektov; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dosiahli ciele stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 čo najúčinnnejším spôsobom a aby sa vyhli zbytočnej administratívnej záťaži;
182. domnieva sa, že je potrebné posilniť boj proti trestným činom proti životnému prostrediu v členských štátoch a za ich hranicami; domnieva sa, že v členských štátoch EÚ existujú veľké rozdiely, ktoré bránia účinnosti trestného práva v oblasti životného prostredia; naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby zrevidovala smernicu o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva s cieľom riešiť tieto rozdiely; žiada, aby sa trestné činy proti životnému prostrediu, ako je NNN rybolov a trestná činnosť týkajúca sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín, uznali za závažné trestné činy, ktoré by mali byť primerane trestané silnými odstrašujúcimi prostriedkami, najmä v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou; ďalej vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť doplnenia protokolu o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich zvierat a rastlín do Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu;
183. zdôrazňuje význam zodpovednosti v prípade porušenia právnych predpisov alebo poškodenia životného prostredia; žiada, aby sa smernica o environmentálnej zodpovednosti čo najskôr zrevidovala a aby sa transformovala na plne harmonizované nariadenie;
184. vyjadruje hlboké znepokojenie nad situáciou ochrancov životného prostredia a aktivistov v oblasti životného prostredia, najmä v rozvojových krajinách, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ich podporovali na celom svete;
185. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vymedzila osobitnú stratégiu ochrany a podpory miestnych komunít a obhajcov environmentálnych ľudských práv a práv k pôde, ktorá by sa mala koordinovať naprieč všetkými programami vonkajšej pomoci; vyzýva aj na posilnenie podpory organizácií občianskej spoločnosti, ktoré sa usilujú o ochranu životného prostredia a biodiverzity, a to najmä vytváraním partnerstiev a budovaním kapacít na ochranu práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít;
186. zdôrazňuje, že členské štáty musia zabezpečiť ochranu oblastí sústavy Natura 2000 a zachovanie alebo obnovenie priaznivého stavu ochrany chránených druhov a biotopov; žiada, aby sa smernica o biotopoch v plnej miere vykonávala tak, aby sa ochranné opatrenia zosúladiť s najnovším technickým a vedeckým pokrokom; uvedomuje si problémy vyplývajúce z koexistencie chovu hospodárskych zvierat s veľkými šelmami v niektorých členských štátoch; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby prijali primerané opatrenia na riešenie sociálno-ekonomických konfliktov súvisiacich s koexistenciou s veľkými šelmami, ako sú preventívne a kompenzačné opatrenia, pričom

sa zabezpečí ich ochrana; berie na vedomie existenciu jasných usmernení na vykonávanie týchto opatrení v súlade so smernicou 92/43/EÚ vrátane smernice o hybridizácii vlkov;

187. zdôrazňuje, že úspešné vykonávanie stratégie závisí od zapojenia všetkých príslušných aktérov a odvetví; zdôrazňuje, že je potrebné zapojiť a stimulovať týchto aktérov a odvetvia, aby sa dosiahol pokrok v plnení cieľov stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030; vyzýva Komisiu, aby vytvorila platformu zainteresovaných strán na diskusiu s rôznymi zastúpenými zainteresovanými stranami a komunitami a zabezpečila inkluzívnu, primeranú a spravodlivú transformáciu; domnieva sa, že táto platforma by uľahčila aktívnu a reprezentatívnu účasť komunít a zainteresovaných strán na rozhodovacom procese;
188. zdôrazňuje, že pre nadchádzajúce preskúmanie smernice o zverejňovaní nefinančných informácií je nevyhnutné začleniť požiadavky týkajúce sa klímy a biodiverzity;

o

o o

189. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Biologická rozmanitosť je základom pre fungovanie ekosystémov a života na našej planéte. Zabezpečenie čistej vody a vzduchu, zabezpečenie základných zdrojov a samotné zdravie ľudí a zvierat závisia od biodiverzity a zdravého životného prostredia.

Napriek jej dôležitosti nám, žiaľ, posledné správy o biodiverzite ukazujú pochmúrny obraz. Platforma IPBES v globálnom hodnotení biodiverzity⁹⁸ varuje, že miliónu druhov hrozí vyhynutie a správa *Globálny výhľad v oblasti biodiverzity*⁹⁹ odhaľuje, že sa nesplnil žiaden cieľ z Aiči. Správa s názvom *Epocha pandémie*¹⁰⁰ rovnako varuje, že alarmujúca degradácia ekosystémov a súčasný vzťah ľudí k prírode zvyšujú riziko pandémie.

Preto musíme transformovať našu interakciu s prírodou, našu spoločnosťou a hospodárstvo, počnúc obmedzením ľudskej činnosti, ktorá spôsobuje transformáciu a ničenie ekosystémov. Na európskej úrovni sú základom stratégia v oblasti biodiverzity a Európska zelená dohoda, zatiaľ čo na medzinárodnej úrovni bude veľkou, možno poslednou príležitosťou na zvrátenie tohto procesu nový globálny rámec prijatý na konferencii zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biologickej diverzite.

Príčiny straty biodiverzity

Aj keď existuje niekoľko faktorov, ktoré spôsobujú stratu biodiverzity, vedci zdôrazňujú päť hlavných priamych príčin: zmeny vo využívaní pôdy a mora, priame využívanie organizmov, zmena klímy, znečistenie a invázne druhy. Na nápravu situácie je nevyhnutné ich správne riešenie.

Zmeny využívania pôdy a mora

Napriek skutočnosti, že pôdna biodiverzita je základom kľúčových ekologických procesov, EÚ nemá osobitné právne predpisy na ochranu pôdy, pričom nariadenia o poľnohospodárstve, priemysle a vode prispievajú k ich zachovaniu fragmentovaným spôsobom. Preto je nevyhnutné, aby Komisia predložila legislatívny návrh, ktorým stanoví spoločný rámec na jej ochranu a udržateľné využívanie.

Na druhej strane musíme riešiť aj dezertifikáciu. EÚ je zmluvnou stranou Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii, v rámci ktorého sa zaviazala dosiahnuť do roku 2030 neutralitu z hľadiska degradácie pôdy, a preto je nevyhnutná stratégia dezertifikácie a degradácie pôdy EÚ, ktorá nám umožní tento záväzok splniť.

Na druhej strane je potrebné zaoberať sa urbanizáciou a jej vplyvmi na biodiverzitu. Riešenia blízke prírode a zelená infraštruktúra prispievajú k odolnosti miest, a preto je potrebný strategický prístup, ktorým sa zlepšuje využitie financií a ich integrácia do politik a právnych predpisov EÚ. Na druhej strane je potrebná transeurópska sieť pre zelenú infraštruktúru (TEN-G), ktorá je prepojená s transeurópskou sieťou prírody (TEN-N), vzhľadom na význam zelených infraštruktúr pre prepojenie chránených oblastí.

⁹⁸ <https://ipbes.net/global-assessment>

⁹⁹ <https://www.cbd.int/gbo5>

¹⁰⁰ <https://ipbes.net/pandemics>

Priame využívanie organizmov

EÚ sa v cieľoch z Aiči zaviazala znížiť do roku 2020 ročný úbytok prírodných lesov na polovicu, hoci nová správa organizácie FAO varuje, že dosiahnutie tohto cieľa bude trvať ďalších 25 rokov¹⁰¹. Lesy sú jedinečné ekosystémy, ktoré sú domovom 60 000 druhov stromov a takmer tretiny druhov obojživelníkov, vtákov a cicavcov na Zemi. Okrem toho sú neoceniteľné pri prírodných procesoch, ako je absorpcia uhlíka alebo regulácia teploty. Všetky klimaxové lesy a pralesy v EÚ preto musia byť prísne chránené.

Lesy sú spoločným dedičstvom Únie¹⁰², preto sa budúca stratégia lesného hospodárstva musí zosúladiť s cieľmi stratégie v oblasti biodiverzity a musia sa stanoviť konkrétne ciele na ich obnovu, pretože iba 15 % lesných biotopov európskeho záujmu je v priaznivom stave ochrany.

Pokiaľ ide o poľnohospodárstvo, jeho vplyv na biodiverzitu je nepopierateľný a zároveň je nespochybniteľný význam odvetvia poľnohospodárstva v EÚ. Spolu s odvetvím rybolovu bude musieť prejsť zásadnou zmenou, aby sa prispôbilo novým modelom potrebným pre zelenú transformáciu, na ktoré musia dostať požadovanú podporu a kapacitu.

Ciele 25 % poľnohospodárskej pôdy venovanej ekologickému poľnohospodárstvu a prinavrátenie najmenej 10 % poľnohospodárskej plochy krajinným prvkom s veľkou rozmanitosťou sú nevyhnutnosťou a musia byť začlenené do právnych predpisov, aby boli právne záväzné.

Pokiaľ ide o rybolov, aj napriek úsiliu, ktoré už vynaložilo odvetvie v Európe, musíme pokračovať v práci na tom, aby všetky rybolovné činnosti podliehali úrovniám maximálneho udržateľného výnosu, aby sa zabránilo vedľajším úlovkom citlivých druhov a aby boli prijaté opatrenia na riadenie rybolovu vo všetkých chránených morských oblastiach, kde by hlavným cieľom mala byť ochrana a obnova ekosystémov.

V súvislosti s výrobou a spotrebou predstavuje ťažba a spracovanie materiálnych zdrojov viac ako 90 % straty svetovej biodiverzity. Ak budeme pokračovať v našich modeloch výroby a spotreby, v roku 2050 spotrebujeme ekvivalent troch planét¹⁰³. Je preto nevyhnutné stanoviť cieľ na úrovni EÚ zameraný na zníženie používania primárnych surovín.

Zmena klímy

Podľa správy platformy IPBES je v scenári oteplenia o 4,3 °C ohrozených vyhynutím 16 % druhov a už v scenári s 1,5 až 2 °C by bol pokles druhov dramatický.

Na druhej strane morské a suchozemské ekosystémy absorbujú približne 60 % globálnych antropogénnych emisií ročne a prírodné riešenia sú zodpovedné za 37 % zmierňovania zmeny klímy odteraz do roku 2030.¹⁰⁴

To ukazuje, že strata biodiverzity a klimatická kríza sú vzájomne prepojené a musia sa riešiť spoločne. V tomto zmysle potrebujeme dlhodobý spoločný akčný plán pre klímu a biodiverzitu,

¹⁰¹ <http://www.fao.org/3/ca8642en/CA8642EN.pdf>

¹⁰² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=ecli:ECLI:EU:C:2018:255>

¹⁰³ [Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo. Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu](#)

¹⁰⁴ https://ipbes.net/sites/default/files/ipbes_7_10_add.1_en_1.pdf

ktorým sa zlepši súdržnosť a vzájomné prepojenie budúcich opatrení a integrujú záväzky prijaté EÚ v rámci Dohovoru o biologickej diverzite a Parížskej dohody.

Znečistenie

Riešenie znečisťujúcich faktorov, ako sú emisie, chemikálie alebo živiny a ich vplyv na biodiverzitu, si vyžaduje integrovaný prístup, ktorý zahŕňa aj znečistenie svetlom a hlukom. Preto by budúci akčný plán nulového znečistenia, stratégia „z farmy na stôl“ a opatrenia stratégie v oblasti chemických látok mali byť v súlade so stratégiou v oblasti biodiverzity.

Komisia musí do legislatívnych návrhov zahrnúť ciele týkajúce sa 50 % zníženia chemických a najnebezpečnejších pesticídov, 20 % zníženia obsahu hnojív a 50 % straty živín do roku 2030 tak, aby boli záväzné. Výnimky podľa článku 53 ods. 1 nariadenia č. 1107/2009 musia byť navyše mimoriadne a Komisia musí objasniť *pojmy núdzová situácia, osobitné okolnosti, prijateľné prostriedky a kontrolované a obmedzené používanie*.

Invázne druhy

V EÚ v súčasnosti existuje 354 druhov, ktoré sú ohrozené inváznymi druhmi, a 66 druhov zahrnutých do zoznamu EÚ predstavuje iba 6 % druhov prítomných v Európe, čo nezodpovedá rozsahu ohrozenia biodiverzity, ktorý sa predpokladá.

Náklady na kontrolu a nápravu škôd spôsobených týmito druhmi sa v EÚ odhadujú na zhruba 12 miliárd EUR ročne, takže preventívne opatrenia sú najziskovejšie¹⁰⁵. Z tohto dôvodu by Komisia pred prvým dovozom nepôvodných druhov mala vykonať povinné posúdenie rizika a prijať biele zoznamy s cieľom určiť, ktoré druhy budú predmetom obchodovania a vlastníctva iba v EÚ.

Komisia by spolu s členskými štátmi mala takisto uprednostniť vykonávanie plánov prevencie, kontroly alebo eradikácie invázných druhov, ktoré poškodzujú kriticky ohrozené druhy, a mala by sa usilovať o to, aby zoznam EÚ zodpovedajúcim spôsobom zahŕňal invázne druhy, ktoré na ohrozené druhy vplyvajú, a invázne druhy, ktoré sú v počiatočných štádiách invázie alebo sa v EÚ ešte nenachádzajú.

Ochrana a obnova

Podľa vedeckých kritérií a potrieb biodiverzity by malo byť do roku 2030 chránených najmenej 30 % morských a suchozemských oblastí a tretina z týchto oblastí vrátane všetkých prírodných záchytov uhlíka v EÚ by mala byť prísne chránená. Tieto ciele musia byť obsiahnuté v právnych predpisoch.

Rovnako musí byť do roku 2030 obnovených najmenej 30 % degradovaných ekosystémov. Organizácia Spojených národov vyhlásila dekádu 2021 – 2030 za Dekádu pre obnovu ekosystému. V tomto rámci musí byť plán obnovy prírody EÚ ambiciózny, musí sa uplatňovať na celom území každého členského štátu a musí sa zameriavať na ekosystémy, ktoré spĺňajú dvojaký účel spočívajúci v obnove biodiverzity a zmierňovaní zmeny klímy a adaptácii na ňu.

Rámec financovania, začleňovania a riadenia

¹⁰⁵ <https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias-brochure-en-web.pdf>

Komisia odhadla sumu potrebnú na vykonávanie opatrení stratégie na 20 miliárd EUR ročne, bude však potrebné komplexné hodnotenie spôsobu mobilizácie tejto sumy.

Ochrana biodiverzity musí byť prierezová vo všetkých výdavkoch a programoch EÚ založených na taxonómii EÚ, pričom v rámci opatrení EÚ musí prevládať zásada prevencie a zásada, že znečisťovateľ platí, a daňové systémy sa musia preorientovať na zvýšené využívanie environmentálnych daní a najneskôr do roku 2030 sa musia odstrániť dotácie, ktoré majú škodlivý vplyv na životné prostredie.

Rovnako je potrebný právny rámec riadenia biodiverzity, podobný právnomu predpisu v oblasti klímy, ktorý stanovuje povinné výsledky pri dosahovaní záväzných cieľov na roky 2030 a 2050, ktoré boli prijaté na 15. konferencii COP. Komisia by mala na tento účel predložiť v roku 2022 legislatívny návrh.

Na druhej strane nie je na európskej a medzinárodnej úrovni na rozdiel od niektorých vnútroštátnych právnych predpisov uznané právo jednotlivca na zdravé životné prostredie. Článok 37 Charty základných práv EÚ odráža iba všeobecnú zásadu práva EÚ v oblasti začlenenia životného prostredia, ale nezakazuje hmotné právo. Komisia by sa mala usilovať o vyplnenie tejto medzery na európskej úrovni a tiež o podporu medzinárodného uznania tohto ľudského práva.

Výskum a vzdelávanie

Na zvrátenie procesu straty biodiverzity bude nevyhnutné vzdelanie a úloha mladej generácie. V tomto zmysle by bolo potrebné vytvoriť program Zelený Erasmus, ktorý by sa zamerával na projekty zachovania a obnovy ekosystémov pre mladých ľudí.

Pokiaľ ide o výskum, okrem národných programov a programu EÚ pre výskum a vývoj by väčší podiel rozpočtu na výskum a inovácie mali vyčleniť ostatné fondy, najmä v odvetviach poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, s cieľom podporovať ich prechod na udržateľné postupy.

Medzinárodná činnosť a správa oceánov

Globálna dohoda o ochrane prírody, dosiahnutá na 15. konferencii zmluvných strán Dohovoru OSN o biologickej diverzite, bude pri záchrane našej prírody rozhodujúca. Podobne ako Parížska dohoda musí byť právne záväzná, stanoviť hranice, za ktorými bude strata biodiverzity nezvratná, a stanoviť ambiciózne ciele, ako sú ochrana najmenej 30 % planéty a obnovenie 30 % degradovaných ekosystémov do roku 2030.

Zároveň je potrebné poukázať na potenciál obchodnej a rozvojovej politiky na dosiahnutie ochrany biodiverzity a životného prostredia mimo Európy. V tomto zmysle by sa EÚ v obchodných dohodách mala zasadzovať za záväzné kapitoly o udržateľnom rozvoji a usilovať sa o potlačenie globálneho odlesňovania predložením legislatívneho návrhu o reťazcoch, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu, čím sa zabráni dovozu výrobkov, ktoré k odlesňovaniu prispievajú.

Navyše sa od roku 1980 znečistenie morí plastmi zdesaťnásobilo; takže EÚ by mala viesť rokovania o medzinárodnej dohode o plastoch, ktorá zaručí, že naše moria a oceány nebudú v roku 2030 obsahovať plasty.

Vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov

Uplatňovanie a presadzovanie právnych predpisov týkajúcich sa prírody je v súčasnosti nedostatočné. Postupy v prípade nesplnenia povinnosti v oblasti environmentálnych právnych predpisov sú tiež neopodstatnene oneskorené, čo bráni uplatňovaniu právnych predpisov, a Komisia preto musí posilniť dohľad a vyčleniť dostatočné zdroje.

Úspech uplatňovania tejto stratégie bude v konečnom dôsledku závisieť od účasti a zapojenia všetkých subjektov. Je potrebná platforma, na ktorej by mohli diskutovať všetky zainteresované strany, aby bolo možné zabezpečiť, aby bola transformácia inkluzívna, primeraná a spravodlivá.

19.4.2021

STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov (2020/2273(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Saskia Bricmont

(*) Pridružený výbor – článok 57 rokovacieho poriadku

NÁVRHY

Výbor pre medzinárodný obchod vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že biodiverzita klesá na celom svete tempom, ktoré nemá v histórii ľudstva obdobu, a že rýchlosť vymierania druhov sa zvyšuje, čo rôznymi spôsobmi vplýva na ľudské zdravie na celom svete, a že podľa WTO je strata biodiverzity hnacou silou zoonotických patogénov, ako je COVID-19; zdôrazňuje vedecké dôkazy týkajúce sa úlohy neudržateľného obchodu pri strate biodiverzity, najmä obchodu s nerastnými surovinami, biomasou, voľne žijúcimi organizmami a určitými poľnohospodárskymi komoditami, a pri strate biodiverzity v dôsledku zmeny klímy, globálnych zmien vo využívaní pôdy, invázií nepôvodných druhov, nadmerného využívania zdrojov a znečistenia; pripomína, že tvorba hospodárskej hodnoty v objeme 44 miliárd USD – čo je viac ako polovica celkového svetového HDP – je mierne alebo veľmi závislá od prírody a jej služieb, a preto je ohrozená stratou prírody;
2. zdôrazňuje, že ciele v oblasti biodiverzity z Aiči neboli splnené tak, ako sa očakávalo, a globálna biodiverzita čelí vážnej kríze, ktorá priamo ohrozuje záujmy ľudstva vrátane potravín, zdravia a bezpečnosti; konštatuje, že nové ciele pre globálny rámec biodiverzity v rámci Dohovoru o biologickej diverzite (DBD) na obdobie po roku 2020 vrátane obchodných otázok týkajúcich sa voľne žijúcich druhov živočíchov a rastlín sa majú dohodnúť počas 15. schôdze konferencie zmluvných strán DBD (COP15); vyzýva Komisiu, aby sa zasadzovala za zvýšenie ambícií, a to aj pokiaľ ide o ciele ochrany biodiverzity a kvantifikovateľné ukazovatele a účinné mechanizmy monitorovania; zdôrazňuje, že v záujme zaistenia rovnakých podmienok na medzinárodnej scéne je dôležité, aby EÚ a globálny rámec pre biodiverzitu v rámci DBD mali rovnakú úroveň ambícií, najmä pokiaľ ide o ciele ochrany pôdy a mora;
3. zdôrazňuje, že príspevok obchodu k drastickej strate biodiverzity sa náležite nerieši ani v rámci štruktúry existujúcich dohôd o voľnom obchode, ani v súčasných pravidlách WTO; zdôrazňuje, že hlavnou zásadou pri ochrane biodiverzity musí byť zásada predbežnej opatrnosti; varuje pred rizikom premiestnenia určitých výrobných odvetví

do krajín, v ktorých sú právne predpisy o biodiverzite mene prísne ako v EÚ, a preto vyzýva Komisiu, aby prevzala vedúcu úlohu na medzinárodných fórach a podporovala ochranu biodiverzity; víta skutočnosť, že nová obchodná stratégia vyzýva na „užšiu integráciu politik medzi obchodnými politikami a vnútornými politikami EÚ“ a uznáva, že „ochrana biodiverzity je takisto globálnou výzvou, ktorej riešenie si vyžaduje globálne úsilie“; očakáva, že Komisia zachová vysokú úroveň ambícií nielen slovami, ale aj skutkami; vyzýva preto Komisiu, aby bezodkladne zvažila špecifické a konkrétne opatrenia na zabezpečenie toho, aby obchodné dohody EÚ nespôsobili alebo nehrozilo, že spôsobia stratu biodiverzity, a aby obchodná politika EÚ bola účinne zosúladená s jej stratégiou v oblasti biodiverzity; zdôrazňuje, že súlad medzi rôznymi politikami EÚ má zásadný význam v medzinárodnom obchode, pričom by sa mali zohľadňovať všetky aspekty udržateľnosti a rozvoja, aspekty sociálne, environmentálne – vrátane biodiverzity – a hospodárske, zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž s osobitným dôrazom na MSP a odvetvie poľnohospodárstva, a že by to mala odrážať budúca stratégia otvorenej strategickej autonómie; pripomína, že obchodnými dohodami sa musí zabezpečiť, aby sa zúčastnené strany vrátane EÚ a členských štátov aktívne podieľali na presadzovaní zásad udržateľného rozvoja;

4. zdôrazňuje, že je dôležité systematicky začleňovať spolu s hospodárskym a sociálnym rozmerom aj rozmer biodiverzity do všetkých posúdení vplyvu na udržateľnosť, ktoré sa musia riadiť spoľahlivejšou metodikou než doteraz, ako sa navrhuje v dostupných štúdiách Komisie, a že treba dôsledne zohľadňovať otázky biodiverzity; žiada Komisiu, aby zabezpečila primerané financovanie na vykonávanie takýchto analýz biodiverzity; žiada, aby sa posúdenia vplyvu na udržateľnosť vykonávali ako súčasť fázy analýzy rozsahu budúcich dohôd o voľnom obchode a investíciách; žiada, aby sa posúdenia vplyvu na udržateľnosť počas rokovaní pravidelne aktualizovali s cieľom čo najskôr primerane identifikovať, hodnotiť a riešiť možné riziká z hľadiska biodiverzity v dotknutom regióne aj v EÚ a formulovať príslušné dvojstranné záväzky načrtnuté v rokovaníach; zdôrazňuje najmä význam primeraného financovania vládnych orgánov, podpory organizácií občianskej spoločnosti, vymedzenia a pokrytia chránených oblastí, a určenia príslušných orgánov; zdôrazňuje, že je dôležité systematicky vykonávať pravidelné ex post posúdenia udržateľnosti a posúdenia vplyvu s cieľom zabezpečiť súlad s medzinárodnými záväzkami EÚ v oblasti biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby sa poučila zo skupiny expertov EÚ – Južná Kórea a z precedensu vietnamského plánu ratifikácie dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP), aby kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji obsahovali plán s konkrétnymi a overiteľnými záväzkami, na základe ktorých sa dosiahne pokrok v iných kapitolách; vyzýva Komisiu, aby aktualizovala existujúce kapitoly obchodných a investičných dohôd využívaním aktívnych a včasných doložiek o preskúmaní s cieľom zabezpečiť čo najskôršie zosúladenie existujúcich dohôd o voľnom obchode s európskym ekologickým dohovorom, a aby Parlamentu predložila svoje výsledky a plánované úpravy; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že obchodné a investičné dohody EÚ uľahčujú formalizovaný dialóg s partnermi o všetkých aspektoch Európskej zelenej dohody vrátane biodiverzity, udržateľnej potravinovej politiky, znečistenia a obehového hospodárstva v rámci kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji;
5. víta začatie skorého preskúmania 15-bodového akčného plánu týkajúceho sa kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji; berie na vedomie neoficiálny dokument Holandska a Francúzska o obchode, sociálno-ekonomických účinkoch a udržateľnom rozvoji vrátane

návrhov týkajúcich sa možnosti postupného zavádzania liberalizácie cieľ spojenej s účinným vykonávaním mnohostranných environmentálnych dohôd; v súvislosti s preskúmaním pripomína svoju výzvu Komisii, aby preskúmala mechanizmus založený na sankciách ako poslednú možnosť v obchodných dohodách s cieľom zabezpečiť ich účinné vykonávanie; pripomína, že podľa bodu 161 stanoviska Súdneho dvora Európskej únie č. 2/15 porušenie kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji by mohlo umožniť, aby druhá zmluvná strana ukončila alebo pozastavila liberalizáciu, ak je táto možnosť uvedená v ustanoveniach v plánovanej dohode o tomto obchode;

6. víta vymenovanie hlavného úradníka pre obchod a presadzovanie práva a zriadenie jednotného kontaktného miesta, ktorého úlohou je viesť v rámci Komisie úsilie o posilnenie vykonávania a presadzovania, a to na základe širokej škály dostupných nástrojov, a riešiť oznámené obchodné prekážky a porušovanie záväzkov udržateľného obchodu; domnieva sa, že je v záujme Únie prijať opatrenia v reakcii na porušovanie týchto záväzkov, a vyzýva Komisiu, aby konala, keď obchodní partneri neplnia svoje bilaterálne alebo multilaterálne záväzky, a uplatňovala aj možnosť obnovenia cieľ; vyzýva Komisiu, aby sa poučila zo sporu medzi EÚ a Južnou Kóreou urovnaného panelom expertov, ktorý považoval za dôležité, že v kapitole o obchode a udržateľnom rozvoji sa nestanovil konkrétny cieľový dátum ani konkrétny míľnik ratifikačného procesu a že zmluvné strany neuviedli žiadne konkrétne cieľové dátumy ani rozlíšiteľné harmonogramy, čo mohlo pomôcť pri usmerňovaní analýzy panelu¹;
7. žiada Komisiu, aby na stanovenie krátkodobých, strednodobých a dlhodobých cieľov v oblasti ochrany biodiverzity použila ukazovatele vyvinuté pri hľadaní možných rizík z hľadiska biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby Parlamentu každoročne predkladala aktuálne informácie o stave plnenia týchto cieľov;
8. zdôrazňuje, že regulačné požiadavky, ktoré musia výrobcovia EÚ dodržiavať, by sa mali vzťahovať aj na dovoz do EÚ a mali by sa presadzovať, a že prístup na trh EÚ by sa mal poskytovať len výrobkom, ktoré spĺňajú tieto požiadavky; považuje to za nevyjednateľný bod v rámci rokovaní o voľnom obchode; domnieva sa, že je veľmi dôležité, aby Komisia rozvíjala prístup založený na postupoch a výrobných metódach, ktoré nesúvisia s výrobkami, a tak podporovala opatrenia, ktorých cieľom je zabrániť ďalšej strate biodiverzity, a to v bezpečnom, predvídateľnom a nediskriminačnom rámci medzi domácimi a dovážanými výrobkami, ktorý je zlučiteľný s WTO; podporuje Komisiu v jej snahe o zvýšenie a rozšírenie informovanosti a presadzovanie v medzinárodných diskusiách o obchode a životnom prostredí taký výklad príslušných ustanovení WTO, ktorý uznávajú právo členov účinne reagovať na globálne výzvy v oblasti životného prostredia, najmä na zmenu klímy a ochranu biodiverzity; okrem toho sa domnieva, že EÚ by sa mala usilovať o začlenenie záväzných úrovní ochrany biodiverzity do nadchádzajúcej práce na reforme WTO, a teda aj do našich dohôd o voľnom obchode, a to na základe vedeckých dôkazov a bez protekcionistických cieľov;
9. podporuje Komisiu, aby zväžila začlenenie odborných znalostí o obchode a životnom prostredí do sporov vyplývajúcich z konfliktov medzi obchodnými záväzkami a výnimkami v oblasti ochrany životného prostredia; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala tento návrh v kontexte svojej iniciatívy v oblasti klímy a obchodu v rámci WTO; požaduje nezávislú hĺbkovú analýzu účinkov zostávajúcich ustanovení urovnávania sporov medzi investorom a štátom (ISDS) a systému investičných súdov (ICS) v obchodných dohodách, ako aj Zmluvy o energetickej charte, na biodiverzitu, a požaduje rýchle

¹ Odsek 276, panel odborníkov zriadený podľa článku 13.15 Dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Kóreou, správa panelu odborníkov.

prispôsobenie Zmluvy o energetickej charte a prehodnotenie členstva vrátane možnosti odstúpenia od Zmluvy o energetickej charte, ak nie je možná dostatočná modernizácia;

10. pripomína, že OECD odhaduje, že vlády na celom svete vynakladajú približne 500 miliárd USD ročne na podporu, ktorá je potenciálne škodlivá pre biodiverzitu, t. j. päť až šesťkrát viac ako celkové výdavky na biodiverzitu²; domnieva sa, že obchodná politika EÚ a zelená diplomacia by sa mali zamerať na podporu dosiahnutia klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050 a na čo najskoršie postupné ukončenie využívania fosílnych palív a dotácií škodlivých pre životné prostredie v súlade so záväzkami prijatými na samite G20 v Pittsburghu v roku 2009; vyzýva Komisiu, aby sa s každým obchodným partnerom, na ktorého sa vzťahuje obchodná dohoda, dohodla na pláne s uvedením čiastkových cieľov, a aby zaujala vodcovský postoj na príslušných medzinárodných fórach; zdôrazňuje, že udržateľnosť a uhlíková neutralita zostanú hlavnými cieľmi programov a obchodnej politiky EÚ vrátane podpory ekologickej transformácie, najmä MSP;
11. žiada, aby Rada vo svojom návrhu mandátu pre budúce dohody a pri preskúmaní súčasných dohôd urobila z Dohovoru o biologickej diverzite (DBD) základný prvok dohôd o voľnom obchode za predpokladu, že sa dohodnú povinné mechanizmy na preskúmanie vnútroštátnych cieľov; žiada Radu, aby urobila z Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) spolu s Parížskou dohodou základné prvky dohôd o voľnom obchode, a aby zdôrazňovala ich účinné vykonávanie; zastáva názor, že v budúcich transatlantických vzťahoch by EÚ mala žiadať USA, aby ratifikovali a vykonávali Dohovor o biologickej diverzite; zdôrazňuje význam nadchádzajúcej reformy nariadenia o všeobecnom systéme preferencií (VSP) pre stanovenie účinného vykonávania viacstranných dohôd o klíme a životnom prostredí vrátane Dohovoru o biologickej diverzite;
12. vyzýva členské štáty, aby začlenili ochranu a udržateľné využívanie biodiverzity do opatrení prijímaných na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni prostredníctvom odvetvových a medziodvetvových politík vrátane obchodu, plánov a programov s cieľom vytvoriť účinný inštitucionálny, legislatívny a regulačný rámec, ktorý bude zahŕňať inkluzívny prístup; zdôrazňuje význam otvorenosti a predvídateľnosti pre európske podniky, najmä MSP, a potrebu zintenzívniť komunikáciu a budovanie kapacít, aby MSP mohli udržateľným spôsobom v plnej miere využívať prínosy obchodných dohôd;
13. na jednej strane konštatuje, že podľa odhadov medzivládnej vedeckej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) sa hodnota medzinárodného zákonného obchodu s voľne žijúcimi druhmi od roku 2005 zvýšila o 500 % a od 80. rokov minulého storočia o 2 000 %, a že na druhej strane sú jeho zákonné a nezákonné formy často hlboko prepojené; poznamenáva, že dohovorom CITES je pred nadmerným využívaním prostredníctvom medzinárodného obchodu chránených viac ako 700 druhov vrátane približne 5 950 druhov zvierat a 32 800 druhov rastlín; uznáva, že súčasný systém zákazu nezákonného obchodu s ohrozenými druhmi trpí značnými nedostatkami v oblasti presadzovania; vyzýva Komisiu, aby začala monitorovať a analyzovať súčasný systém; vyzýva na tomto základe Komisiu, aby preskúmala uskutočniteľnosť bieleho zoznamu ohrozených druhov s cieľom účinne bojovať proti nezákonnému obchodu, zlepšila odbornú prípravu colných a iných úradníkov a podporila vytvorenie mechanizmu na zákaz dovozu do EÚ druhov, ktoré sú vnútroštátne chránené v ich krajinách pôvodu, v súlade s Dobrovoľnou dohodou o partnerstve o lesoch na základe vynútiteľnosti práva, správy a obchodu

² <https://www.oecd.org/environment/resources/biodiversity/report-a-comprehensive-overview-of-global-biodiversity-finance.pdf>

(FLEGT) alebo podobných opatrení proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (NNN); vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcom akčnom pláne v oblasti colnej únie rozšírila iniciatívu zelené colníctvo a žiada Komisiu, aby zabezpečila lepšie vykonávanie súčasných colných ustanovení pri hraničných kontrolách; v dlhodobejšom horizonte vyzýva na reformu dohovoru CITES zameranú na mechanizmus obráteného zaraďovania do zoznamu, ktorého cieľom je bezpapierové fungovanie a zvýšenie jeho rozpočtu;

14. zdôrazňuje, že pandémia ochorenia COVID-19 poukázala na dôležitosť zásady „jedno zdravie“ pri tvorbe politiky, a že sú potrebné transformačné zmeny, ktoré budú zahŕňať interdisciplinárnu a medzisektorovú spoluprácu; vyzýva Komisiu, aby regulačné dialógy stanovené v dohodách o voľnom obchode využila na presadzovanie prísnych noriem EÚ v oblasti sanitárnych a fytosanitárnych opatrení a dobrých životných podmienok zvierat s cieľom minimalizovať riziká budúcich epidémií a pandémieí; vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby zvažila prijatie moratória na dovoz voľne žijúcich zvierat alebo akýchkoľvek iných druhov z nahlásených problémových oblastí s výskytom infekčných chorôb, aby primerane riešila bezpečnostné obavy;
15. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť doplnenia protokolu o trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich zvierat a rastlín do Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu; domnieva sa, že hodnotenie a revízia smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu je príležitosťou na to, aby sa lepšie riešili trestné činy tohto typu a posilnilo sa jej presadzovanie;
16. vyjadruje znepokojenie nad odlesňovaním Amazonského pralesu a nad oslabovaním jeho nenahraditeľného ekosystému a biodiverzity; víta zámer Komisie predložiť na jar 2021 legislatívny návrh, ktorý zakáže uvádzanie na trh EÚ výrobkov, ktorých výrobné procesy sú spájané s odlesňovaním alebo degradáciou lesov; zdôrazňuje, že je potrebná ďalšia práca v oblasti dodávok, pričom poukazuje na príklad dohôd o dobrovoľnom partnerstve FLEGT zameraných na ochranu lesov, ktoré sú prirodzeným biotopom mnohých ohrozených druhov, s cieľmi podporovať udržateľné obhospodarovanie lesov, riešiť odlesňovanie a degradáciu lesov v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a Parížskej dohody a z cieľov Dohovoru o biologickej diverzite z Aiči;
17. zdôrazňuje význam zabezpečenia úlohy poľnohospodárstva a životného prostredia na vidieku pri ochrane biodiverzity a ekosystému; konštatuje, že vnútorný trh EÚ je najväčším dovozom a vývozom agropotravinových výrobkov na svete; vyjadruje presvedčenie, že EÚ by mala túto pozíciu využiť na stanovenie noriem pre udržateľné potravinové systémy, a to na základe zásady predbežnej opatrnosti, ochrany životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat; zdôrazňuje, že EÚ musí okrem vykonávania zásad Zelenej dohody podporovať vzostupnú globálnu konvergenciu noriem, aby sa zabránilo možnému premiestňovaniu a outsourcingu environmentálnej stopy do tretích krajín; uznáva, že neudržateľné poľnohospodárstvo je hlavnou hnacou silou celosvetovej straty biodiverzity; domnieva sa, že obchodná politika by mala podporovať rozvoj ekologického poľnohospodárstva v partnerských krajinách na základe noriem rovnocenných s normami pre tovar vyrobený v EÚ v súlade s cieľmi EÚ na rok 2030, a že finančná podpora by mala mať prioritu pre výrobky z udržateľných dodávateľských reťazcov, ako sú výrobky chránené ako zemepisné označenia a ekologické potraviny, a zameraná na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja; vyzýva Komisiu, aby zadala vypracovanie podrobnej a nezávislej štúdie o vplyve vývozu EÚ a jej výrobných metód na biodiverzitu; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na zákaz vývozu nebezpečných látok z EÚ, ktoré sú na jej území zakázané, a to v súlade so

zásadou „nespôsobovať škodu“, Rotterdamským dohovorom o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení na dovoz a vývoz vybraných nebezpečných chemických látok a prípravkov a s Európskou zelenou dohodou;

18. vyzýva Komisiu, aby zaručila, že ustanovenia o rybolove v obchodných dohodách budú v súlade s ochranou morskej biodiverzity, a naliehavo vyzýva obchodných partnerov, aby sa celostným spôsobom zaoberali všetkými antropogénnymi škodlivými vplyvmi na morské prostredie s cieľom do roku 2030 chrániť 30 % oceánov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spojili svoje úsilie o dosiahnutie dohody o morskej biodiverzite v oblastiach mimo vnútroštátnej jurisdikcie; pripomína, že vytváranie chránených morských oblastí v oblastiach mimo vnútroštátnej jurisdikcie sa musí opierať o posúdenia sociálno-ekonomického a ekologického vplyvu založené na najlepších dostupných vedeckých odporúčaniach;
19. konštatuje, že obchod a investície do produktov a služieb založených na biodiverzite môžu stimulovať znižovanie nadmerného využívania biodiverzity a zároveň umožniť vytváranie udržateľnejších hospodárskych odvetví, ktoré prispievajú k inkluzívnemu rastu a udržateľným modelom výroby, obchodu a spotreby, a to aj pre rozvojové krajiny; žiada Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia právneho rámca, predovšetkým v rámci WTO, ktorý by umožnil zákaz obchodovania s určitými surovinami, výrobkami a službami, ktoré ohrozujú biodiverzitu; podporuje prebiehajúcu prácu v rámci OECD zameranú na posilnenie zložky biodiverzity v usmerneniach o zodpovednom obchodnom správaní a žiada Komisiu, aby túto skutočnosť primerane zohľadnila v nadchádzajúcom balíku EÚ v oblasti náležitej starostlivosti;
20. zdôrazňuje, že degradácia ekosystémov a tlak, ktorý je na ne vyvíjaný, oslabuje dosahovanie pokroku pri plnení väčšiny cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030, najmä odstránenie chudoby, zabezpečenie dostupnosti vody a sanitácie, dosiahnutie potravinovej bezpečnosti a zabezpečenie zdravého života a zníženie nerovností; vyzýva Komisiu, aby uprednostnila budovanie kapacít vrátane prevodu znalostí, zdieľania technológií a školení pre prijímajúce krajiny na vykonávanie Dohovoru o biologickej diverzite, dohovoru CITES a ďalších dohovorov a dohôd zásadných z hľadiska ochrany biodiverzity v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a pomoci obchodu. vyzýva Komisiu, aby podporovala synergie s inými dohovormi, medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami pri uľahčovaní a vykonávaní činností budovania kapacít v súvislosti s ochranou biodiverzity s cieľom zabezpečiť integrovaný a koordinovaný prístup k budovaniu kapacít a technickú a vedeckú spoluprácu; zdôrazňuje, že podnikom by sa mali sprístupniť trhové stimuly a budovanie kapacít s cieľom zapojiť ich do inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a zároveň im pomôcť plniť očakávania spotrebiteľov a rastúce požiadavky na ochranu prírody; v tejto súvislosti tiež zdôrazňuje potrebu podporovať tretie krajiny, najmä najmenej rozvinuté krajiny a rozvojové krajiny, ktorých rozvojový model závisí od vývozu tovaru a služieb škodlivých pre biodiverzitu, a to prostredníctvom finančnej podpory a budovania kapacít s cieľom znížiť ich nadmerné spoliehanie sa na takýto tovar; v tejto súvislosti zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych spoločenských, pôvodného obyvateľstva a obhajcov environmentálnych ľudských práv pri zachovávaní biodiverzity a potrebu dodržiavať zásadu OSN týkajúcu sa slobodného a predbežného informovaného súhlasu v duchu dohovoru MOP č. 169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve;

21. vyzýva Komisiu, aby vytvorila centralizovaný systém údajov a štatistickej analýzy podporovaný Eurostatom a štatistickými agentúrami členských štátov EÚ, aby bolo možné získať podrobnejšie údaje o ekosystémových inventároch;

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	15.4.2021
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 33 - : 1 0 : 7
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Markus Buchheit, Jean-Lin Lacapelle, Joachim Schuster

**ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O
STANOVISKO**

33	+
ID	Jean-Lin Lacapelle
NI	Tiziana Beghin
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

1	-
ID	Maximilian Krah

7	0
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Markus Buchheit, Roman Haider, Danilo Oscar Lancini

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

12.3.2021

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Návrat prírody do nášho života (2020/2273(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Isabel Carvalhais

(*) Postup pridružených výborov – článok 57 rokovacieho poriadku

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže poľnohospodárska biodiverzita sa vzťahuje na všetky zložky biologickej diverzity, ktoré majú význam pre potraviny a poľnohospodárstvo; keďže zahŕňa aj rozmanitosť a variabilitu ekosystémov, zvierat, rastlín a mikroorganizmov na úrovni genetiky, druhov a ekosystémov, ktoré sú potrebné na udržanie kľúčových funkcií ekosystémov;
- B. keďže hlavnými priamymi príčinami straty biodiverzity sú zmeny vo využívaní pôdy a morí, ťažba prírodných zdrojov, zmena klímy, znečistenie a invázia nepôvodných druhov; keďže tieto faktory vyplývajú z nepriaznivých základných príčin súvisiacich najmä s výrobnými a spotrebiteľskými modelmi, dynamikou a trendmi ľudskej populácie, obchodom a technologickými inováciami¹⁰⁸;
- C. keďže dlhodobé trendy týkajúce sa populácií vtákov žijúcich na poľnohospodárskej pôde a v lesoch, bežných druhov vtákov, ako aj motýľov žijúcich v oblastiach trávnatých porastov ukazujú, že Európa zažila veľký pokles biodiverzity poľnohospodárskej pôdy; keďže dôvodom je najmä strata, fragmentácia a degradácia prírodných ekosystémov, najmä v dôsledku zintenzívňovania poľnohospodárstva, intenzívneho obhospodarovania lesov, opúšťania pôdy a rozrastania miest¹⁰⁹;
- D. keďže poľnohospodárska pôda tvorí takmer polovicu územia EÚ a lesy pokrývajú približne 42 % územia EÚ; keďže udržateľné hospodárenie s poľnohospodárskou pôdou prispieva k širším ekosystémovým funkciám, ako sú ochrana biodiverzity, sekvestrácia uhlíka, zachovanie kvality vody a ovzdušia, zadržiavanie vlhkosti pôdy a znižovanie odtoku, vsakovanie vody a regulovanie erózie;

¹⁰⁸ Medzivládna vedecká platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES), Globálna hodnotiacia správa o biodiverzite a ekosystémových službách, 2019.

¹⁰⁹ Európska environmentálna agentúra (EEA), Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti pre prechod na udržateľnú Európu, 2019.

- E. keďže poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo sú kľúčové zložky európskeho hospodárstva a spoločnosti, poskytujú bezpečné, kvalitné a cenovo dostupné potraviny a predstavujú hlavný faktor životaschopnosti vidieckych oblastí z hľadiska zachovania zamestnanosti, hospodárskych príležitostí, kvality života a životného prostredia;
- F. keďže osobitá povaha a štrukturálne črty poľnohospodárskeho odvetvia EÚ, ktoré tvoria najmä malé poľnohospodárske podniky založené na práci rodiny, z ktorých dve tretiny majú veľkosť menej ako 5 ha a kde má približne jedna tretina vedúcich pracovníkov 65 alebo viac rokov, predstavujú osobitné problémy, ktoré musia tvorcovia politik zohľadňovať pri navrhovaní opatrení a politik pre toto odvetvie;
1. pripomína, že poľnohospodárska produktivita a odolnosť závisia od biodiverzity, ktorá má zásadný význam pre to, aby sa zaručila dlhodobá udržateľnosť a odolnosť našich potravinových systémov a potravinovej bezpečnosti; okrem toho zdôrazňuje, že veľká časť biodiverzity v celej Európe je výsledkom rozmanitých modelov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a jej zachovanie závisí od nepretržitého aktívneho obhospodarovania pôdy a riadenia poľnohospodárskych a lesných ekosystémov, ktoré má malý vplyv; zdôrazňuje však, že na biodiverzitu majú negatívny vplyv určité poľnohospodárske systémy, ktoré vedú k nadmernému využívaniu prírodných zdrojov;
 2. konštatuje, že kaskádový účinok zjednodušenia krajiny vedie k nižšej produkcii plodín, a to najmä znížením rozmanitosti opel'ovačov a prirodzených nepriateľov¹¹⁰; opakuje, že nahradenie populácie prirodzených nepriateľov používaním insekticidov ešte viac zhoršuje problém zníženia miery opel'ovania, ktoré je priamou zložkou produkcie plodín; požaduje holistický prístup s cieľom chrániť ekosystémové služby prostredníctvom opatrení vedúcich k väčšej rozmanitosti krajiny;
 3. zdôrazňuje význam genetickej rozmanitosti, druhov a prírodnej krajiny a domnieva sa, že poľnohospodárstvo umožňuje zachovať biodiverzitu mnohých regiónov, ako sú otvorené horské oblasti, a to tým, že zabráňuje šíreniu invázií rastlinných a živočíšnych druhov;
 4. zdôrazňuje dôležitú úlohu malých poľnohospodárskych podnikov pre biodiverzitu a zachovanie krajiny; zdôrazňuje, že malé poľnohospodárske podniky prispievajú k ochrane biodiverzity tým, že uplatňujú menej intenzívne a mechanizované postupy a používajú menej prostriedkov, ako sú pesticídy a hnojivá; okrem toho zdôrazňuje, že malé poľnohospodárske podniky chránia citlivé vidiecke oblasti (horské, znevýhodnené, ostrovné oblasti a oblasti sústavy Natura 2000) zachovaním poľnohospodárstva, a teda biodiverzity;
 5. víta vysokú úroveň ambícií stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 v snahe zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity v EÚ; domnieva sa, že táto úroveň ambícií je potrebná, nabáda k vypracovaniu a vykonávaniu politických opatrení na všetkých úrovniach a podporuje rozvoj a zohľadňovanie výskumu a inovatívnych uskutočniteľných riešení a ich pretvorenie do politických opatrení, s cieľom bojovať proti strate biodiverzity;
 6. poukazuje na to, že účinné vykonávanie stratégie si vyžaduje uznanie všetkých troch rozmerov udržateľnosti: environmentálneho, sociálneho a hospodárskeho; zdôrazňuje, že neustály pokles biodiverzity poľnohospodárskej pôdy – a to aj na úrovni krajiny – je realitou a že na boj proti tomuto trendu je nevyhnutné, aby spoločnosť ako celok prijala odvážne opatrenia na základe vedeckého konsenzu;
 7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 sa nestanovili merateľné ciele pre poľnohospodárstvo, čo sťažuje posudzovanie pokroku a výkonnosti opatrení financovaných z prostriedkov EÚ; pripomína, že nedostatočná koordinácia medzi politikami a stratégiami EÚ, ktoré sa zaoberajú biodiverzitou, viedla k tomu, že sa nerieši pokles genetickej rozmanitosti¹¹¹;

¹¹⁰ Dainese, M. a kol., Globálna štúdia odhaľuje prínosy biodiverzity pre rastlinnú výrobu, *Science Advances*, zv. 5, č. 10, 2019.

¹¹¹ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov 13/2020, Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy: príspevok SPP nezastavil pokles, 2020.

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=%7bB5A7E9DE-C42E-4C1D-A5D2-03CA1FADE6F8%7d>

vyzýva Komisiu, aby dodržiavala odporúčania Európskeho dvora audítorov a v rámci stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 vychádzala z týchto poučení;

8. konštatuje, že na ideály a dobré zámery zelenej dohody musia pri jej vykonávaní nadväzovať dôsledné opatrenia, najmä v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá má veľmi významný vplyv na biodiverzitu, keďže upravuje využívanie pôdy nielen v EÚ, ale aj za jej hranicami;
9. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila prístup európskych poľnohospodárov k novým technológiám a umožnila nepretržitý rozvoj v odvetví poľnohospodárstva zabezpečením regulačného rámca priaznivého pre inovácie;
10. pripomína, že je dôležité podporovať kolektívny prístup a využívať jeho multiplikačný účinok na podporu opatrení stratégie biodiverzity, a vyzýva Komisiu, aby pri vykonávaní opatrení na kolektívnu ochranu biodiverzity propagovala a podporovala pridružené podniky, ako sú agropotravinové družstvá;
11. zdôrazňuje silné prepojenie so stratégiou „z farmy na stôl“ a stratégiou lesného hospodárstva a potrebu holistického prístupu k potravinovému systému a hodnotovému reťazcu lesného hospodárstva;
12. vyzýva Komisiu, aby vykonala posúdenia vplyvu a vypracovala komplexné hodnotenie na základe vedy a dôkazov týkajúce sa vykonávania opatrení a cieľov stratégie v oblasti biodiverzity, a to aj pokiaľ ide o krajinné prvky s vysokou rozmanitosťou, a aby pritom zohľadnila osobitné vnútroštátne podmienky; domnieva sa, že stratégia by sa mala zaoberať najmä jednotlivými a kumulatívnymi vplyvmi na sociálnu a hospodársku udržateľnosť poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckych oblastí v EÚ, na potravinovú bezpečnosť, dostupnosť pôdy a poľnohospodárskych a agropotravinárskych výrobkov, na ceny, dostupnosť dreva a na potenciálne riziká presunu straty biodiverzity do krajín mimo EÚ v dôsledku nahradenia miestnej poľnohospodárskej výroby dovozom; zdôrazňuje potrebu skúmať krátkodobé aj dlhodobé negatívne a pozitívne vplyvy, pokiaľ ide o využívanie zdrojov a potravinovú bezpečnosť;
13. domnieva sa, že v záujme účinného vykonávania musia byť ciele v oblasti biodiverzity po schválení spoluzákonodarcami zohľadnené v príslušných právnych predpisoch EÚ;
14. s veľkým znepokojením berie na vedomie nedávne vedecké posúdenie kumulatívnych účinkov stratégie „z farmy na stôl“ a stratégie v oblasti biodiverzity, ktoré vypracovala Hospodárska výskumná služba (Economic Research Service) ministerstva poľnohospodárstva Spojených štátov¹¹²;
15. vyzýva tiež Komisiu, aby na základe dôkazov vypracovala posúdenie vplyvu možných rizík, pokiaľ ide o emisie skleníkových plynov, stratu biodiverzity, životaschopnosť vidieka a regiónov, ceny potravín a strategickú regionálnu potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť dodávok, vyplývajúcich z možného premiestnenia a presunutia poľnohospodárskej výroby v rámci Európskej únie v dôsledku vykonávania opatrení a cieľov stratégie;
16. domnieva sa, že ochrana biodiverzity je kľúčovým spoločenským cieľom podporovaným väčšinou Európanov¹¹³, ktorý si vyžaduje opatrenia všetkých sociálnych a hospodárskych odvetví a rozsiahlu a inkluzívnu diskusiu s účinnou účasťou každého člena spoločnosti na európskej, celoštátnej a regionálnej úrovni; konštatuje, že najmä ochrana biodiverzity si vyžaduje zvýšenú účasť všetkých subjektov vykonávajúcich opatrenia, ako sú poľnohospodárske spoločnosti – vrátane malých poľnohospodárskych podnikov a mladých poľnohospodárov – a odvetvie lesného hospodárstva, pričom zároveň treba využívať ich vedomosti a skúsenosti, spoločné využívanie riešení, ktoré sú prínosné pre všetky strany a sú v prospech biologickej diverzity i príjmov z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, a vytvárať zmysel pre zodpovednosť, ktorý je nevyhnutný pre úspešné vykonávanie stratégie;

¹¹² Beckman, J. a kol., Dôsledky znižovania poľnohospodárskych vstupov v rámci stratégie Európskej zelenej dohody „z farmy na stôl“ a stratégie Európskej únie v oblasti biodiverzity na hospodárstvo a potravinovú bezpečnosť, Hospodárska výskumná služba ministerstva poľnohospodárstva Spojených štátov.

¹¹³ Osobitný prieskum Eurobarometra č. 481, Postoj Európanov k biodiverzite, máj 2019, https://data.europa.eu/euodp/sk/data/dataset/S2194_90_4_481_ENG.

17. zdôrazňuje význam participatívneho procesu zdola nahor, pozitívnych stimulov a podpory pri zvyšovaní motivácie a angažovanosti, pokiaľ ide o ochranu biodiverzity, pričom zdôrazňuje doplnkovú pridanú hodnotu dobrovoľných iniciatív;
18. domnieva sa, že na všetkých úrovniach politiky by sa mal klásť väčší dôraz na rozvoj riešení v oblasti ochrany biodiverzity, ktoré sú prínosné pre všetky strany a ktoré podporujú všetky tri rozmary udržateľnosti – hospodársky, sociálny a environmentálny;
19. domnieva sa, že vytvorenie podoblastí alebo regiónov v existujúcich chránených zónach, v ktorých by sa na základe osobitostí týchto oblastí mohli povoliť rôzne škály činností, by umožnilo väčšiu flexibilitu a zároveň zvýšilo účinnosť ochrany;
20. zdôrazňuje kľúčovú úlohu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) pri ochrane a podpore biodiverzity poľnohospodárskej pôdy, vrátane genetickej diverzity, a to spolu s ďalšími politikami a nástrojmi stanovenými v zelenej dohode; pripomína ciele SPP stanovené v článku 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
21. zdôrazňuje potenciál zložiek ekologickej štruktúry nadchádzajúcej SPP pri podporovaní a poskytovaní individuálnych a kolektívnych stimulov prechodu na udržateľnejšie a odolnejšie poľnohospodárske systémy na výrobu potravín a zachovanie poľnohospodárskej pôdy s vysokou prírodnou hodnotou a biodiverzity na poľnohospodárskej pôde, ak budú tieto systémy riadne navrhnuté;
22. domnieva sa, že členské štáty musia pri vymedzovaní svojich noriem podmienenosti stanoviť primerané základné hodnoty pre udržateľnosť a biodiverzitu a zabezpečiť ambiciózne a rýchle vypracovanie a vykonanie intervencií, najmä tzv. ekoschémy a agroenvironmentálne-klimatické opatrenia v oblasti rozvoja vidieka, ktoré prispievajú k zlepšeniu dosahovania výsledkov a potenciálu, pokiaľ ide o prínosy biodiverzity, v súlade s požadovanou úrovňou ambícií, pričom treba zohľadňovať špecifické miestne potreby, podmienky, východiskové pozície na základe SWOT analýzy opierajúcej sa o dôkazy;
23. zdôrazňuje kľúčový význam agrolesníckych a zalesňovacích opatrení SPP a podporuje kontinuitu opatrení v oblasti lesného hospodárstva v súlade so stratégiou lesného hospodárstva EÚ;
24. zdôrazňuje, že vykonávanie tejto stratégie nebude také účinné, ako sa plánuje z hľadiska životného prostredia, pokiaľ sa neposkytne podpora na zabezpečenie toho, aby si poľnohospodári a ich podniky zachovali životaschopnosť a konkurencieschopnosť;
25. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne využila možnosti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu, ktoré poskytuje obnova lesov, mokradí, rašelinísk, trávnatých porastov a pobrežných ekosystémov, a aby začlenila ochranu prírody do všetkých príslušných politík a programov EÚ;
26. domnieva sa, že malé zmeny zavedené rôznymi reformami SPP nepredstavujú silný signál pre poľnohospodárov, aby zmenili svoju prax, a zastáva názor, že na to, aby sa poľnohospodári uistili o jej relevantnosti pre ich podnikanie a živobytie, je potrebná významná zmena založená na klimatických krízach a krízach v oblasti biodiverzity;
27. vyjadruje poľutovanie nad tým, že SPP nebola účinná pri zvrátení desaťročia trvajúceho poklesu biodiverzity a že intenzívne poľnohospodárstvo zostáva hlavnou príčinou straty biodiverzity; okrem toho zdôrazňuje, že podľa osobitnej správy Dvora audítorov č. 13/2020¹¹⁴ cieľ a opatrenia v oblasti poľnohospodárstva v rámci stratégie EÚ v oblasti biodiverzity nie je možné merať, čo sťažuje posudzovanie výkonnosti;
28. zdôrazňuje preto, že je dôležité dodržiavať odporúčania Európskeho dvora audítorov, aby Komisia lepšie koordinovala stratégiu v oblasti biodiverzity do roku 2030, zvýšila prínos priamych platieb a rozvoja

¹¹⁴ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov 13/2020, Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy: príspevok SPP nezastavil pokles, 2020.
<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=%7bB5A7E9DE-C42E-4C1D-A5D2-03CA1FADE6F8%7d>

vidieka pre biodiverzitu poľnohospodárskej pôdy, presnejšie sledovala rozpočtové výdavky a vypracovala spoľahlivé ukazovatele na posúdenie vplyvu SPP;

29. zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa v poľnohospodárskej krajine vytvárali, zachovávali a obnovovali krajinné prvky s vysokou rozmanitosťou a aby sa zachovávali a podporovali poľnohospodárske postupy a/alebo výrobné charakteristiky prospešné pre biodiverzitu, opel'ovače a prirodzenú biologickú kontrolu škodcov;
30. vyzýva členské štáty, aby v rámci svojich strategických plánov SPP vypracovali potrebné opatrenia na podporu oblastí bohatých na biodiverzitu – vrátane krajinných prvkov –, s cieľom dosiahnuť plochu najmenej 10 % oblastí s vysokou rozmanitosťou prospešných pre biodiverzitu, ako sú živé ploty, nárazníkové zóny, oblasti, v ktorých sa nepoužívajú žiadne chemické látky, a pôda dočasne ležiaca úhorom, ako aj rozsiahla poľnohospodárska pôda zameraná na biodiverzitu z dlhodobého hľadiska, a s cieľom podporovať vzájomné prepojenie medzi biotopmi a čo najviac vytvárať biokoridory, aby sa maximalizoval potenciál biodiverzity;
31. pripomína, že prístup k pôde je jedným z hlavných faktorov, ktoré obmedzujú usídľovanie mladých poľnohospodárov a generačnú obmenu v európskych poľnohospodárskych podnikoch, a je teda dôležitým cieľom európskej poľnohospodárskej politiky; domnieva sa, že by sa malo posúdiť zriaďovanie neproduktívnych oblastí, aby sa v čo najväčšej miere zabránilo negatívnemu vplyvu na prístup mladých poľnohospodárov k pôde;
32. zdôrazňuje, že tam, kde ochranné opatrenia obmedzujú využívanie pôdy v súkromnom vlastníctve alebo negatívne ovplyvňujú jej hodnotu, musí sa vlastníčkovi poskytnúť primeraná náhrada;
33. víta uznanie ekologického poľnohospodárstva ako jedného zo silných prvkov na ceste EÚ k udržateľnejším potravinovým systémom, najmä pokiaľ ide o otázky biodiverzity, a pri dosahovaní cieľov verejnej politiky v oblasti hospodárskeho rozvoja, zamestnanosti na vidieku, ochrany životného prostredia a opatrení v oblasti klímy; zdôrazňuje význam európskeho akčného plánu pre ekologické poľnohospodárstvo pri zvyšovaní využívania ekologického poľnohospodárstva;
34. zdôrazňuje, že rozvoj ekologických potravín musí sprevádzať rozvoj trhu a dodávateľského reťazca a opatrenia, ktoré stimulujú dopyt po ekologických potravinách, a to aj prostredníctvom verejného obstarávania a širokej škály propagačných opatrení, výskumu, inovácií, odbornej prípravy a prenosu vedeckých poznatkov, s cieľom podporiť stabilitu trhu s ekologickými výrobkami a spravodlivé odmeňovanie poľnohospodárov a presadzovať opatrenia na podporu mladých ekologických poľnohospodárov; zdôrazňuje potrebu rozvoja celého ekologického potravinového reťazca s cieľom umožniť miestne spracovanie a distribúciu ekologickej produkcie Únie;
35. poznamenáva, že členské štáty prispejú k plneniu týchto cieľov stanovených pre celú Úniu rôzne, v závislosti od úrovne rozvoja svojho ekologického sektora, a preto vyzýva na vymedzenie vnútroštátnych cieľov; zdôrazňuje, že tieto ciele sa nespĺnia bez silnej finančnej podpory, spoľahlivých programov odbornej prípravy a poradenských služieb; vyzýva členské štáty, aby v súlade s tým formovali svoje strategické plány SPP, a Komisiu, aby zabezpečila, že tieto strategické plány budú zodpovedať účelu;
36. zdôrazňuje silné prepojenie medzi európskou stratégiou lesného hospodárstva a stratégiou v oblasti biodiverzity;
37. zdôrazňuje význam odolných a zdravých lesných ekosystémov vrátane fauny a flóry pri zachovávaní a rozširovaní viacerých ekosystémových služieb, ktoré lesy poskytujú, ako je biodiverzita, čisté ovzdušie, voda, zdravá pôda a drevné i nedrevné suroviny; poukazuje na skutočnosť, že dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a biodiverzity nebude možné bez multifunkčných, zdravých a udržateľne obhospodarovaných lesov a lesného hospodárstva v dlhodobej perspektíve;
38. upozorňuje, že je potrebné vypracovať súdržný prístup s cieľom spojiť ochranu biodiverzity a ochranu klímy v rámci prosperujúceho odvetvia lesného hospodárstva a udržateľného biohospodárstva;
39. v tejto súvislosti poznamenáva, že súčasné zameranie sa na sociálne, environmentálne a hospodárske prínosy lesného hospodárstva môže pomôcť zabezpečiť odolnosť a adaptačnú kapacitu, ako aj dosiahnuť

- prechod na obehové biohospodárstvo a zlepšiť podporu biodiverzity; domnieva sa, že ciele a vykonávanie musia zohľadňovať presné podmienky a príležitosti každej krajiny a mať pozitívny vplyv na lesy a lesné podmienky, živobytie vo vidieckych oblastiach a biodiverzitu lesov v EÚ;
40. zdôrazňuje, že lesy, najmä pralesy, majú osobitný význam pre ochranu biodiverzity, a požaduje ich ochranu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili vymedzenie pralesovitého rastu, ktoré má v rámci budúcej stratégie lesného hospodárstva EÚ vypracovať Stály lesnícky výbor;
 41. zdôrazňuje význam lesných lokalít sústavy Natura 2000 pre zachovanie lesnej biodiverzity; konštatuje však, že na riadenie týchto oblastí a zabezpečenie presadzovania sú potrebné dostatočné finančné zdroje;
 42. zdôrazňuje význam vyváženého posilňovania udržateľného obhospodarovania lesov pre zdravie, odolnosť voči zmene klímy a pre dlhovekosť lesných ekosystémov a zachovanie multifunkčnej úlohy lesov vrátane zachovania lesnej biodiverzity, ako aj pre dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja a vykonávanie Európskej zelenej dohody; zdôrazňuje, že je dôležité začleniť do rozhodovania o výsadbe otázku genetickej diverzity, keďže sa tým znižuje riziko napadnutia škodcami a šírenia chorôb, a zdôrazňuje význam miestnych/domácich druhov;
 43. poukazuje na význam odbornej prípravy pre vlastníkov lesov, miestnych projektov na zvyšovanie informovanosti a procesov účasti verejnosti a programov nepretržitého zalesňovania a opätovného zalesňovania; vyzýva Komisiu, aby podporovala celouniové špecializované programy odbornej prípravy a komplexný a efektívny informačný systém pre obhospodarovanie lesov;
 44. vyzdvihuje počet hodnotných tradičných agrolesníckych systémov v EÚ a potenciál inovačných systémov; zdôrazňuje potenciál agrolesníctva zlepšiť a podporiť širokú škálu ekosystémových služieb, biodiverzitu poľnohospodárskej pôdy, sekvestráciu uhlíka, ochranu pôdy a reguláciu vodného cyklu a zároveň zvýšiť produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárskych podnikov;
 45. uznáva, že je potrebné vo veľkej miere rozšíriť vedomosti poľnohospodárov o agrolesníctve a podporovať ich odbornú prípravu v tejto oblasti, aby poľnohospodári boli informovaní o výhodách a praxi prepájania drevnatej vegetácie s poľnohospodárstvom;
 46. vyzýva Komisiu, aby venovala pozornosť strate biodiverzity spôsobenej zastavaným prostredím; domnieva sa, že mestské a prímestské oblasti vrátane bývalej priemyselnej a rekultivovanej pôdy by boli osobitne vhodné na výsadbu stromov, čím by sa prispelo k posilneniu biodiverzity v mestských oblastiach; uznáva potenciál agrolesníctva a oblastí nevhodných na výrobu potravín pri zvyšovaní počtu stromov a uznáva, že by sa malo zabrániť výsadbe v lokalitách s vysokou prírodnou hodnotou;
 47. uznáva úlohu, ktorú zohráva využívanie dreva z udržateľne obhospodarovaných lesov a drevených výrobkov pri prispievaní k prechodu na uhlíkovo neutrálné hospodárstvo a k rozvoju obehového biohospodárstva;
 48. vyzýva členské štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne predpisy s cieľom zaviesť alebo v prípade potreby posilniť ochranu proti nezákonnej ťažbe dreva a strate biodiverzity;
 49. zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a biodiverzity nebude možné bez zdravých lesov; podporuje preto opatrenia na zvýšenie plochy lesného porastu so stromami, ktoré sú vhodné pre miestne podmienky a ekosystémy, najmä bez exotických druhov udržiavajúcich oveľa menšiu miestnu biodiverzitu; zdôrazňuje, že následné nové lesy nesmú mať negatívny vplyv na existujúcu biodiverzitu ani na záchyty uhlíka a že sa nemajú vysádzať najmä v mokradiach a rašeliniskách, ani na pasienkoch s vysokou biologickou rozmanitosťou a iných pozemkoch s vysokou prírodnou hodnotou; zdôrazňuje, že ochrana, opätovné zalesňovanie a zalesňovanie druhmi stromov vhodnými na konkrétne miesta a do konkrétnych prostredí, by mali byť stredobodom akejkoľvek budúcej stratégie lesného hospodárstva EÚ;
 50. zdôrazňuje význam posilnenia biodiverzity agrosystémov na všetkých úrovniach, od polí po krajinu; považuje za zásadné posilniť vedecký výskum vzťahov medzi poľnohospodárskymi postupmi, ekologickými procesmi a ekosystémovými službami, podporovať rozvoj inovačných praktických riešení a

znalostí o konkrétnych lokalitách potrebných na podporu ekosystémových služieb v širokom spektre ekologických kontextov;

51. zdôrazňuje, že rozhodnutie zachovať a ďalej rozšíriť odvetvie bioenergetiky by mohlo viesť k rozhodnutiu v rámci riadenia skrátiť obdobie rotácie alebo využívať rýchlo rastúce druhy, čo zníži kvalitu dreva a hodnotu výrobkov a ohrozí drevospracujúci priemysel; konštatuje, že riešenie prospešné pre všetky strany, ktorým je obmedzenie používania celých stromov na výrobu energie a ktoré sa navrhuje v stratégii v oblasti biodiverzity, je dôležité aj pre drevospracujúci priemysel;
52. domnieva sa, že podpora iniciatív zalesňovania by mala vychádzať z holistického prístupu, pričom by sa mali zohľadňovať miestne hospodárske a sociálne podmienky a miestne spoločenstvá a mali by sa uprednostňovať odolné zmiešané a zdravé lesy;
53. zdôrazňuje význam prípravkov a nástrojov na ochranu rastlín pre stabilitu poľnohospodárskej výroby, potravinovú bezpečnosť, adaptáciu na zmenu klímy a udržateľnosť príjmov poľnohospodárov; domnieva sa, že hoci sa dosiahol pokrok, je potrebné výrazne znížiť používanie chemických pesticídov a najmä ich riziká, s cieľom znížiť vplyv na biodiverzitu, zohľadňujúc osobité vnútroštátne podmienky; domnieva sa, že by sa mala dôkladne preskúmať možnosť využitia cieľových koridorov;
54. zdôrazňuje kľúčovú úlohu integrovanej ochrany proti škodcom¹¹⁵ a udržateľných systémov vrátane agroekologických prístupov k znižovaniu závislosti od pesticídov a naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že integrovaná ochrana proti škodcom sa bude uplatňovať a jej vykonávanie sa bude systematicky hodnotiť;
55. zdôrazňuje, že v záujme zníženia potreby pesticídov a dosiahnutia ďalšieho zníženia používania chemických pesticídov a súvisiacich rizík poľnohospodári potrebujú väčší súbor alternatívnych, účinných, cenovo dostupných a environmentálne bezpečných riešení a metód na ochranu plodín; navrhuje, aby to zahŕňalo intenzívnejšie prijímanie techník kultúrnej, fyzickej a biologickej kontroly, nové nízkorizikové pesticídy a biopesticídy, účinnejšie aplikačné techniky uľahčené nástrojmi, ako je digitálne a precízne poľnohospodárstvo, epidemiologické modely, širšiu a zlepšenú škálu možností pre odolné odrody, ktoré si vyžadujú menej vstupov, a posilnené systémy odbornej prípravy a poradenstva v oblasti výskumu a inovácií, a to aj v agroekologických poľnohospodárskych postupoch;
56. vyzýva Komisiu, aby zlepšila regulačný rámec na urýchlenie prijímania nových a alternatívnych riešení v oblasti zdravia rastlín vrátane prípravkov na ochranu rastlín s nižším vplyvom na životné prostredie, ako sú látky s nízkym rizikom, riešenia biologickej kontroly a prírodné látky;
57. zdôrazňuje úlohu, ktorú zohrávajú užitočné druhy v poľnohospodárskom ekosystéme, najmä pri kontrole škodcov, ale aj pri opeľovaní, ochrane rastlín a pôdy; konštatuje, že správna voľba voľne rastúcich kvetinových zmesí môže pritiahnúť a udržať hmyzích predátorov a parazitoidy, na prospech výroby a zvýšenej miery služieb opeľovania;
58. domnieva sa, že by mali existovať primerané stimuly a kompenzácia za využívanie udržateľných postupov, ako sú integrovaná ochrana proti škodcom a agroekologické prístupy;
59. víta spoločné opatrenia Europolu a členských štátov zamerané na boj proti nezákonnému dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín, je však mimoriadne znepokojený jeho pokračovaním, čo ovplyvňuje aj životné prostredie a biodiverzitu v EÚ;
60. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že poľnohospodárska výroba a spotreba sa čoraz viac sústreďujú na obmedzenú škálu poľnohospodárskych plodín a – v ich rámci – odrôd a genotypov; zdôrazňuje, že ďalšie posilňovanie a zachovanie genetickej variability vo všetkých jej zložkách má zásadný význam pre podporu rozmanitosti a bohatstva poľnohospodárskych ekosystémov a pre

¹¹⁵ V súlade so všeobecnými zásadami stanovenými v prílohe III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71).

zachovanie miestnych genetických zdrojov, najmä ako databáza riešení, ktoré majú pomôcť pri riešení budúcich environmentálnych výziev a výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti;

61. poukazuje na význam zachovania kultivarov a starých odrôd, pretože môžu znášať aj horšie než optimálne podmienky; ďalej konštatuje, že nákladovo najefektívnejším spôsobom, ako tieto gény a znaky zachovať, je ich využívanie v praxi; víta, že Komisia s cieľom prispieť k ochrane a udržateľnému používaniu tradičných odrôd plodín zvažuje revíziu pravidiel ich uvádzania na trh. víta tiež jej zámer prijať opatrenia na uľahčenie registrácie odrôd osiva vrátane ekologického heterogénneho materiálu a zabezpečiť ľahší prístup tradičných odrôd prispôbených miestnym podmienkam na trh;
62. upozorňuje na skutočnosť, že vo viacročných plodinách, dochádza k strate rozmanitosti aj v dôsledku straty genetickej rozmanitosti v rámci samotných odrôd; vyjadruje poľutovanie nad tým, že systémy EÚ týkajúce sa vegetatívneho rozmnožovania sú navrhnuté tak, aby nepodporovali zachovanie biodiverzity v rámci odrôd; vyzýva Komisiu, aby podporovala regulačné zmeny právnych predpisov EÚ týkajúcich sa vegetatívneho rozmnožovania, nábádajúc k ochrane genetickej variability tradičných európskych odrôd *on farm*;
63. pripomína, že v Európskej únii sa chová množstvo pôvodných plemien zvierat, ktoré predstavujú prvky regionálnych biotopov a/alebo tradičného živobytia miestnych spoločenstiev a neoddeliteľné aspekty biodiverzity; vyzýva členské štáty, aby naďalej podporovali opatrenia zamerané na ochranu týchto plemien; vyjadruje znepokojenie nad tým, že v dôsledku chorôb ako africký mor ošipaných hrozí vyhynutie niektorých druhov, napríklad východobalkánskej ošipanej; vyzýva členské štáty, aby zaviedli včasné opatrenia a zdroje na zabránenie strate tejto biodiverzity;
64. vyzýva Komisiu, aby vypracovala ambiciózne, primerané a obnovené predpisy a plány na zabránenie prieniku invázných druhov na rôzne európske územia a do európskych morí, a to s komplexnými protokolmi, s cieľom zabrániť zavlečeniu rastlinných aj živočíšnych druhov, ktoré môžu mať významný negatívny vplyv nielen na biodiverzitu, ale aj na poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo, čo by viedlo k významným hospodárskym stratám, pričom tieto predpisy a plány by mali obsahovať návrh línií opatrení na riadenie invázných druhov a riadenie účinkov, ktoré môžu tieto druhy spôsobiť v rôznych ekosystémoch a odvetviach.
65. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že akýkoľvek cieľ týkajúci sa neproduktívnej poľnohospodárskej pôdy, neproduktívnych krajinných prvkov a chránených oblastí bude dostatočne flexibilný na to, aby sa vykonával podľa presných okolností a možností každého členského štátu a rešpektoval práva poľnohospodárov, rybárov, vlastníkov pôdy a lesov, pričom prísna ochrana sa zachová ako dobrovoľná možnosť pre vlastníkov pôdy a lesov;
66. zdôrazňuje, že opúšťanie poľnohospodárskych polí postihuje 10 až 50 % poľnohospodárskej pôdy EÚ, čo spôsobuje stratu tradičnej krajiny, zvyšuje riziko erózie pôdy a zhoršuje biotopy mnohých poľnohospodárskych druhov; pripomína zásadnú úlohu opatrení týkajúcich sa oblastí, ktoré čelia prirodzeným obmedzeniam, pri predchádzaní opúšťaniu pôdy a zachovávaní ľudskej činnosti v týchto oblastiach, ale aj pri prevencii lesných požiarov a pri ochrane osobitných ekosystémov a prírodných zdrojov, ako sú poľnohospodárske oblasti s vysokou prírodnou hodnotou.
67. zdôrazňuje, že zmeny vo využívaní pôdy, rozširovanie a zintenzívňovanie poľnohospodárstva a neudržateľný obchod s voľne žijúcimi druhmi a ich spotreba sú kľúčové hnacie sily straty biodiverzity a zvyšujú kontakt medzi voľne žijúcimi druhmi, hospodárskymi zvieratami, patogénmi a ľuďmi, čím sa vytvárajú podmienky pre nové infekčné choroby.
68. konštatuje, že výroba kožušín, ktorá zahŕňa izoláciu tisícov nedomestikovaných zvierat podobného genotypu vo vzájomnej tesnej blízkosti a v chronicky stresových podmienkach, môže výrazne ohroziť dobré životné podmienky zvierat a zvyšuje ich náchylnosť na infekčné choroby vrátane zoonóz, ako sa to stalo v prípade ochorenia COVID-19 u norkov;
69. zdôrazňuje potrebu rozvoja obchodných modelov odmeňovaním poľnohospodárov, záhradníkov, rybárov a iných vlastníkov a používateľov plôch za ekosystémové služby, ktoré poskytujú;

70. uznáva význam sledovania hospodárskych nástrojov, ktoré sú relevantné pre biodiverzitu, a financovania, ktoré vytvárajú, a zavedenia konzistentného a porovnateľného sledovania financií a podávania správ o nich vo všetkých členských štátoch;
71. berie na vedomie kľúčovú úlohu opel'ovačov v oblasti biodiverzity a poľnohospodárskej výroby; je znepokojený vysokým trendom úmrtnosti opel'ovačov vrátane včiel medonosných, zdokumentovaným v mnohých regiónoch EÚ; vyzýva zodpovedné orgány členských štátov, aby vo väčšej miere kontrolovali používanie látok, ktoré nie sú povolené alebo ktoré sú pre opel'ovače škodlivé;
72. požaduje holistický prístup pri prijímaní opatrení na podporu opel'ovačov a žiada, aby podpora v rámci SPP nevedla k oslabeniu alebo strate služieb opel'ovania; vyzýva členské štáty, aby do svojich návrhov strategických plánov zahrnuli opatrenia zamerané na rôzne skupiny opel'ovačov;
73. domnieva sa, že digitálne technológie vrátane precízneho poľnohospodárstva môžu európskym poľnohospodárom pomôcť poskytovať bezpečné a kvalitné potraviny a zároveň pomôcť zachovať biodiverzitu a znížiť vplyv poľnohospodárstva na životné prostredie; poukazuje na to, že je dôležité podporovať rozvoj digitálnych nástrojov, ktoré umožňujú plánovanie biodiverzity na úrovni poľnohospodárskych podnikov i mimo nich, a zlepšiť sieťovú prepojenosť vo vidieckych oblastiach;
74. zdôrazňuje, že na zabezpečenie toho, aby všetci mohli využívať príležitosti digitalizácie, je potrebné umožniť prístup k týmto nástrojom prostredníctvom SPP; ďalej konštatuje, že je potrebné inkluzívnym spôsobom uľahčiť vykonávanie digitálneho poľnohospodárstva, a to prostredníctvom odbornej prípravy a rozšírenia vo vidieckych oblastiach;
75. uznáva rozmanitosť európskeho poľnohospodárstva a vysoký potenciál biodiverzity jeho poľnohospodárskych systémov, ako sú pastierstvo a pastevné systémy, ktoré chránia lúky a živé ploty, agrolesníctvo a extenzívne obhospodarované poľnohospodárske plochy;
76. vyzýva Komisiu, aby podporovala výrobné metódy šetrné k životnému prostrediu, ako je integrovaná výroba, teda metóda, ktorá je bežne zavedená v mnohých členských štátoch a ktorou sa optimalizuje využívanie prírodných zdrojov, chráni pôda, voda a ovzdušie a podporuje biodiverzitu;
77. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali využívanie pastvín a pastevných biotopov vrátane zalesnených pasienkov a iných agrolesníckych systémov, a to v súčinnosti so zachovaním oblastí s trávnyim porastom, ktoré majú vysokú prírodnú hodnotu;
78. uznáva potenciál agroekologických systémov – najmä pri kombinovaní postupov diverzifikácie –, ktoré súbežne poskytujú viaceré ekosystémové služby a ochranu biodiverzity a podporujú výnosy plodín a príjmy poľnohospodárov¹¹⁶; ďalej uznáva, že je dôležité podporovať prijatie existujúcich prístupov prospešných pre obe strany;
79. zdôrazňuje, že niektoré obchodné dohody, o ktorých sa v súčasnosti rokuje alebo ktoré sa dokončujú, možno nie sú v súlade s cieľmi stratégie v oblasti biodiverzity; pripomína, že je potrebné zabezpečiť, aby obchodné dohody obsahovali kapitoly venované obchodu a udržateľnému rozvoju, ktoré budú podporovať biodiverzitu a zosúladiť s európskymi normami v oblasti udržateľnosti;
80. víta záväzok Komisie zabezpečiť úplné vykonávanie a presadzovanie ustanovení o biodiverzite v obchodných dohodách a lepšie posúdiť ich vplyv na biodiverzitu; vyzýva Komisiu, aby zaviedla potrebné mechanizmy na zabezpečenie toho, aby sa výrobky dovážané do EÚ riadili opatreniami, ktoré sa vzťahujú

¹¹⁶ Tamburini, G. a kol., Agricultural diversification promotes multiple ecosystem services without compromising yield (Poľnohospodárska diverzifikácia podporuje viaceré ekosystémové služby a neohrozuje výnosy), *Science Advances*, zv. 6, č. 45, 2020; Preskúmanie 98 metaanalýz založených na 160 pôvodných štúdiách, ktoré zahŕňali 41 946 porovnaní diverzifikovaných a zjednodušených postupov. V 63 % prípadov agroekológia posilnila biodiverzitu bez akýchkoľvek nákladov z hľadiska výnosov, a v mnohých prípadoch sa výnosy dokonca zvýšili. <https://advances.sciencemag.org/content/6/45/eaba1715>

Van der Ploeg, J. D. a kol., The economic potential of agroecology: Empirical evidence from Europe (Hospodársky potenciál agroekológie: Empirický dôkaz z Európy), *Journal of Rural Studies*, zv. 71, 2019, s. 46 – 61; <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.09.003>

na európskych poľnohospodároch, a doplnila tak úsilie poľnohospodárov EÚ vyrábať potraviny udržateľnejším spôsobom, čím by sa zvýšila účinnosť ochrany biodiverzity na celom svete;

81. vyzýva na zabezpečenie konzistentnosti obchodnej politiky Únie tým, že sa zabráni uľahčovaniu dovozu poľnohospodárskych výrobkov vyrobených v dôsledku odlesňovania, ktoré vážne poškodzuje globálnu biodiverzitu; vyzýva Komisiu, aby navrhla balík opatrení na zabezpečenie udržateľných poľnohospodárskych dodávateľských reťazcov s nulovou úrovňou odlesňovania pre výrobky uvádzané na trh EÚ;
82. poznamenáva, že pre poľnohospodársku výrobu a zachovanie zdravej pôdy sú nevyhnutné živiny; víta návrh Komisie na zníženie strát živín a zdôrazňuje, že nadmerné používanie hnojív je zdrojom znečistenia ovzdušia, pôdy a vody a vplyvov na klímu, s negatívnymi účinkami na biodiverzitu; zdôrazňuje, že lepšie hospodárenie so živinami prináša hospodárske aj environmentálne prínosy;
83. zdôrazňuje, že stratégia na zníženie strát živín by sa mala v prvom rade zamerať na to, aby sa poľnohospodárom umožnilo zvýšiť efektívnosť riadenia živín, a v tejto súvislosti zdôrazňuje význam inovatívnych technológií a riešení; naliehavo vyzýva členské štáty, aby vo svojich strategických plánoch predložili opatrenia na podporu účinného riadenia a obehovosti živín a aby výrazne podporovali vzdelávanie poľnohospodárskych poradcov a poľnohospodárov;
84. vyzýva na vytvorenie a podporu vzdelávacích programov, ktoré povedú k dobrému pochopeniu agronomickej ochrany aj ochrany prírody;
85. zdôrazňuje, že výskum, inovácie, výmena poznatkov, zvyšovanie informovanosti, vzdelávanie a poradenské služby budú kľúčom k zhromažďovaniu údajov a hľadaniu najlepších riešení na zachovanie biodiverzity;
86. zdôrazňuje zásadnú úlohu poradenských služieb pre poľnohospodárske podniky pri šírení inovácií a poznatkov o stratégiách na podporu biodiverzity, stimulovaní výmeny skúseností, najmä vzájomných výmen, a presadzovaní praktických demonštrácií, najmä prostredníctvom práce na miestnej úrovni s cieľom umožniť poľnohospodárom lepšie sa prispôbiť konkrétnym skutočnostiam v teréne vrátane drobných poľnohospodárov, mladých poľnohospodárov a žien pracujúcich v poľnohospodárstve a ľudí, ktorí žijú v znevýhodnených vidieckych oblastiach; vyzýva členské štáty, aby poľnohospodárom poskytovali komplexné poradenstvo o prijímaní výrobných systémov a postupov hospodárenia podporujúcich ochranu a obnovu biodiverzity na poľnohospodárskej pôde.
87. zdôrazňuje, že výskum a inovácie sú kľúčové hnacie sily pri urýchľovaní prechodu na udržateľné potravinové systémy, najmä tým, že poskytujú pokročilé poznatky umožňujúce poľnohospodárom vyrábať potraviny s menším počtom vstupov a zvyšovať poskytovanie ekosystémových služieb, a zároveň podporujú sociálny a hospodársky udržateľný rozvoj; domnieva sa, že na to, aby sa inovácie dostali na trh, je potrebné priaznivé regulačné prostredie a prijatie stimulov;
88. berie na vedomie obrovský prínos zdravej živej pôdy k celosvetovej biodiverzite a ekosystémovým službám a silné prepojenie medzi živou, zdravou, biologicky rozmanitou pôdou, spoločenstvami, produktivitou a ziskovosťou poľnohospodárskych podnikov, ich odolnosťou voči zmene klímy a potravinovou bezpečnosťou a bezpečnosťou biomasy, najmä pokiaľ ide o sucho a záplavy; poukazuje na to, že viac ako 60 % všetkej európskej pôdy je v nezdravom stave¹¹⁷ a že sú potrebné politické opatrenia na podporu podmienok pre život v pôde; berie na vedomie vplyv mikroplastov na biodiverzitu pôdy;
89. víta plán Komisie na vypracovanie novej stratégie pre pôdu zameranej na ochranu a udržateľné využívanie pôdy, začatie činnosti Strediska EÚ pre monitorovanie pôdy a misie EÚ pre zdravie pôdy a potraviny s názvom Starat' sa o pôdu znamená starať sa o život; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali ďalší výskum v oblasti služieb pôdneho ekosystému a upravili príslušné existujúce programy financovania s cieľom uľahčiť takéto výskumné projekty;

¹¹⁷ Predbežná správa rady misie pre zdravie pôdy a potraviny s názvom Starat' sa o pôdu znamená starať sa o život, Európska komisia, 2020;
<https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/4ebd2586-fc85-11ea-b44f-01aa75ed71a1/>

90. zdôrazňuje význam udržateľného využívania vodných zdrojov a hospodárenia s nimi pre ochranu a obnovu biodiverzity; nabáda Komisiu a členské štáty, aby posilnili svoju podporu účinných a efektívnych zavlažovacích systémov a udržateľného hospodárenia s vodou;
91. zdôrazňuje úspech smernice o vtákoch a smernice o biotopoch¹¹⁸ a konštatuje, že EÚ má najväčšiu sieť chránených území na svete a že účinné riadenie prírodných procesov má mimoriadny význam pre zachovanie biodiverzity;
92. zdôrazňuje významné rozdiely medzi členskými štátmi pri vykonávaní sústavy Natura 2000 a z toho vyplývajúce nerovnaké podmienky, pokiaľ ide o ochranu; zdôrazňuje, že v záujme lepšieho vykonávania smernice o vtákoch a smernice o biotopoch je potrebné zapojiť všetkých príslušných aktérov na úrovni EÚ, úrovni členských štátov, regionálnej a miestnej úrovni; pripomína výsledky kontroly vhodnosti smerníc; uznáva flexibilitu smerníc, pokiaľ ide o vykonávanie, ktorá by sa mala v plnej miere preskúmať s cieľom umožniť zohľadnenie osobitných vnútroštátnych podmienok a pomôcť znížiť a postupne vyriešiť konflikty medzi ochranou prírody a sociálno-ekonomickými činnosťami;
93. zdôrazňuje potrebu podporovať poľnohospodárske postupy, ako je agrolesníctvo a pastierstvo, vo vysokohodnotných oblastiach, ktoré poskytujú širokú škálu ekosystémových služieb; pripomína, že veľké šelmy, najmä vlky, môžu mať vplyv na životaschopnosť poľnohospodárstva, najmä v niektorých extenzívne obhospodarovaných poľnohospodárskych oblastiach bohatých na biodiverzitu; pripomína, že meniace sa podmienky viedli k nárastu populácie určitých chránených druhov veľkých šeliem a ich koristi; zdôrazňuje, že je potrebné riadiť určité oblasti biodiverzity, aby sa umožnil vyvážený rozvoj všetkých druhov; pripomína, že Komisia má za úlohu posúdiť pokrok pri dosahovaní stavu ochrany druhov podľa jednotlivých regiónov a v prípade potreby – ak sa dosiahne požadovaný stav ochrany – ho prispôbiť, s cieľom chrániť hospodárske zvieratá;
94. berie na vedomie návrh Komisie na rozšírenie chránených a prísne chránených oblastí a opakuje závery Rady zo 16. októbra 2020 o biodiverzite v tom zmysle, že prísnejšia úroveň ochrany môže umožniť určité ľudské činnosti v súlade s cieľmi ochrany chránenej oblasti; domnieva sa, že ľudské činnosti, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany alebo dokonca pozitívne prispievajú k biodiverzite, by v oblastiach pod prísnou ochranou mali byť prípustné;
95. dôrazne nabáda členské štáty, aby poľnohospodárov náležite odmeňovali a stimulovali ich poskytovaním finančnej kompenzácie, pokiaľ ide o oblasti, ktoré sú chránené a prísne chránené v rámci sústavy Natura 2000, ako aj tým, že pokryjú všetky zvýšené výrobné náklady, ktoré vzniknú v dôsledku ochranných opatrení;
96. pripomína, že 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR v roku 2024 a 10 % ročných výdavkov v rokoch 2026 a 2027 sa musí vyčleniť na ciele v oblasti biodiverzity.

¹¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7); Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	4.3.2021
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 35 -: 8 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Colm Markey, Alin Mituţa, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Anna Deparnay-Grunenberg, Petros Kokkalis

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

35	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop

8	-
ID	Ivan David
PPE	Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik
Verts/ALE	Anna Deparnay-Grünenberg, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

5	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

25.3.2021

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov (2020/2273(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Bettina Vollath

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie z 24. januára 2018, v ktorej sa uvádzajú rámcové zásady v oblasti ľudských práv a životného prostredia, a jeho správu z 15. júla 2020 s názvom Human rights depend on a healthy biosphere (Ľudské práva sú závislé od zdravej biosféry),
 - so zreteľom na Prísľub lídrov pre prírodu („Leaders’ Pledge for Nature“) s názvom United to Reverse Biodiversity Loss by 2030 for Sustainable Development (Spoločne zvráťme stratu biodiverzity do roku 2030 v záujme udržateľného rozvoja), ktorý prijali politickí lídri na samite OSN o biodiverzite 30. septembra 2020,
 - so zreteľom na štúdiu tematickej sekcie pre vonkajšie vzťahy z apríla 2020 s názvom Biodiversity as a Human Right and its Implications for the EU’s External Action (Biodiverzita ako ľudské právo a jej dôsledky pre vonkajšiu činnosť EÚ),
- A. keďže prevládajúce negatívne trendy v oblasti biodiverzity a ekosystémov oslabujú pokrok pri dosahovaní 80 % posudzovaných čiastkových cieľov v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja súvisiacich s chudobou, hladom, zdravím, vodou, mestami, klímou, oceánmi a pôdou;
- B. keďže pandémia ochorenia COVID-19 naďalej ovplyvňuje zdravie a živobytie ľudí na celom svete; keďže ničenie prirodzených biotopov, najmä tropických lesov, ktoré predstavujú mimoriadne zásobárne biodiverzity, zväčšuje kontaktné oblasti medzi ľuďmi a voľne žijúcimi druhmi a mohlo by byť významným faktorom budúceho vzniku a šírenia vírusových ochorení;
- C. keďže Dohovor OSN o biologickej diverzite slúži ako základ pre vymedzenie politík zameraných na ochranu biodiverzity z hľadiska ľudských práv a pre rozšírenie rozsahu medzinárodných záväzkov týkajúcich sa biodiverzity vo vzťahu k ľudským právam; keďže práca osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie pripravuje pôdu pre vytvorenie právneho rámca povinností v oblasti ľudských práv týkajúcich sa ochrany a udržateľného využívania biodiverzity;
- D. keďže EÚ a jej členské štáty musia plniť svoje medzinárodné záväzky v oblasti biodiverzity a ľudských práv v dobrej viere a so vzájomnou podporou, a to spolu so svojimi záväzkami podľa predpisov EÚ o

súdržnosti politík v oblasti vonkajšej činnosti, v súlade s povinnosťou podľa Charty základných práv EÚ začleniť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie kvality životného prostredia do politík Únie a v súlade so zásadou udržateľného rozvoja;

- E. keďže počet ochrancov ľudských práv týkajúcich sa životného prostredia a pôdy, ktorí boli zavraždení alebo vystavení násilným činom, únosom, hrozbám, obťažovaniu, zastrašovaniu a očierňujúcim kampaniam, sa v posledných rokoch na celom svete výrazne zvýšil; keďže často čelia veľkým ťažkostiam a nebezpečenstvu, niekedy v podmienkach, ktoré sa vyznačujú využívaním prírodných zdrojov v záujme zisku v spojení so zakorenenou korupciou a chudobou;
- F. keďže sa odhaduje, že aspoň štvrtinu celosvetovej rozlohy pôdy vlastní, obhospodaruje, využíva alebo obýva pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity, pričom táto pôda je pod rastúcim environmentálnym tlakom v dôsledku ľudskej činnosti; keďže Deklarácia OSN o právach pôvodného obyvateľstva uznáva kolektívne a individuálne práva pôvodného obyvateľstva;
- G. keďže znečistenie morí plastmi sa v posledných rokoch výrazne zvýšilo, čo má vplyv na biodiverzitu; keďže by sa preto malo vyvinúť úsilie o novú globálnu zmluvu v záujme boja proti znečisťovaniu morí plastmi;

Význam zdravých ekosystémov a biodiverzity pre ľudské práva

1. zdôrazňuje, že degradácia a ničenie ekosystémov a tlak, ktorý na ne vyvíja neudržateľné využívanie zdrojov a zmena klímy, vedie v nevídateľnej miere k vyhynutiu druhov a strate biodiverzity a ohrozuje ľudské práva súčasných a budúcich generácií, ako je právo na život, zdravie, potraviny, vodu, sanitáciu a bývanie, ako aj práva najzraniteľnejších ľudí vrátane žien, detí a osôb so zdravotným postihnutím, práva pôvodného obyvateľstva a práva vidieckych komunít a komunít závislých od prírodných zdrojov; rovnako zdôrazňuje, že degradácia ekosystémov a tlak, ktorý je na ne vyvíjaný, oslabujú celkové úsilie v oblasti udržateľného rozvoja a dosahovanie pokroku pri plnení väčšiny cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030, najmä cieľov odstránenia chudoby a hladu, zabezpečenia prístupu k vode a sanitácii, dosiahnutia potravinovej bezpečnosti, zabezpečenia zdravého života a zníženia sociálno-ekonomických nerovností v rámci jednotlivých krajín i medzi nimi;
2. pripomína, že poľnohospodárska produktivita a odolnosť závisia od biodiverzity, aby sa zaručila udržateľnosť potravinových systémov bez použitia chemických pesticídov; okrem toho zdôrazňuje význam udržateľného poľnohospodárstva a obhospodarovania lesov pre zachovanie biodiverzity, zdravie, odolnosť voči zmene klímy a dlhovekosť lesných ekosystémov a ochranu všetkých rastlín a zvierat, ktoré čelia osobitným hrozbám, napríklad opeľujúceho hmyzu;
3. zdôrazňuje potrebu zintenzívniť úsilie o zachovanie a obnovu biodiverzity, najmä prijatím účinných opatrení na súbežnú ochranu ľudských práv a ochranu a udržateľné využívanie prírodných zdrojov; v tejto súvislosti vyzýva na vypracovanie celostného politického prístupu EÚ založeného na ľudských právach a zameraného na predchádzanie strate a degradácii biodiverzity a na zosúladenie sektorových politík EÚ s týmito cieľmi; zdôrazňuje význam zachovania biodiverzity v zámorských krajinách a územiach a najvzdialenejších regiónoch EÚ a v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu zachovať fondy a programy EÚ zamerané na tento cieľ; takisto zdôrazňuje potrebu posilniť medzinárodné právo v oblasti životného prostredia a ľudských práv, environmentálne právne predpisy a procesné environmentálne a ľudské práva, a to najmä zlepšením prístupu k informáciám, účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti a účinným prostriedkom nápravy a podporou kľúčovej úlohy miestnych komunít, pôvodného obyvateľstva a obhajcov environmentálnych ľudských práv pri zachovávaní biodiverzity;
4. zdôrazňuje, že biodiverzita a ľudské práva sú vzájomne prepojené a vzájomne závislé, a pripomína povinnosti štátov v oblasti ľudských práv s cieľom chrániť biodiverzitu, od ktorej tieto práva závisia, a to aj zabezpečením účasti občanov na rozhodnutiach týkajúcich sa biodiverzity; víta pokrok smerom k uznaniu súvisu medzi ľudskými právami a zdravím biosféry na medzinárodnej a vnútroštátnej úrovni; vyzýva EÚ, aby presadzovala všeobecné uznanie práva na zdravé, udržateľné, čisté a bezpečné životné prostredie v rámci Rady pre ľudské práva a Valného zhromaždenia OSN; domnieva sa, že toto uznanie by malo slúžiť ako katalyzátor silnejších politík a právnych predpisov v oblasti životného prostredia;

5. podporuje úsilie osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie o vypracovanie usmernení týkajúcich sa povinností v oblasti ľudských práv súvisiacich so životným prostredím, ekosystémami a biodiverzitou; vyzýva členské štáty a inštitúcie EÚ, aby podporovali a presadzovali globálne uplatňovanie rámcových zásad v oblasti ľudských práv a životného prostredia z roku 2018, ktoré predložil osobitný spravodajca OSN pre ľudské práva a životné prostredie; takisto vyzýva EÚ, aby podporovala iniciatívu Programu OSN pre životné prostredie v oblasti environmentálnych práv;
6. zdôrazňuje, že pandémia ochorenia COVID-19 poukázala na dôležitosť zásady „jedno zdravie“ pri tvorbe politiky a že sú potrebné transformačné zmeny zahŕňajúce spoluprácu naprieč disciplínami a odvetviami; takisto zdôrazňuje riziko, že celosvetová recesia spôsobená pandemiou môže podnieť štáty na celom svete k odklonu svojho zamerania od ochrany životného prostredia v záujme stimulácie krátkodobej hospodárskej činnosti; zdôrazňuje, že opatrenia na rešpektovanie a ochranu biodiverzity sa musia začleniť do všetkých hospodárskych odvetví;

Budúci európsky rámec riadenia v oblasti biodiverzity a zodpovednosť podnikov

7. víta zámer Komisie vypracovať nový európsky rámec riadenia v oblasti biodiverzity a uplatňovať inkluzívny prístup so zapojením občianskej spoločnosti vo funkcii dohľadu nad dodržiavaním s cieľom monitorovať vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia; víta aj jej cieľ predložiť v roku 2021 novú iniciatívu týkajúcu sa udržateľnej správy a riadenia podnikov s cieľom riešiť otázku náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a životného prostredia vo všetkých hospodárskych hodnotových reťazcoch; v tejto súvislosti trvá na tom, že treba vypracovať právne predpisy EÚ týkajúce sa povinnej náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a životného prostredia pre spoločnosti z EÚ, spoločnosti so sídlom v EÚ alebo spoločnosti z tretích krajín pôsobiace na vnútornom trhu, ktorými sa uložia právne povinnosti identifikovať potenciálne alebo skutočne nepriaznivé porušovanie ľudských práv v rámci ich dodávateľských reťazcov, posudzovať ho, predchádzať mu, zastaviť, zmieriť, monitorovať, oznamovať, vykazovať, riešiť a naprávať ho a zavedú účinné mechanizmy monitorovania a presadzovania v súlade s hlavnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv; vyzýva Komisiu, aby naliehavo predložila návrh právneho rámca EÚ založeného na povinnej náležitej starostlivosti podnikov v oblasti ľudských práv a životného prostredia, ktorý by mal okrem iných cieľov zabezpečiť udržateľné dodávateľské reťazce bez odlesňovania; takisto vyzýva Komisiu, aby zvažila riešenie otázky dovozu tovaru, ktorého ťažba alebo výroba spôsobuje ničenie alebo degradáciu biodiverzity; zdôrazňuje potrebu bojovať proti beztretnému porušovaniu predpisov podnikmi a štátmi vytvorením nástrojov, ktoré umožnia úplné, účinné a trvalé vykonávanie právnych predpisov v oblasti ľudských práv a životného prostredia a ich presadzovanie;
8. zdôrazňuje, že odlesňovanie, zaberanie pôdy a iné neudržateľné činnosti v oblasti využívania a ťažby zdrojov vykonávané určitými súkromnými alebo verejnými subjektmi majú významný a mnohostranný vplyv na pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity; zdôrazňuje, že týmto skupinám často chýba uznanie ich spoločných majetkových práv k ich pôde, vodstvu alebo iným zdrojom, ktoré tradične vlastnili alebo inak zaberali či používali; zdôrazňuje, že upieranie majetkových práv neúmerne viac postihuje ženy; vyzýva všetky zainteresované strany a podniky, aby sa zapojili do podpory udržateľného obhospodarovania lesov a uznali práva pôvodného obyvateľstva, a to aj zabezpečením slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu a skutočnej účasti pôvodného a miestneho obyvateľstva v rozhodovacích procesoch týkajúcich sa riadenia a využívania zdrojov; naliehavo vyzýva podniky, aby vykonávali prísne posúdenia vplyvu všetkých činností, ktoré môžu mať vplyv na biodiverzitu spoločnej pôdy, vôd a iných prírodných zdrojov miestnych komunít a pôvodného obyvateľstva, v súlade s hlavnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, usmernením Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj o náležitej starostlivosti v záujme zodpovedného obchodného správania a rámcovou zásadou č. 12 osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva a životné prostredie; vyzýva EÚ, aby nepodporovala ani nefinancovala projekty, ktoré by mohli prispievať k nútenému vystáhovaniu pôvodného obyvateľstva z domovských oblastí; víta výzvu OSN z novembra 2020 na prijatie opatrení na budovanie inkluzívnej, udržateľnej a odolnej budúcnosti spolu s pôvodným obyvateľstvom;

Využívanie vonkajšej činnosti EÚ na podporu stratégie EÚ v oblasti biodiverzity

9. vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby začlenili ochranu biodiverzity a jej prepojenia s ľudskými právami do vonkajšej činnosti EÚ, a to aj prostredníctvom svojich dialógov o ľudských právach a obchodnej politiky, aby podporovali ambiciózne politiky týkajúce sa biodiverzity na medzinárodných fórach v súlade s Európskou zelenou dohodou a novou stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity a aby vykonávali opatrenia prostredníctvom akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2020 – 2024) s cieľom riešiť vplyv straty biodiverzity na uplatňovanie ľudských práv;
10. vyzýva Komisiu, aby riešila otázky spolupráce týkajúce sa ochrany biodiverzity, integrity ekosystémov a dodržiavania medzinárodných záväzkov v oblasti životného prostredia a ľudských práv spoločným a konzistentným spôsobom, najmä prostredníctvom medzinárodných komplexných a odvetvových dohôd EÚ a politických dialógov s partnerskými krajinami, a to aj dodržiavaním pravidiel spravodlivého obchodu vo vzťahu k životnému prostrediu, a aby čo najlepšie využívala posúdenia vplyvu na ľudské práva a udržateľný rozvoj a súvisiace odporúčania; vyzýva Komisiu, aby vykonala dôkladné štúdie na posúdenie vplyvu pred uzatvorením dohôd o obchode a spolupráci a pred realizáciou rozvojových projektov, a to s osobitným zameraním na zmeranie ich účinkov na práva a životy miestneho obyvateľstva; trvá na tom, že posúdenia vplyvu sa musia vykonávať za skutočnej a zmysluplnej účasti občianskej spoločnosti a miestnych komunít a že zistenia sa musia náležite zohľadniť; žiada Komisiu, aby vykonávanie projektov prehodnotila v prípade možných alebo skutočných nepriaznivých vplyvov na ľudské práva spojené so životným prostredím a biodiverzitou; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby takisto vypracovali usmernenia týkajúce sa práva na čisté, zdravé, bezpečné a udržateľné životné prostredie, zahrnuli biodiverzitu a jej prepojenia s ľudskými právami do svojich pravidelných správ o situácii v oblasti ľudských práv v krajinách mimo EÚ a vypracovali pre delegácie EÚ nástroje a školiace materiály o význame biodiverzity pre ich prácu v oblasti ľudských práv; vyzýva delegácie EÚ, aby spolupracovali s podnikmi a príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom zvýšiť informovanosť, podporiť projekty, uľahčiť účasť organizácií občianskej spoločnosti a vymieňať si informácie v tejto súvislosti;
11. zdôrazňuje, že obchodné dohody musia zachovávať biodiverzitu v tretích krajinách a pozitívne k nej prispievať, a to aj prostredníctvom širokých, ambiciózných a riadne presadzovaných kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji; v tejto súvislosti naliehavo žiada, aby hlavný úradník Komisie pre presadzovanie práva v oblasti obchodu vykonával dohľad nad dodržiavaním takýchto dohôd v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom; víta začlenenie medzinárodných noriem v oblasti životného prostredia a ľudských práv do rámca všeobecného systému preferencií (VSP); vyzýva Komisiu, aby zohľadnila prepojenia biodiverzity s ľudskými právami pri posudzovaní vykonávania medzinárodných dohôd v oblasti ľudských práv a životného prostredia v rámci VSP; vyzýva na začlenenie Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 169 o pôvodnom a kmeňovom obyvateľstve do tohto rámca a odporúča, aby členské štáty EÚ, ktoré tak ešte neurobili, dohovor ratifikovali; vyzýva na zapojenie príslušných zainteresovaných strán do dialógov o VSP a na zvýšenie transparentnosti týchto dialógov;
12. vyzýva Radu, aby poskytla Komisii mandát na vedenie rokovaní v mene EÚ o jej účasti v otvorenej medzivládnej pracovnej skupine pre nadnárodné korporácie a iné podniky v súvislosti s ľudskými právami s cieľom prijať záväznú a vynútiteľnú zmluvu OSN o podnikaní a ľudských právach; zdôrazňuje význam tohto procesu, najmä vo vzťahu k javu zaberania pôdy a jeho vplyvu na biodiverzitu a na práva pôvodného obyvateľstva a ľudské práva;
13. vzdáva hold obhajcom environmentálnych ľudských práv a práv k pôde, zástupcom miestnych komunít, právnikom a novinárom, ktorí sa zasadzujú za ochranu prírodných zdrojov, a dôrazne odsudzuje všetky násilné činy vrátane vražd a kriminalizáciu ich činností; uznáva prínos, skúsenosti a znalosti týchto skupín v boji proti strate biodiverzity a zhoršovaniu životného prostredia;
14. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby s dotknutými krajinami naďalej systematicky riešili prípady týkajúce sa obhajcov environmentálnych ľudských práv a práv k pôde, ktorí čelia hrozbe násillia; v tejto súvislosti vyzýva ESVČ, aby pokračovala v praxi odovzdávania zoznamu jednotlivých prípadov porušovania ľudských práv obhajcov ľudských práv v rámci dialógov o politike v oblasti ľudských práv a návštev inštitúcií pre ľudské práva v tretích krajinách;
15. víta predĺženie mechanizmu EÚ na ochranu obhajcov ľudských práv ProtectDefenders.eu v novembri 2019 o ďalšie tri roky; pripomína význam tohto mechanizmu vo vzťahu k rastúcim potrebám a

rozmanitosti problémov vrátane násilia a útokov, ktorým čelia obhajcovia ľudských práv, pôdy a životného prostredia; žiada, aby sa tento mechanizmus posilnil a neustále prehodnocoval v súlade s jeho potrebami;

16. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vymedzila osobitnú stratégiu ochrany a podpory miestnych komunít a obhajcov environmentálnych ľudských práv a práv k pôde, ktorá by sa mala koordinovať naprieč všetkými programami vonkajšej pomoci; vyzýva aj na posilnenie podpory organizácií občianskej spoločnosti, ktoré sa usilujú o ochranu životného prostredia a biodiverzity, a to najmä vytváraním partnerstiev a budovaním kapacít na ochranu práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít;
17. vyzýva zástupcov EÚ a členských štátov, ktorí sa zúčastnia Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite (COP 15) v októbri 2021 v Kunmingu v Číne, aby obhajovali biodiverzitu a zabezpečili, aby celosvetové opatrenia týkajúce sa biodiverzity a súvisiacich cieľov boli prepojené s dodržiavaním a ochranou práv na život, zdravie, potraviny, vodu a bývanie, ako aj ľudských práv žien, detí, osôb so zdravotným postihnutím a iných zraniteľných skupín zasiahnutých stratou biodiverzity; opakuje svoju výzvu, aby EÚ počas rokovaní presadzovala rovnako vysokú úroveň ambícií s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni vrátane právne záväzných medzinárodných cieľov v oblasti globálnej obnovy a ochrany na úrovni aspoň 30 % do roku 2030 tak, aby odrážali domáce ambície EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pred konferenciou COP 15, počas nej a po nej konzultovali a spolupracovali s príslušnými skupinami občianskej spoločnosti a ďalšími zainteresovanými stranami; dôrazne podporuje začlenenie ľudských práv do globálneho rámca COP 15 pre biodiverzitu po roku 2020 a vyzýva na stanovenie cieľov ochrany prírody na celosvetovej a národnej úrovni na základe práva na čisté, zdravé, bezpečné a udržateľné životné prostredie;
18. víta záväzok hláv štátov a predsedov vlád EÚ v rámci Prísľubu lídrov pre prírodu skončiť s trestnými činmi proti životnému prostrediu a na tento účel zabezpečiť účinné a odrádzajúce právne rámce; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby znásobili svoje úsilie o plnenie záväzkov týkajúcich sa trestných činov proti životnému prostrediu a presadzovali medzinárodný prístup k trestnému právu v oblasti životného prostredia; vyzýva na vytvorenie právnych rámcov s cieľom zabezpečiť prístup k účinným prostriedkom nápravy v prípade straty a degradácie biodiverzity; vyzýva EÚ a členské štáty, aby presadzovali nové iniciatívy s cieľom uznať ekocídu za trestný čin podľa Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu, čo zabezpečí, že jej páchatelia budú bráni na zodpovednosť; odporúča, aby sa rámec závažného porušovania ľudských práv, na ktorý sa vzťahuje globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv, rozšíril o trestné činy proti životnému prostrediu; vyzýva Komisiu, aby sa zaoberala vonkajším rozmerom smernice o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva a smernice o environmentálnej zodpovednosti.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	17.3.2021
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 55 -: 5 0: 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Markéta Gregorová, Marisa Matias, Nicolae Ștefănuță
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Stelios Kypouropoulos, Leopoldo López Gil, Samira Rafaela

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

55	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Stelios Kympouropoulos, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Samira Rafaela, Nicolae Ștefănuță, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Giorgos Georgiou, Marisa Matias, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz, Salima Yenbou

5	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Lars Patrick Berg, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

10	0
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Thierry Mariani, Jérôme Rivière
PPE	David Lega, Miriam Lexmann

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

25.3.2021

STANOVISKO VÝBORU PRE RYBÁRSTVO

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov (2020/2273(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Gabriel Mato

NÁVRHY

Výbor pre rybárstvo vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na Dohovor o biologickej diverzite (CBD), a najmä na 11. cieľ v oblasti biodiverzity z Aiči,
- A. keďže odvetvia rybolovu, akvakultúry a spracovateľského priemyslu EÚ sa riadia jednou z najprísnejších noriem environmentálnej a sociálnej udržateľnosti v celom hodnotovom reťazci vrátane pracovných práv a zdravia a dobrých životných podmienok zvierat a poskytujú veľmi kvalitné produkty z morských plodov; keďže tieto odvetvia zohrávajú zásadnú úlohu pri zaisťovaní potravinovej bezpečnosti a kvality výživy pre čoraz vyšší počet obyvateľov; keďže je preto mimoriadne dôležité vytvoriť model rybolovu, ktorý zohľadní rovnováhu medzi tromi základnými rozmermi udržateľnosti (environmentálnym, sociálnym a hospodárskym), a zaručiť dostupnosť dodávok potravín v súlade s príslušnými medzinárodnými záväzkami, ako sú ciele udržateľného rozvoja OSN; keďže v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity by sa mal náležite zohľadniť príspevok odvetvia rybolovu, akvakultúry a spracovateľského priemyslu k plneniu viacerých cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja;
- B. keďže mnohé moria, ktoré susedia s členskými štátmi, hraničia tiež s tretími krajinami, na ktoré sa nevzťahuje právo Spoločenstva a/alebo v ktorých neexistuje osobitná politika riadenia zásob rýb alebo kvót;
- C. keďže rybári a chovatelia rýb v EÚ sa musia zúčastňovať na rozvoji udržateľných politík a prispievať k nemu a naďalej poskytovať nielen zdravé potraviny s vysokou výživovou hodnotou, ale aj základnú sociálnu a hospodársku pomoc mnohým pobrežným, vnútrozemským a pobrežným komunitám, a zároveň dodržiavať právne predpisy Únie v oblasti životného prostredia;
- D. keďže rybolov je v niektorých komunitách dlhodobou rodinnou tradíciou, ktorá sa však môže prerušiť alebo úplne zaniknúť, ak sa nevytvorí správna rovnováha medzi požiadavkami a pravidlami na jednej strane a získavaním potravín prostredníctvom drobného rybolovu na druhej strane;
- E. keďže rybári nielen objavujú morské zdroje, ale sú tiež každodenne prítomní v pobrežných a vnútrozemských oblastiach aj na širom mori, pričom sú v mnohých prípadoch prví, kto zistí, že došlo k ekologickej havárii alebo zhoršeniu stavu životného prostredia a upozorní na to orgány; keďže rybári sa zúčastňujú na činnostiach na predchádzanie zhoršovaniu životného prostredia a prispievajú k nim a podnikajú kroky na ochranu morského prostredia, a preto by sa mali považovať za ochrancov mora;

- F. keďže z dôvodu degradácie biotopov a narušenia migračných koridorov napríklad úpravou toku riek a výstavbou priehrad, nadmerného využívania na ikry a mäso, ako aj vplyvom znečistenia sú jeseterovité ryby na pokraji vyhynutia; keďže dramatický pokles počtu neresiacich sa jedincov spojený s poklesom populácie vedie k zlyhaniu prirodzenej reprodukcie a zníženiu šance, že zostávajúce samce a samice sa stretnú a budú neresiť;
- G. keďže najvzdialenejšie regióny predstavujú 70 % európskej biodiverzity;
- H. keďže z údajov výskumných ústavov vyplýva, že populácie jeseterovitých druhov sú fragmentované, niektoré generácie úplne chýbajú a prirodzená reprodukcia jeseterovitých druhov je nedostatočná, počet dospelých jedincov migrujúcich do Dunaja na reprodukciu je extrémne nízky a jeseterovité druhy sú na pokraji vyhynutia;
- I. keďže stratégia EÚ v oblasti biodiverzity by mala zohľadňovať výrazné zlepšenia stavu populácií rýb v niektorých morských oblastiach EÚ, ktoré by mali slúžiť ako vzor; keďže vďaka zavedeniu opatrení na lepšie riadenie sa biomasa populácií v severovýchodnom Atlantiku len za desať rokov zvýšila o 50 % a nadmerný rybolov v EÚ neustále klesá, pričom však treba mať na pamäti, že ho treba úplne odstrániť; keďže v tejto morskej oblasti je takmer 100 % vykládok z populácií regulovaných EÚ, pre ktoré sú k dispozícii príslušné vedecké posúdenia, z populácií lovených na úrovni maximálneho udržateľného výnosu (MSY); keďže v Stredozemnom a Čiernom mori je však väčšina populácií rýb naďalej nadmerne využívaná;
- J. keďže napriek zlepšeniam udržateľnosti overených pri využívaní morských zdrojov v niektorých morských oblastiach stále existujú oblasti, v ktorých je situácia znepokojujúca, najmä v Stredozemnom mori; keďže toto more má spomedzi európskych morí najvyšší percentuálny podiel chránených morských oblastí, ale zároveň vyvoláva najväčšie obavy z hľadiska celkového stavu jeho zdrojov, biotopov a biodiverzity;
- K. keďže Európska únia si v spoločnej rybárskej politike (SRP) zrevidovanej v roku 2013 a v rámcovej smernici o morskej stratégii stanovila ambiciózne ciele; keďže okrem pokroku pri dosiahnutí maximálneho udržateľného výnosu v niektorých európskych povodiach sú naďalej potrebné opatrenia na splnenie celkových cieľov dobrého environmentálneho stavu vôd;
- L. keďže morská biodiverzita je vážne ohrozená, ako sa zdôrazňuje v globálnej hodnotiacej správe Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) o biodiverzite a ekosystémových službách z roku 2019, piatom vydaní Perspektív celosvetovej biodiverzity a osobitnej správe Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme;
- M. keďže vedecké štúdie upozorňujú na značný dlhodobý negatívny vplyv, ktorý môže mať používanie určitých rybolovných techník na biodiverzitu oceánov a morské prostredie;
- N. keďže Európska zelená dohoda a dokumenty týkajúce sa politiky ochrany prírody poskytujú nové príležitosti a opatrenia na lepšie začlenenie environmentálnych aspektov do odvetvových politík, obnovu druhov a biotopov a podporu investícií šetrnejších k životnému prostrediu;
- O. keďže správa Európskej environmentálnej agentúry s názvom „Marine messages II“ uverejnená v máji 2019 upozorňuje na súčasný stav degradácie európskeho morského prostredia a potrebu urýchlene obnoviť naše morské ekosystémy prostredníctvom zamerania na vplyv ľudskej činnosti na morské prostredie;
- P. keďže svetelné znečistenie mení prirodzené úrovne nočného osvetlenia pre ľudí, zvieratá aj rastliny, čo negatívne ovplyvňuje biodiverzitu v moriach aj v hlbokých moriach, jazerách, vnútrozemských vodných cestách a pobrežných oblastiach;
- Q. keďže Európsky dvor audítorov v osobitnej správe 26/2020 s názvom Morské prostredie: ochrana EÚ je rozsiahla, ale nejde do hĺbky uvádza, že hoci existuje rámec na ochranu morského prostredia, opatrenia

EÚ nevedli k dostatočnej ochrane ekosystémov a biotopov a že súčasné chránené morské oblasti poskytujú len obmedzenú ochranu;

- R. keďže na 15. konferencii zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biologickej diverzite v roku 2021 by sa mal stanoviť cieľ zaistiť, aby do roku 2030 bolo chránených aspoň 30 % všetkých morských biotopov;

Chránené oblasti a ciele

1. víta zahrnutie rybolovu do oznámenia Komisie z 20. mája 2020 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátanie prírody do našich životov (COM(2020)0380); zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa rybárstvo, akvakultúra a otázky súvisiace s morským prostredím stali neoddeliteľnou súčasťou globálneho rámca pre biodiverzitu v Únii;
2. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť koordináciu a vzájomnú podporu medzi všetkými iniciatívami Európskej zelenej dohody a medzi cieľmi EÚ a členských štátov v oblasti potravinovej bezpečnosti, zmeny klímy, morských prírodných zdrojov a udržateľného riadenia rybárstva;
3. pripomína, že podľa Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)¹ je čoraz jasnejšie, že dobre riadený rybolov priniesol nárast priemernej biomasy populácie, pričom mnohé populácie dosiahli alebo si zachovali biologicky udržateľnú úroveň, zatiaľ čo rybolov s menej rozvinutými systémami riadenia je v zlom stave;
4. zdôrazňuje, že účinne uplatňované chránené morské oblasti sú nástrojom riadenia na zvýšenie biodiverzity v morskom prostredí a na obnovu a ochranu biotopov a druhov v nich a ich okolí;
5. zdôrazňuje, že ak sú chránené morské oblasti účinne uplatňované a riadené, môžu plniť kľúčové ekologické funkcie, pokiaľ ide o reprodukciu morských druhov a biotopy (poskytovanie neresísk a odchovni), a zvýšiť svoju odolnosť, a to aj voči zmene klímy, a zabezpečiť veľký sociálno-ekonomický prínos pre pobrežné spoločnosti a odvetvie cestovného ruchu;
6. zdôrazňuje, že treba zaručiť podmienky ekosystému, ktoré si vyžaduje každá rybolovná oblasť, aby bolo možné zachovať alebo dokonca postupne zvyšovať rybolovné zdroje;
7. víta vytvorenie stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, v ktorej sú stanovené ambiciózne ciele; súhlasí s názorom, že na zachovanie a obnovu biodiverzity sú potrebné naliehavé opatrenia;
8. zdôrazňuje, že potreba zachovať a obnoviť biodiverzitu sa rovnako týka pevniny, mora aj oceánov; žiada preto, aby sa v rámci stratégie zdôraznilo prepojenie medzi pevninou a morom, keďže to, čo sa deje na pevnine, má vplyv na to, čo sa deje na mori, najmä pokiaľ ide o zdravie morských populácií a ekosystémov;
9. vyslovuje poľutovanie nad tým, že v oznámení Komisie o stratégii sa nevenuje väčšia pozornosť rybolovu a akvakultúre; žiada, aby rybolov a akvakultúra mali v opatreniach, ktoré budú nasledovať po tomto oznámení, svoje právoplatné miesto;
10. požaduje, aby sa v stratégii v oblasti biodiverzity venovala osobitná pozornosť najvzdialenejším regiónom a ich osobitostiam, keďže tieto regióny predstavujú 70 % európskej biodiverzity;
11. víta cieľ obnoviť do roku 2030 prirodzený tok aspoň na 25 000 km vodných tokov, aby sa napríklad uľahčil pohyb migrujúcich rýb alebo zlepšil tok vody a sedimentu, a prispelo sa tak k zlepšeniu kvality pobrežných vodných útvarov;
12. zdôrazňuje, že vytváranie chránených morských oblastí nemusí byť nezlučiteľné s udržateľným vykonávaním činností vrátane ťažobných činností, pokiaľ tieto činnosti neohrozujú hodnoty týchto

¹ FAO, *The State of World Fisheries and Aquaculture 2020 – Sustainability in action*, (Stav svetového rybolovu a akvakultúry 2020 – udržateľnosť v akcii) Rím, 2020.

chránených oblastí a za predpokladu, že sú zriadené na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov a odporúčaní a že sú vhodne riadené a kontrolované;

13. zdôrazňuje, že vytváranie prísne chránených oblastí alebo uzatvorenie rybolovných oblastí by mohlo mať okamžitý negatívny vplyv na sociálny blahobyt a hospodársku prosperitu pobrežných komunít, čo by sťažilo prijatie týchto nástrojov riadenia, a že to zase môže priamo ovplyvniť ciele udržateľného rozvoja, ako je cieľ č. 1 (žiadna chudoba) a cieľ č. 2 (úplné odstránenie hladu); zdôrazňuje preto, že nevyhnutným predpokladom pre vytváranie chránených morských oblastí je uskutočnenie úplného posúdenia vplyvu a že treba plánovať kompenzačné riešenia pre dotknuté pobrežné obyvateľstvo;
14. vyzdvihuje, že vytvorenie chránených morských oblastí môže prispieť k dosiahnutiu cieľa udržateľného rozvoja č. 14;
15. zdôrazňuje, že všetky ciele ochrany by sa mali zakladať na najlepších dostupných vedeckých poznatkoch a odporúčaníach, pretože najdôležitejšie je zabezpečiť, aby vytvorené ochranné zóny pokrývali oblasti s vysokou ekologickou hodnotou, ktoré sa musia chrániť;
16. zdôrazňuje, že je rovnako dôležité zriadiť chránené morské oblasti pokrývajúce reprezentatívne oblasti s reprezentatívnou ekologickou hodnotou, ktoré budú napojené na iné chránené morské oblasti, ako aj na spravodlivo a účinne riadené širšie morské oblasti;
17. zdôrazňuje, že hoci je hlavným cieľom chránených morských oblastí chrániť a obnoviť morskú biologickú diverzitu, majú vplyv aj na rybolov; zdôrazňuje, že z nedávnych štúdií vyplýva², že chránené morské oblasti obvykle spôsobujú zvýšenie úlovkov v oblastiach s nadmerným rybolovom a zníženie úlovkov v oblastiach s dobre riadeným rybolovom a v oblastiach, ktoré sú v porovnaní s MSY nedostatočne využívané;
18. považuje za zásadne dôležité, aby sa všetky chránené morské oblasti vytvárali a spravovali na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov, v spojení s riadnym konkrétnym posúdením vplyvu a v úzkej koordinácii s miestnymi orgánmi, komunitami a zainteresovanými stranami;
19. domnieva sa, že je nevyhnutné posilniť a účinne uplatňovať existujúce chránené morské oblasti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prioritne vypracovali osobitné plány riadenia týchto oblastí, v ktorých sa vymedzia jasné ciele ochrany a účinné opatrenia na monitorovanie, dohľad a kontrolu; predovšetkým naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlili vypracúvanie a predkladanie spoločných odporúčaní pre riadenie rybolovu vo svojich chránených morských oblastiach podľa článku 11 spoločnej rybárskej politiky;
20. zdôrazňuje, že plány riadenia by mali byť založené na najlepších vedeckých poznatkoch a odporúčaníach a na integrovanom prístupe a mali by sa vypracovať prostredníctvom mechanizmov, ktoré zabezpečia aktívnu účasť dotknutých strán v pobrežných komunitách, ako je odvetvie rybného hospodárstva, vedecká obec a sociálne a environmentálne organizácie, aby sa mohli aktívne zapájať do spoločného riadenia týchto oblastí; zdôrazňuje, že len takáto riadna správa chránených morských oblastí môže rozhodujúcim spôsobom prispieť k dosiahnutiu ich cieľov;
21. požaduje, aby sa uvedené podmienky vzťahovali aj na všetky nové chránené morské oblasti;
22. upozorňuje, že je potrebné, aby všetky nové chránené morské oblasti vytvorené v rámci tejto stratégie boli zahrnuté do rámca Natura 2000 a prípadne doplnené ďalšími označeniami zo strany členských štátov;
23. s obavami konštatuje, že niektoré umelo vytvorené mokrade sú pod neustálym tlakom vyplývajúcim z nevhodného riadenia niektorých chránených druhov vtákov a cicavcov, ako je kormorán veľký, volavka alebo vydra, ktoré vážne poškodzujú akvakultúrne farmy, v dôsledku čoho prevádzkovatelia týchto zariadení zvažujú, že ukončia svoju činnosť, čo spôsobuje ďalšie poškodenie celkovej biodiverzity;

² Cabral, R. B., a kol., „A global network of marine protected areas for food“, *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, zv. 117, č. 45, november 2020.

24. zdôrazňuje, že je dôležité zahrnúť do stratégie EÚ v oblasti biodiverzity „ďalšie účinné opatrenia zamerané na ochranu oblastí“ definované v rozhodnutí DBD 14/8³ ako geograficky vymedzená oblasť, ktorá nie je chránená oblasť a ktorá sa riadi a spravuje tak, aby sa dosiahli pozitívne a trvalé dlhodobé výsledky na zachovanie biodiverzity in situ, s pridruženými funkciami a službami ekosystému a prípadne s kultúrnymi, duchovnými, sociálno-ekonomickými a inými miestne relevantnými hodnotami; vyzýva Komisiu, aby spolu s členskými štátmi transponovala zavedené kritériá DBD pre tieto „ďalšie účinné opatrenia zamerané na ochranu oblastí“ a zabezpečila ich účinnosť;
25. uznáva, že chov rýb a akvakultúra morských plodov vytvárajú v rámci odvetvia chovu hospodárskych zvierat najnižšiu uhlíkovú stopu; nabáda Komisiu, aby využila stratégiu v oblasti biodiverzity na uznanie, podporu a propagáciu postupov riadenia šetrných k životnému prostrediu, ktoré vypracovali poľnohospodári;

Prísne chránené oblasti a zóny bez výlovu

26. zdôrazňuje, že ochrana odchovní a neresísk má zásadný význam pre obnovu a reprodukciu mnohých druhov dôležitých pre biodiverzitu, ako sú morské veľrybotvaré cicavce; zdôrazňuje, že je dôležité zakázať v zónach bez výlovu tie rybolovné techniky a iné ťažobné činnosti, ktoré môžu mať škodlivý vplyv na biodiverzitu oceánov a morské prostredie;
27. zdôrazňuje, že prísna ochrana morských oblastí nemusí vždy znamenať, že ťažobné činnosti vrátane rybolovu sa musia úplne ukončiť, avšak musia byť kontrolované a obmedzené, aby sa zaručilo rešpektovanie hodnôt ochrany;
28. poukazuje na to, že prísne chránené oblasti a zóny bez výlovu môžu pobrežným oblastiam priniesť veľké výhody iného charakteru a môžu slúžiť ako dôležité miesta pre vzdelávanie, poznatky o oceánoch a výskum morskej biodiverzity, ako aj pre environmentálne povedomie miestnych komunít a návštevníkov; zdôrazňuje, že využívanie týchto oblastí a zón, ktoré neodčerpáva prírodné zdroje, môže zohrávať významnú úlohu pri dohľade nad nimi a ich monitorovaní, a to zapojením návštevníkov do vedeckých projektov a programov;
29. zdôrazňuje mimoriadnu naliehavosť zriadenia „oblastí na obnovu populácií rýb“ (alebo zón bez výlovu) v Čiernom mori, aby sa umožnila obnovu voľne žijúcich populácií jeseterovitých rýb, keďže takéto oblasti sa osvedčili ako prospešné pre ochranu biodiverzity a riadenie rybárstva;
30. zdôrazňuje, že hlboké more je domovom najväčšej rozmanitosti druhov a ekosystémov na Zemi, poskytuje kritické environmentálne tovary a služby vrátane dlhodobej sekvestrácie uhlíka a vyznačuje sa environmentálnymi podmienkami, pre ktoré je veľmi citlivé na narušenie človekom; poukazuje na to, že vedci varovali, že hĺbková ťažba na morskom dne spôsobí stratu biodiverzity, a to tak zničením života na morskom dne v mieste ťažby, s malými vyhliadkami na jeho obnovu, ako aj vytváraním mraku znečistenia, svetla, toxínov a hluku, ktoré by mohli mať vplyv na bentický aj mezopelagický morský život ďaleko od skutočných ťažobných lokalít, a že v programe udržateľného rozvoja OSN do roku 2030 sa vyzýva na ochranu oceánov, budovanie odolnosti, obnovu poškodených ekosystémov a na udržateľnú potrebu a produkciu zdrojov;

Územné plánovanie

31. zdôrazňuje význam riadneho a inkluzívneho územného plánovania, ktoré dostatočne zohľadňuje environmentálne, sociálne a hospodársky udržateľný rozvoj rybolovu a akvakultúry, ako aj stav a citlivosť biotopov, pričom poukazuje na potrebu vytvorenia transparentného a participatívneho mechanizmu podľa smernice o námornom priestorovom plánovaní, ktorý by zabezpečil rovnomerné pridelenie priestoru všetkým zainteresovaným stranám vrátane existujúcich a nových rybolovných oblastí a akvakultúrnych fariem;
32. berie na vedomie ťažkosti spojené so vzájomným zosúladením rôznych spôsobov využívania mora a s riešením konfliktov medzi niektorými spôsobmi využívania priestoru vrátane rekreačných a

³ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-08-en.pdf>.

voľnočasových aktivít; zdôrazňuje, že technológie sa neustále vyvíjajú a v dôsledku toho sa vyvíjajú aj všetky činnosti, čo znamená, že územné plánovanie treba považovať za proces vo vývoji;

33. pripomína, že pri priestorovom plánovaní treba zohľadniť všetky ostatné činnosti modrého hospodárstva, najmä rekreačné a voľnočasové aktivity; zdôrazňuje, že treba zabrániť tomu, aby sa v chránených morských oblastiach plošne zakázali celé odvetvia; v prípade rybolovu vyzýva Komisiu, aby rozlišovala medzi rôznymi druhmi rybárskeho výstroja a zohľadňovala rybolovné úsilie a konkrétne vplyvy s cieľom určiť, ktorá činnosť by mala alebo nemala byť obmedzená; zdôrazňuje, že niektoré rybolovné činnosti, ako je maloobjemový alebo rekreačný rybolov, môžu byť veľmi selektívne a dokonca neťažobné;
34. nalieha na Komisiu a členské štáty, aby vzhľadom na očakávané rozšírenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori podporili vedecký výskum vplyvu energetických riešení, ako je energia oceánov, veterné elektrárne na mori alebo solárne panelové farmy, a to tak na úrovni životného prostredia – najmä pokiaľ ide o ich vplyv na biodiverzitu, ako aj na sociálno-ekonomickú úroveň;

Akčný plán na zachovanie rybolovných zdrojov a ochranu morských ekosystémov

35. zdôrazňuje, že SRP poskytuje spoľahlivý regulačný rámec so sofistikovanými nástrojmi, v ktorom sú stanovené dátumy uverejnenia konkrétnych správ, pričom Komisia má do 31. decembra 2022 podať Parlamentu a Rade správu o fungovaní SRP;
36. pripomína, že podľa nového nariadenia o technických opatreniach⁴ musí Komisia predložiť správu Parlamentu a Rade do 31. decembra 2020 a v prípadoch, keď existujú dôkazy o tom, že ciele a zámery neboli splnené, môže navrhnúť opatrenia;
37. naliehavo žiada členské štáty, aby prijali opatrenia na posilnenie ochrany jesetera *ex situ* v osobitných zariadeniach, obnovili podporné programy zarybnenia s pôvodnými juvenilnými jesetermi a začali štúdie, v ktorých sa posúdi percentuálny podiel dospelých rýb, ktoré sa vracajú na účely neresenia;
38. vyzýva preto Komisiu, aby navrhla akčný plán na ochranu rybolovných zdrojov a morských ekosystémov s cieľom zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu biodiverzity v súlade s povinnosťami SRP, a aby v prípade potreby zvažila dodatočné a doplňujúce opatrenia k rámcu SRP; vyzýva Komisiu, aby v súvislosti so svojím akčným plánom a v rámci vykonávania ekosystémového riadenia rybárstva určila postupy, ktoré majú významný nepriaznivý vplyv na biodiverzitu oceánov a morské prostredie, a aby v prípade potreby zaviedla vhodné zmierňujúce opatrenia;
39. pripomína význam riadneho a dôsledného vykonávania nariadenia o kontrole⁵, ktorého revízia sa má čoskoro prijať, a ktorá podporí ochranu morskej biodiverzity v európskych moriach;
40. zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať vo vykonávaní politiky nulovej tolerancie voči nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (NNN) a podporovať udržateľný rybolov prostredníctvom boja proti nadmernému rybolovu a vedľajším úlovkom ohrozených druhov, ako aj iných druhov;
41. požaduje, aby boli tretie krajiny, najmä susedné krajiny, povinné rovnako monitorovať rybolovné zdroje vo svojich vodách s cieľom zabezpečiť dobrý stav ekosystému v morských biotopoch, na ktoré sa nevzťahujú hranice umelo vytvorené človekom;

Spravodlivé zaobchádzanie s odvetvím rybárstva

42. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie s odvetviami rybolovu a akvakultúry v porovnaní s ostatnými sektormi; víta skutočnosť, že v navrhovanej stratégii sa uvádza, že „pokrok v dosahovaní tohto cieľa sa bude neustále prehodnocovať a podľa potreby prispôsobovať, aby sa zmiernili nežiaduce vplyvy na biodiverzitu, bezpečnosť potravín a konkurencieschopnosť poľnohospodárov“;

⁴ Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 105.

⁵ Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1.

zdôrazňuje, že toto ustanovenie by sa malo rovnako vzťahovať na rybárov a výrobcov v odvetvi akvakultúry a odkazovať na nich;

43. domnieva sa, že odvetviu rybného hospodárstva treba priznať dôležitosť, ktorú si právom zasluhuje, aby sa vo všetkých prípadoch zaručila sociálno-ekonomická udržateľnosť pre všetkých ľudí postihnutých transformačnými procesmi morského prostredia, ktoré sú potrebné na zaručenie indexov biodiverzity, ktoré rôzne ekosystémy potrebujú na to, aby si zachovali dobrý stav a mohli naďalej poskytovať environmentálne služby vyplývajúce z prírodných procesov, a v prípade potreby vrátane podpory nových alternatív, ktoré modré hospodárstvo ponúkne rybárskym komunitám, a súvisiace vzdelávacie procesy, ktoré si môžu vyžadovať;

Ekosystémový prístup k spoločnej rybárskej politike

44. vyzýva Komisiu, aby vytvorila skutočný ekosystémový prístup ku všetkým faktorom spôsobujúcim stratu morskej biodiverzity, ktorý zohľadní nielen tlak rybolovu na populácie rýb, biodiverzitu a morské ekosystémy, ale aj ďalšie faktory, ako je znečistenie a zmena klímy, lodná doprava, pobrežné a príbrežné využívanie, bagrovanie a ťažba z morského dna; pripomína, že rybolov nie je jedinou činnosťou, ktorá bráni dosiahnutiu dobrého ekologického stavu morských ekosystémov;
45. poukazuje na to, že treba prostredníctvom riadneho posúdenia vplyvu vyhodnotiť príčiny straty morskej biodiverzity, medzi ktoré patrí znečistenie z priemyselných činností, lodnej dopravy, znečistenia plastmi, znečistenie zo zariadení veternej energie na mori a z ťažby z morského dna;

Rybársky výstroj

46. odporúča, aby sa v stratégii nevyčleňovali konkrétne výstroje alebo techniky; uznáva, že FAO označila vlečné siete na lov pri dne za typ výstroja, ktorý najviac prispieva k ročnej úrovni odhodných úlovkov, a že môže mať veľmi škodlivý vplyv na morské dno v závislosti od typu rybolovu a osobitostí rybolovných oblastí; zdôrazňuje však, že tento vplyv možno zmierniť vykonávaním viacerých zmierňujúcich opatrení, aby sa znížil tlak na morské dno a minimalizovala postihnutá oblasť; pripomína, že lov vlečnými sieťami na lov pri dne nie je jedinou činnosťou, ktorá má vplyv na morské dno; žiada, aby Komisia vykonala hĺbkovú analýzu vrátane príslušných posúdení vplyvu na životné prostredie v každej oblasti, v ktorej sa tento výstroj používa, čím sa objasnia negatívne alebo pozitívne dôsledky, ktoré môže mať na každú z nich, s cieľom uľahčiť rozhodovanie; pripomína požiadavku ukončiť rybolov s výstrojom vlečeným po dne v hĺbke viac ako 400 m v oblastiach s dokázaným výskytom citlivých morských ekosystémov;
47. pripomína, že vlečné siete na lov pri dne sú jedným z najbežnejších a najviac regulovaných typov rybárskeho výstroja v Európe; zdôrazňuje, že v súčasnosti je to jediný realizovateľný spôsob lovu mnohých kľúčových druhov v množstvách, ktoré dokážu uspokojiť dopyt na trhu EÚ, a že takmer všetky kľúčové druhy, pre ktoré existuje vedecké posúdenie v severovýchodnom Atlantiku, sa lovia na úrovni MSY a niektoré z nich sú certifikované radou pre dobrú správu morí (Marine Stewardship Council); žiada, aby sa pre rybolov, ktorý ešte nie je riadený na úrovni maximálneho udržateľného výnosu, navrhli osobitné opatrenia, ako sú opatrenia zahrnuté do viacročného riadiaceho plánu pre druhy žijúce pri morskom dne v západnej časti Stredozemného mora⁶;
48. vyzýva Komisiu, aby pri riadení rybárstva uplatňovala ekosystémový prístup tým, že bude prijímať a vykonávať opatrenia na zlepšenie selektivity rybárskeho výstroja, čo prispeje k zabezpečeniu prežitia necieľových druhov, a aby vykonávala opatrenia na zníženie vplyvu rybolovných techník na morské ekosystémy; zdôrazňuje, že plány riadenia rybárstva by mali zohľadňovať výsledky vedeckých štúdií, v ktorých sa analyzujú rybolovné postupy a ich vplyv na druhy, biotopy, biodiverzitu oceánov a morské prostredie, a mali by prispievať k riešeniu zistených negatívnych vplyvov vrátane obmedzenia ich používania alebo zavádzania nových technologických riešení na zmiernenie vplyvu;

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1022 z 20. júna 2019, ktorým sa ustanovuje viacročný plán pre rybolov populácií žijúcich pri morskom dne v západnej časti Stredozemného mora a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 508/2014 (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 1).

Osobitné odporúčania pre akvakultúru

49. zdôrazňuje, že treba zjednodušiť administratívne postupy týkajúce sa činností akvakultúry, najmä v oblastiach sústavy Natura 2000, a žiada Komisiu, aby v plnom rozsahu vykonávala a podľa potreby aktualizovala svoje usmernenia týkajúce sa akvakultúry a oblastí sústavy Natura 2000, pričom treba čo najviac zabrániť škodlivej interakcii s morským prostredím;
50. domnieva sa, že treba zohľadniť a podporovať ekosystémové služby poskytované akvakultúrou, ktorých dôležitým príkladom je zachovanie biodiverzity; zdôrazňuje, že hodnota ekosystémových služieb poskytovaných rybníkárskeho chovom je vyššia ako pri akomkoľvek poľnohospodárskom odvetví, avšak podpora týchto komplexných služieb prírodnej hodnoty, ktoré vytvára a udržiava akvakultúra, je výrazne nižšia ako v poľnohospodárstve;
51. zdôrazňuje, že niektoré formy akvakultúry, ako je rybníkárske chov kaprov, akvakultúra v lagúnach, akvakultúra mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov a akvakultúra rias, najmä tie, ktoré sa riadia tradičným spôsobom, sú nielen dlhodobo integrované do ekosystému, ale majú mimoriadny význam pre zachovanie biotopov mokradí, zlepšenie biodiverzity a následne poskytovanie celej škály ekosystémových služieb, a to nielen ako poskytovateľ zdravých potravín, ale zahŕňajú aj regulačné služby, ako sú sekvestrácia uhlíka, odstraňovanie živín, bioremediácia či kultúrne služby;
52. víta návrhy znížiť a obmedziť používanie pesticídov a iných chemických látok v záujme ochrany biodiverzity; je však pevne presvedčený, že takéto opatrenia by sa mali vopred posúdiť s náležitou starostlivosťou a mali by zahŕňať súhrnné posúdenia vplyvu;
53. víta ambície stanovené v rámcovej smernici o vode⁷ a rámcovej smernici o morskej stratégii⁸; zdôrazňuje, že akvakultúra môže zohrávať úlohu pri obnove degradovaných morských a sladkovodných ekosystémov so známymi prínosmi, ktoré majú podniky s nízkym vplyvom pôsobiace v oblasti akvakultúry, na ciele ochrany oblastí, ako sú mokrade a lagúny;
54. dôrazne podporuje cieľ nulovej tolerancie NNN rybolovu; poukazuje na to, že NNN rybolov má mimoriadne negatívny vplyv na stav populácií rýb, morské ekosystémy, biodiverzitu a konkurencieschopnosť európskych rybárov; požaduje v tejto súvislosti väčší súlad medzi obchodnou politikou EÚ a politikou rybného hospodárstva s cieľom zabezpečiť účinný boj proti NNN rybolovu;
55. víta dôraz, ktorý sa v stratégii kladie na medzinárodnú správu oceánov a chránené morské oblasti v Južnom oceáne; vyzýva EÚ, aby prevzala vedúcu úlohu v medzinárodnej správe oceánov, keďže sama nebude schopná zabezpečiť ochranu a obnovu biodiverzity vo svete; vyzýva Komisiu, aby požadovala, aby bol oceán vyhlásený za spoločné bohatstvo ľudstva;
56. vyzýva, aby sa osobitná pozornosť venovala Severnému ľadovému oceánu, keďže sa naň nevzťahuje žiadna regionálna organizácia pre riadenie rybárstva, a vyzýva na monitorovanie dohody o predchádzaní neregulovanému rybolovu v strednej časti Severného ľadového oceánu;

Financovanie

57. zdôrazňuje význam primeraného financovania, a to aj pre tradičnú zložku odvetvia rybolovu, pri prechode na selektívnejšie a menej škodlivé rybolovné techniky prostredníctvom Európskeho námorného, rybárskeho a akvakultúrneho fondu a programu Horizont Európa v záujme dosiahnutia cieľov EÚ v oblasti biodiverzity;
58. zdôrazňuje, že kľúčové ciele stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 platia aj pre dohody s tretími krajinami, a preto by sa takéto partnerské dohody mali zodpovedajúcim spôsobom revidovať;

Záver

⁷ Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁸ Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.

59. víta vysokú úroveň ambícií pri stanovovaní cieľov, konkrétne chrániť a zachovávať do roku 2030 prostredníctvom dobre prepojeného a účinného systému chránených oblastí a ďalších účinných opatrení zameraných na ochranu oblastí aspoň 30 % mora v EÚ, z čoho jedna tretina (10 % mora v EÚ) by mala byť prísne chránená; dôrazne však odporúča, aby sa takéto ciele vykonávali od prípadu k prípadu, aby sa prispôbili miestnym špecifikám (vzhľadom na to, že rôzne moria majú odlišné fyzikálne a chemické vlastnosti a že existujú a/alebo sa uplatňujú rôzne tradície) a požadovanej úrovni ochrany prírody a biodiverzity, a to vytvorením skupín pre spoločné riadenie rybníctva; odporúča, aby tieto ciele zohľadňovali aj sociálno-ekonomické aspekty, boli podporené programami rekonverzie a alternatívnej obživy pre rybárske komunity a aby zohľadňovali potrebu zabezpečiť dlhodobú odolnosť hodnotového reťazca rybolovu a akvakultúry, zodpovedali sledovanému cieľu a mali pevný vedecký základ; poukazuje na to, že zdravé a odolné ekosystémy sú v spoločnom záujme prírody, životného prostredia a odvetvia rybníctva;
60. vyzýva Komisiu, aby vypracovala spoľahlivý postup podávania správ obsahujúci kritériá na započítanie oficiálne chránených morských oblastí do medzinárodných cieľov až vtedy, keď sú aktívne riadené;
61. zdôrazňuje, že v prípade mnohých morí susediacich s EÚ je potrebný dialóg a úzka spolupráca s tretími krajinami, keďže EÚ nemá jednotné právne a/alebo zmluvné dojednania alebo dohody so všetkými týmito krajinami, čo by sa malo zohľadniť pri stanovovaní cieľov v oblasti ochrany biodiverzity;
62. zdôrazňuje význam konštruktívnych, účinných a rovnocenných konzultácií so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami zapojenými do činností modrého hospodárstva, najmä s rybármi a producentmi morskej a sladkovodnej akvakultúry vrátane ich združení a aliancií, pri akomkoľvek rozhodnutí týkajúcom sa nástrojov riadenia a priestorového plánovania súvisiaceho s biodiverzitou alebo akýmkoľvek iným ochranným opatrením biotopov, druhov alebo životného prostredia; pripomína, že úspech chránených morských oblastí a iných chránených oblastí je podmienený tým, aby ich akceptovali a prijali rybári, pobrežné spoločenstvá a iné zainteresované strany;
63. vyzýva Komisiu, aby pri vypracúvaní akčného plánu na ochranu rybolovných zdrojov a morských ekosystémov zväzila potrebu uľahčiť aktívnu účasť odvetvia rybolovu vrátane jeho tradičnej zložky, miestnych komunit a všetkých príslušných zainteresovaných strán pri navrhovaní, riadení a monitorovaní chránených morských oblastí;
64. zdôrazňuje, že rybolov má v porovnaní s inými odvetvami výroby potravín najnižšiu uhlíkovú stopu, pretože morské plody ulovené vo voľnej prírode nepotrebujú umelé kŕmenie ani dodávky vody, používanie antibiotík a pesticídov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vplyv odvetvia rybolovu na morské prostredie sa týka najmä komerčných druhov rýb; uznáva však, že hoci komerčný rybolov má vplyv na početnosť a výskyt druhov v konkrétnych regiónoch, nikdy nespôsobil vyhynutie žiadneho druhu rýb v oceánoch; ďalej konštatuje, že v suchozemských oblastiach boli celé ekosystémy zničené a úplne nahradené v dôsledku činnosti priemyselných odvetví na pevnine, ktorých vplyv výrazne ovplyvňuje aj morské prostredie; poukazuje napríklad na to, že viac ako 80 % takzvaného morského odpadu v skutočnosti pochádza z pozemných zdrojov;
65. zdôrazňuje potrebu uskutočniť komplexné posúdenia vplyvu, v ktorých sa zohľadní najmä vplyv na malých rybárov a malé a stredné podniky, a v ktorých sa zohľadnia dosiaľ dosiahnuté výsledky a dostupnosť alternatívnych produktov, hospodárske vplyvy spolu s účinkami na potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť potravín s cieľom zaručiť zachovanie biodiverzity spolu s konkurencieschopnosťou potravinového hodnotového reťazca;
66. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť primeraný a spravodlivý príjem pre rybárov, producentov akvakultúry a chovateľov, ako aj rovnaké podmienky pre dovážané potraviny; opakuje, že EÚ nesie zodpovednosť za podporu globálneho a spravodlivého udržateľného rozvoja všetkých krajín; zdôrazňuje, že potreby niektorých rozvojových krajín nie sú vždy zlučiteľné s ambicióznymi environmentálnymi cieľmi EÚ; zdôrazňuje, že veľmi náročné opatrenia v rámci EÚ výrazne zvýšia dovoz z tretích krajín s nižšími environmentálnymi normami, čo bude mať negatívny vplyv na biodiverzitu vo svete, čím sa oslabia ciele stratégie EÚ v oblasti biodiverzity, ako aj ciele EÚ v oblasti medzinárodnej správy oceánov; poukazuje na to, že prísnejšie normy v oblasti vysledovateľnosti produktov rybolovu by mohli pomôcť dosiahnuť tento cieľ;

67. podporuje, aby sa ciele stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 dosiahli čo najúčinnnejším spôsobom, pričom sa zároveň zaistí hospodárska konkurencieschopnosť odvetvia rybolovu a akvakultúry a ich prínos pre spoločnosť;
68. vyzýva členské štáty, aby vyčlenili viac zdrojov na výskum a vývoj druhov rýb a iných druhov, ako aj materiálnu podporu pre výskumné zariadenia s cieľom zabezpečiť poskytovanie presných a včasných informácií, ktoré sa môžu použiť pri vydávaní odporúčaní a prijímaní rozhodnutí;
69. berie na vedomie poznámku Komisie, že „zdravie a odolnosť spoločností závisia od toho, či sa prírode poskytne priestor, ktorý potrebuje“; zdôrazňuje, že na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vnímať udržateľnosť z holistického hľadiska, ktoré zohľadňuje jej environmentálne, sociálne a hospodárske aspekty, a že ak chceme mať zdravé a odolné spoločnosti, musíme nielen poskytnúť prírode potrebný priestor, ale aj poskytnúť rybárom a výrobcom akvakultúry priestor, ktorý potrebujú;
70. vyzýva Komisiu, aby vypracovala zrevidované, primerané a ambiciózne plány a predpisy na zabránenie prieniku inváznych druhov do rôznych európskych morí a oceánov, a to s využitím komplexných protokolov, ktoré zabránia predovšetkým zavlečeniu druhov, ktoré môžu mať významný negatívny vplyv nielen na celkovú biodiverzitu, ale aj na rybné hospodárstvo, čo by viedlo k významným hospodárskym stratám, a aby zahŕňali návrh opatrení na riadenie inváznych druhov a na minimalizáciu negatívnych účinkov, ktoré môžu tieto druhy spôsobiť v rôznych odvetviach a ekosystémoch v prípade, keď sa ich prieniku nedá zabrániť;
71. vyzýva na súdržnosť politík EÚ v oblasti životného prostredia, rybného hospodárstva, obchodu vrátane vonkajšieho obchodu a iných politík EÚ s cieľom podporiť integritu jednotného trhu a konkurencieschopnosť odvetví rybolovu a akvakultúry;
72. víta obnovenie prirodzeného toku riek udržateľným spôsobom, berúc do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske aspekty, investície do technológií a inovácií na vytvorenie migračných trás rýb bez toho, aby sa obmedzilo právo členských štátov rozhodovať o svojom energetickom mixe, hospodárskej činnosti vodných elektrární a energetickej bezpečnosti a environmentálnych výhodách vodnej energie.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	17 4 0: 7
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, João Ferreira, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Anja Hazekamp, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Grace O'Sullivan, Manuel Pizarro, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Ruža Tomašić, Emma Wiesner, Theodoros Zagorakis
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	eu, Gabriel Mato, Annalisa Tardino

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

17	+
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Pierre Karleskind, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro

4	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Ruža Tomašić
PPE	Annie Schreijer-Pierik
The Left	Anja Hazekamp

7	0
ID	Rosanna Conte, Annalisa Tardino
The Left	João Ferreira
Verts/ALE	Benoît Biteau, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	28.5.2021
Výsledok záverečného hlasovania	+: 62 -: 4 0: 12
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nikos Androulakis, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Petros Kokkalis, Joanna Kopcińska, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sjøgaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Salvatore De Meo, Ondřej Knotek, Andrey Slabakov, Nikolaj Villumsen

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

62	+
ECR	Joanna Kopcińska, Andrey Slabakov, Alexandr Vondra
NI	Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Agnès Evren, Esther de Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Michal Wiezik
Renew	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Ondřej Knotek, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	Nikos Androulakis, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Nikolaj Villumsen, Mick Wallace,
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Sara Matthieu, Tilly Metz, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Michèle Rivasi

4	-
ID	Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

12	0
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Rob Rooker, Anna Zalewska
ID	Simona Baldassarre, Aurélia Beigneux, Marco Dreosto, Catherine Griset, Danilo Oscar Lancini, Joëlle Mélin, Luisa Regimenti
Renew	Jan Huitema

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania